

atalunya música

revista musical catalana

JULIOL-AGOST 2005

NÚMERO 249-250

3 EUROS

Tot sobre els festivals d'estiu més importants

Juana DeVol
protagonitza
Turandot
al Liceu

*'El pianista' de Vázquez Montalbán,
del Grec a Peralada*

TV3 AMB LA MÚSICA

LA MÚSICA
TV3 AMB

≡ 3

catalunya música 249-250

revista musical catalana

3a ÈPOCA ANY XXII
JULIOL-AGOST 2005

Consell Editorial: Fèlix Millet (President), Montserrat Albet, Josep M. Bricall, Josep M. Busquets, Josep Caminal, Salvador Cardús, Jordi Casas, Gregori Estrada, Gabriel Ferrer, Joaquim Garrigosa, Joan Guinjoan, Carles Guinovart, Teresa Lloret, Joan Matabosch, Jordi Montull, Ramon Muntaner, Ramon Pla i Jordi Rueda.

Consell de Direcció: Pere Artís (editor), Jaume Comellas (direcció periodística), Albert Mallofré (coordinació amb Catalunya Música) i Lluís Millet (direcció musical).

Disseny: Ferran Sendra

Secretaria de Redacció: Teresa Martínez

Publicitat: Megmar 2001, S.L.
Diputació, 279, 1r 7a
Tel.: 93 487 76 26
08007 Barcelona

Preimpresió: Ormograf, S.A.
Impressió: Agpograf, S.A.
Distribució: Distribarna, S.A.
Dipòsit legal: B-34.432/83
ISSN: 1136-7458

Col·laboren en aquest número:
PERE ARTÍS, XOSÉ AVIÑOÀ, ANTONI BATISTA, ROBERT BENITO, CESC, JAUME COMELLAS, JOSEP CRIVILLÉ, JORDI MALUQUER, MÒNICA PAGÈS i SANTACANA, EDUARD V. PATSI, NÚRIA PELÁEZ, JAUME RAMON i MORROS, SERGI RIERA, JORDI SALAZAR, JOAN SOLER i AMIGÓ, ALBERT SUÑÉ, FRANCESC TAVERNA-BECH i LLUÍS TRULLÉN.

catalunya música/revista musical catalana

Sant Francesc de Paula, 2
08003 BARCELONA

Tel.: 93 295 72 28

Fax: 93 295 72 10

www.palaumusica.org

A/e: revista@palaumusica.org

Plaça de la Música Catalana, telèfon d'atenció al client:
902 44 28 82 (de dilluns a dissabte, de 9,30 h a 21 h)

Els articles publicats a "Catalunya Música/Revista Musical Catalana" expressen només l'opinió dels seus autors. "Catalunya Música/Revista Musical Catalana" no mantindrà correspondència amb els autors d'originals no encarregats i enviats espontàniament a la Redacció.

© de les reproduccions autoritzades, VEGAP, Barcelona 2005.

Portada: Església de St. Genís de Torroella de Montgrí

EDITORIAL

PANORAMA

El Duo Baillie-Lisney a la temporada Euroconcert 2005-06

Zoltán Kocsis a la temporada Ibercamera 2005-06

TEMA

MUSICALIA

Theo Adam

SCHERZANDO

DISCOS-LLIBRES

CONCERTS

- 5** Final de temporada amb crisi
- 6** 125 anys del naixement de Jaume Pahissa
per Xosé Aviñoà
- 8** BCN Grec Festival. Consolidació d'un bon model de programació teatral
per J.C.C.
- 9** Temporada Euroconcert 2005-06.
per J.C.C.
- 10** Temporada Ibercamera 2005-06.
per RRM
- 12** Festival de la Porta Ferrada. Entre Carlinhos Brown i Vallé Inclán
per RRM
- 13** Festival de Cadaqués. Aposta pels nous valors
per Núria Peláez
- 14** Festival de Torroella de Montgrí. Cap a la consolidació del model de "biodiversitat musical"
per J.C.C.
- 16** Festivals de Santa Florentina i Jardins de Cap Roig
per RRM
- 17** Mikrokosmos: Una evolució exemplar
per Pere Artís
- 19** Tangents: L'Ernest
per Jordi Maluquer
- 23** Crítiques
per F. Taverna-Bech, Lluís Trullén, Robert Benito, Jaume Comellas, Jordi Salazar i Sergi Riera
- 32** Directors d'orquestra/direccions personals (7). El destre Izquierdo
per Antoni Batista
- 33** La cançó de muntanya. La crisi de la cançó d'excursionista
- 34** La Festa de la Cançó de Muntanya
per Jaume Ramon i Morros
- 36** Amb la cançó de muntanya "a flor de llavi"
per Joan Soler i Amigó
- 38** Theo Adam. L'hereu de Bayreuth
per Mònica Pagès i Santacana
- 40** Pianistes de carn i paper
per Núria Peláez
- 43** "Remake" Turandot amb gran repartiment
per J. Comellas
- 44** Música encreuada
per Eduard V. Patsi
- 45** per Cesc
- 46**
- 49**

Concerts Simfònics al Palau

X Temporada 2005 - 2006

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

ORQUESTRA SIMFÒNICA DEL VALLÈS

DIRECTORS i SOLISTES

SALVADOR MAS, director

ARA MALIKIAN, violí "artista resident"

JAMES ROSS, director

UWE MUND, director

SALVADOR BROTONS, director

ANNA GOURARI, piano

MATTHIAS AESCHBACHER, director

ROBERT LUTHER, director

MANUEL VALDIVIESO, director

EDMON COLOMER, director

OBRES

Simfonia núm. 9 · BEETHOVEN

Concert per a violí i orquestra · BRAHMS

Simfonia núm. 2 · BRAHMS

Concert per a piano i orquestra núm. 5,
"Emperador" · BEETHOVEN

Simfonia núm. 9, "La Gran" · SCHUBERT

Poema concertant per a violí i orquestra ·
MONTSALVATGE

Concert per a piano i orquestra núm. 2 ·
BRAHMS

Simfonia núm. 4 · SCHUMANN

Scheherazade · RIMSKI-KÓRSAKOV

Concert per a piano i orquestra núm. 8 ·
MOZART

Somni d'una nit d'estiu · MENDELSSOHN

Requiem · MOZART

Simfonia núm. 5 · MAHLER

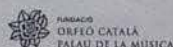
Informació i venda: Tel.: 902 442 882 · A/e: taquilles@palaumusica.org · Venda d'entrades per internet: www.palaumusica.org

Preus d'abonaments: 12 concerts dissabtes de 125 a 347 €/4 concerts diumenges de 22 a 90 €
Preus de localitats: a partir de 6 €

Venda d'abonaments: del 30 de juny a l'11 de juliol de 2005
Venda d'entrades: a partir del 16 de juliol de 2005

www.palaumusica.org

organitzen i patrocinen:

Orquestra
simfònica
del Vallès

Amb el patrocini de:

Fundació
Banc Sabadell

PALAU MÚSICA CATALANA
BARCELONA

A

lmenys dues crisis estan sacsejant el final de temporada de la música barcelonina. Ens estem referint a la de l'ESMUC, que per ara, i tot esperant esdeveniments ulteriors, ha suposat canvis en la cúpula executiva, i la de l'OBC, amb l'anunci de la ruptura de la prevista continuïtat del seu titular fins a l'any 2009.

Al marge d'altres consideracions, es tracta de dues notícies molt ingrates perquè afecten sengles institucions d'una enorme transcendència en la vida musical del país i a l'hora perquè arriben enmig d'un context de manca d'aclariments informatius satisfactoris, tot afavorint l'obertura del camp especulatiu amb el risc afegit que això ajudi a crear un clima confusionari.

I afecten també dos projectes en els quals les institucions catalanes han apostat fort. La Generalitat en implicar-se de manera decidida en l'ensenyament musical superior en la figura de l'ESMUC, que enguany precisament ha viscut el falaguer esdeveniment

d'inaugurar una molt ben equipada seu, al complex de l'Auditori.

I l'OBC, perquè és una de les grans columnes de la vida concertística catalana, autèntica referència de l'oferta simfònica d'abast popular.

En cap dels dos casos resulta fàcil esbrinar el fons més pregon de la qüestió, malgrat que hi ha evidències que s'han anat manifestant, en sengles processos que

han acabat esdevenint imparables, com, sense anar més lluny, palesàvem a la fi de l'escrit d'informació de la temporada vinent de l'OBC, publicat el passat mes de maig.

Però més important que els laments és que ara s'imposa entrar en una via de solucions, les que siguin mentre siguin operatives, duradores i amb capacitat de reconduir l'actual realitat vers horitzons d'eficàcia i conseqüència. En tot cas, aquestes solucions necessiten una primera condició elemental: prendre plena consciència de la gravetat i assumir la tasca de reconducció de manera convençuda, tenint molt present l'enorme transcendència del que hi ha en joc. Sense aquest fonament, hom pot entrar en zona de risc de reincidència, o d'enèsima reincidència a curt o mitjà termini, quan s'escaigui.

Final de temporada amb crisi

catalunya música

249-250

revista musical catalana

Cent vint-i-cinc anys del naixement de Jaume Pahissa

DES DE LA COMMEMORACIÓ DEL CENTENARI DEL NAIXEMENT DE JAUME PAHISSA EL 1980 FINS A L'ACTUALITAT HA PASSAT UN QUART DE SEGLE, EN EL DECURS DEL QUAL L'ACTIVITAT PERIODÍSTICA I CIENTÍFICA SOBRE TEMES MUSICALS S'HA MULTIPLICAT MOLT. AVUI DIA HI HA NOMBRESES REVISTES MUSICALS, LA CRÍTICA ALS DIARIS ÉS SÒLIDA I CONSTANT, L'EDICIÓ DE MONOGRAFIES I DE PARTITURES ÉS CONSISTENT, PERÒ LA FIGURA D'AQUEST COMPOSITOR CONTINUA, A LA PRÀCTICA, EN EL MATEIX GRAU D'OBLIT EN QUÈ ESTAVA EN AQUELLS MOMENTS. ¿ÉS, EL CAS DE PAHISSA, UNA EXCEPCIÓ O EN GENERAL NO SERVEIX DE RES INTERESSAR-SE PER LA MÚSICA DELS NOSTRES AVANTPASSATS?

per XOSÉ AVIÑOÀ

Aquest encapçalament que podria semblar tenyit de pessimisme no és res més que la constatació que la nostra societat musical —que comprèn tant els programadors com el públic i tots els qui s'hi troben enmig: polítics culturals, creadors, crítics, etc.— té una visió molt immediata del consum musical. Només preocupa la satisfacció dels interessos del públic pel gran repertori simfònic i cambàstic, pels intèrprets de renom mediàtic (quina teoria del coneixement defensa que el mediaticisme és sinònim de qualitat?) i la satisfacció dels mateixos compositors, entestats a fer escoltar les seves produccions amb el convenciment que el mèrit artístic està en proporció a les vegades que un és interpretat.

Alguna vegada caldria fer un estudi de la fortuna crítica de la música catalana passada i present a partir dels procediments de pressió que parents, amics, coneguts i el mateix compositor han exercit sobre els qui tenen les claus de l'audició, l'edició i el comentari periodístic. Alguns autors en sortirien molt mal parats. No és just que un autor que desapareix de l'entorn pròxim com Jaume Pahissa, traslladat a meitat de la guerra civil a l'Argentina per assegurar la seva vida i la dels seus, deixi de comptar en les programacions, mentre que els que van fer l'opció de romandre a casa hagin tingut una millor fortuna. O és que el valor musical no està desvinculat d'aquestes circumstàncies?

Jaume Pahissa i Jo (1880-1969) fou un autor atípic en una Barcelona molt migrada d'originalitat. En els anys que envoltaren el seu naixement es vivia la inquietud pel reforçament de la personalitat nacional, assenyalada de manera singular en les Bases de Manresa o el Tancament de Caixes. Arquitectes com Gaudí o Domènech i Montaner construïen edificis singulars i definien una personalitat artística distintiva que les generacions futures han sabut admirar i consolidar. En el camp de la pintura, les arts decoratives o la literatura s'anava trobant una manera de fer pròpia. No així en la música; faltava tradició, escola, vinculació regular amb altres cultures musicals que no impliquessin submissió, i el wagnerisme vingué a crear la il·lusió de la modernitat. Els músics optaven pel wagnerisme i ho feien com a capdavaners, per mostrar la seva classe i la seva superioritat artística respecte de Madrid.

Jaume Pahissa va estudiar música, poca, tot s'ha de dir, amb Francesc Laporta

i Mercader, capellà i oncle matern del compositor i, més tard, amb Enric Morera. A diferència del primer, no li va interessar la música religiosa, i a diferència del segon, ni va ser wagnerista ni el van motivar els mateixos interessos que el seu mestre. Pel contrari, ja de ben jove va programar un concert íntegre d'orquestra amb obres seves al Teatre Novetats (1906), fet sense precedents en la història musical local, que indicava que aquell jove de vint-i-sis anys trepitjava fort. Aquell mateix 1906 Pahissa va estrenar *La presó de Lleida*, una sarsuela emmarcada en una programació lírica que dirigia Morera i que també va donar pistes sobre la seva creativitat, perquè era una digressió paràfrasi sobre la temàtica literària i una reiteració dels elements melòdics i harmònics de la cançó popular.

En aquells anys del principi de segle XX era agradable sentir-se considerat *enfant terrible* de la música perquè la societat musical catalana del moment gaudia d'un accentuat cofoisme que no la deixava madurar. Pahissa ofería constants proves de genialitat i d'iniciatives sorprenents, com la d'estrenar a Figueres una versió lírica del *Canigó* de mossèn Cinto, presentar òperes al Liceu, una sobre el tema de *Gal·la Plàcidia* d'Àngel Guimerà, una altra sobre *La morisca* d'Eduard Marquina, una altra sobre *Marianela* de Galdós i una quarta sobre *La princesa Margarida* amb text d'Adrià Gual, i tornant sobre la temàtica de *La presó de Lleida* i, sobretot, intentar un sistema harmònic propi.

No hi ha cap precedent en la història musical catalana ni en l'espanyola d'un autor que pretengués un llenguatge compositiu nou i Pahissa ho intentà, si bé amb poca fe i menys esperança. El sistema, denominat "intertonatitat" i basat en les lleis derivades de la ressonància natural dels cossos, pretenia una comprensió del producte sonor gràcies a la percepció de les vibracions que ressonen de manera original en la nostra oïda des del moment de l'inici de l'audició. L'aplicà a dues obres rellevants: la

PAHISSA NO VA
SEGUIR LES PAS-
SES ESTÈTIQUES
DELS SEUS PRIN-
CIPALS MESTRES.

Jaume Pahissa
(dreta) amb Joan
Lamote de Grignon,
a Terrassa

Montserrat Campà (1930) que l'allunyà de la seva filla Anna Maria, tinguda amb Dolors Baqué (1895-1987), va haver de posar seny. Va acceptar la càtedra d'Història

Simfonia II, estrenada el 1921 per l'Orquestra Pau Casals, i la *Suite intertonal*, estrenada per la mateixa orquestra el 1926.

Cal recordar que en aquells anys Stravinsky visitava amb alguna freqüència el Palau de la Música per oferir concerts amb l'Orquestra Casals i Schönberg també va venir a Barcelona per estrenar algunes de les seves obres, com *Verklärte Nacht* (30.11.1924) i, per tant, la societat barcelonina no desdenyava del tot l'aventura que les obres d'aquells compositors podien comportar. Però Pahissa no era sistemàtic ni especialment treballador. Era coneguda la seva estreta vinculació amb l'Ateneu Barcelonès, on tenia localitzada la seva estada diària i on alimentava tertúlies i rebia visites. Més enllà d'aquestes dues experiències no intentà mantenir i elaborar la seva teoria, fet que traslladà al seu deixeble argentí Pompeu Camps (1924-1997). Però el seu prestigi com a compositor quedà consolidat. No debades el 1927 l'Associació de Música "da Cámara" li va dedicar el primer dels festivals monogràfics que va centrar en músics de relleu.

Fou també original en la seva intervenció en el camp del periodisme musical des del moment en què, ja una mica gran, es veié en la necessitat de guanyar-se la vida. Entrà a formar part de l'equip de redactors de "Las Noticias" el setembre de 1926 i hi romangué fins al 1937; hi publicà centenars d'articles de crítica, comentaris sobre gèneres i sobre autors i hi mantingué alguna de les polèmiques més sonades. Escriví a "Mirador", "La Publicitat", "Ràdio Barcelona", "Revista de Música", etc. Les seves opinions respecte de l'orgue de l'Exposició Internacional de 1929, un Walcker de 153 jocs, despertaren una duríssima polèmica d'una part de l'entorn de l'Orfeó Català que durà diverses setmanes. Pahissa es podia permetre el luxe de posar en dubte la musicalitat d'una màquina tan complexa en què tot anava controlat per sistemes pneumàtics i elèctrics i els de l'Orfeó Català havien de defensar la mística de l'instrument tan íntimament vinculat a la litúrgia. Després del seu casament tardà amb

de la Cultura del Conservatori del Liceu i va entrar a l'Escola Municipal de Música, on arribà a ser sotsdirector i a exercir de director accidental quan Millet va deixar d'assistir a la institució un cop iniciada la guerra civil.

L'esclat de la guerra, la pressió dels tres fills haguts amb la Montserrat (Jaume, Ricard i M. Eulàlia) i els contactes ultramarins van possibilitar el seu trasllat a la capital argentina per dirigir-hi uns concerts. Ja no va tornar més, excepte per un viatge turístic realitzat els anys seixanta que el va convèncer que la música catalana tenia els seus propis interessos al marge de la cultura catalana que s'estava alimentant des de l'exili.

A l'Argentina Pahissa fou rebut com un prohom cultural amb gran estima de Casals o altres exiliats republicans. Presidí en dues ocasions els Jocs Florals celebrats a l'Argentina (1941 i 1960) i es mantingué estretament relacionat amb els cercles culturals catalans, espanyols i argentins. Per fer-se un lloc en aquella cultura musical va recórrer a diverses facetes de l'activitat musical. Fou principalment director d'orquestra i orquestrador d'obres d'altri. Continué la seva tasca literària en nombroses revistes musicals i culturals, exercí de director de diversos centres de pedagogia musical i escriví algunes obres importants, com la *Cantata a la tumba de Federico García Lorca* (1937) interpretada per la Margarida Xirgu, però la seva aportació compositiva fou menor.

Tornem als inicis de l'article. Un autor singular, amb una projecció característica en el camp de la creació, distingida per l'interès per la renovació i l'internacionalisme, rellegat al panteó dels autors remotament coneguts, és ben poc honor per a Jaume Pahissa. A Buenos Aires el seu cos jeu al cementiri de la Chacarita al panteó de la SADAIC, la societat d'autors argentina, tot esperant que es trobi un lloc adequat per a la seva memòria en el cor del que fou la seva ciutat i la seva cultura. ¿Caldrà esperar encara gaire més?

XXI Curs de Música Antiga a Catalunya

Sant Feliu de Guíxols, Girona (Espanya)
28 d'agost - 4 de setembre, 2005

**Del Renaixement al Classicisme
del Sud al Nord, 1500-1800**

Classes Magistral

(20 d'agost - 3 de setembre)

Montserrat Figuera

interpretació vocal

Manfredo Kraemer

violí barroc i conjunt de cordes

Bruno Coeset

violoncel barroc

Jordi Savall

viola da gamba i música de cambra

Pierre Hamon

flautes de bec

Jean-Pierre Canillac

cornetto

Daniel Lassalle

sacabuts

Josep Borràs

baixó i conjunt de vents

Romà Escalas

conjunt de flautes i aixabeba

Raul Díaz

trompa natural

Pedro Estevan

percussió

Rolf Lislevand,

vihuela, guitarra i tiorba

Xavier Díaz-Latorre

guitarra, tiorba i acompanyament

Guido Morini

clavicèmbal, baix continu i improvisació

Conjunts vocals i instrumentals

Ministrils del Renaixement hispànic (segle XVI)

Les Músiques del Sud (Llò i Venècia, 1550)

i les músiques del Nord (Londres i Hamburg, 1600)

Música a l'època de Cervantes

Seminaris i conferències

Acadèmia d'Orquestra

La Música nocturna i Serenades de W. A. Mozart

(Concert 4 setembre)

Manfredo Kraemer, concertino

Jordi Savall, direcció

JORDI SAVALL

Direcció artística

JOSEP BORRÀS

Coordinació acadèmica

ROMÀ ESCALAS

Direcció tècnica

Organització i informació

Fundació Centre Internacional de Música Antiga

Camí de la Font, 2

E-08193 Bellaterra (Spain)

Tel +34 93 594 47 60

fax: +34 93 580 56 06

e-mail: info@fundaciocima.org

Fundació Centre Internacional
de Música Antiga

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Ajuntament de
Sant Feliu de Guíxols

BCN Grec Festival

Consolidació d'un bon model de programació teatral

UNA OFERTA TEATRAL D'UN ELEVAT NIVELL D'INTERÈS AMB UN CLAR PROTAGONISME D'UN TEMA MOLT VIU, L'APORTACIÓ DE LA GENERALITAT, UNA PROGRAMACIÓ MUSICAL COSMOPOLITA I IMPERSONAL, I EL PROGRESSIU ANORREAMENT DEL CONCEPTE GREC, ASPECTES MÉS DESTACATS DEL FESTIVAL GREC D'ENGUANY.

per J.C.C.

Ben probablement el BCN-Grec29Festival, nom que ara té el Festival Grec dels darrers vint-i-vuit anys, ofereix la millor o una de les millors ofertes teatrals de la seva història. Així es consolida o esclata de manera definitiva el model proposat pel seu director, Borja Sitjà, basat en la creativitat local però comptant també amb aportacions destacades del panorama internacional que ell coneix tan bé.

A més, hom hi observa com tres de les propostes tenen un substrat argumental comú, plenament inserit en una problemàtica molt actual –les relacions entre races o entre grups de diferents contextos culturals i socials–, i un d'ells ens situa en una altra temàtica també molt viva, el de la guerra de destrucció civil. Tot això en un context temàtic genèric d'una acusada càrrega tràgica, o com a mínim intensament dramàtica; la comèdia, transcendent o intranscendent, és pràcticament aliena a aquesta programació.

Al primer grup pertany *Animales nocturnos* de Juan Mayorga, *Amor Fe-Esperança* d'Ödön von Horváth i *La controversia de Valladolid* de Jean-Claude Carrière, mentre que al segon *La pell en flames* d'un per a nosaltres desconegut Guillem Clua.

En la resta hi ha de tot: des del Shakespeare inaugural *Al vostre gust*, que dirigirà Xicu Masó amb un equip artístic de casa, al monumental *Els germans Karamàzov* que porta Krystian Lupa, amb les seves gairebé nou hores de representació en dues sessions, o bé *Els deu manaments*, una altra fita destacada, que signa Christoph Marthaler amb la prestigiosa Volksbühne am Rosa-Luxemburg Platz.

Dominen gairebé absolutament els textos forans, entre els quals la versió teatral de l'esplèndid film *Festen, Estricta vigilància* de Jean Genet, gairebé un clàssic, el corepenedor *Fi de partida* de Samuel Becket i la tragèdia *Yerma* de García Lorca. L'autoria autòctona es concentra en la interessant proposta d'*El pianista* sobre la novel·la homònima de Manuel Vázquez Montalbán –proposta que és tractada a part–, l'esmentada obra de Clua i el recital de Lluís Soler amb el poema *El comte Arnau* de Josep Maria de Sagarra. La participació catalana en la materialització d'aquest conjunt textual aporta noms tan importants com, ultra els esmentats, Carlota Subirós, Àngels Poch, Pep Tosar, Feliu Formosa, Jordi Benacolocha, Rosa Novell, Jordi Bosch, Fermí Fernández, Carles Canut, Mingo Ràfols, Roser Camí, Borís Ruiz, Mercè Arànega, Carme Portaceli, Manel Barceló, Rosana Pastor, Magda Puyo, Carles Alfaro, Ferran Rañé i Xavier Albertí, entre d'altres.

Pel que fa al ballet, hi domina clarament l'aportació pròpia, amb noms co-

Muntatge teatral d'Els germans Karamàzov

neguts com Mal Pelo, Tomàs Aragay, Cia. Roberto G. Alonso, Tomeo Vergès i Lanónima Imperial amb la presència d'una gran formació nord-americana, la Trisha Brown Dance Company.

El protagonisme en el pressupost, i no solament en el pressupost, segons que ha deixat clar el màxim responsable de l'Institut Català d'Indústries Culturals, Xavier Marcé, constitueix una fita destacada en la història del Festival i cal esperar que, tal com apunten els auguris, serveixi per donar una nova embranzida al futur o almenys per consolidar un estatut de tranquil·litat i de comoditat de gestió.

Entre la proposta escènica i la musical del BCNGrec d'enguany hi ha almenys una segona diferència, ultra la de gènere. Que la primera obeeix a uns criteris determinats i a un concret ideari conceptual personalitzat, i la segona tot el contrari. Aquest, de fet, és el resultat de l'encaix d'un trencaclosques de propostes d'empreses promotores i de *management* que aconsegueixen ser acceptades per la direcció del Festival. Per una direcció que fa tota l'aparença que, al marge d'un coneixement de la matèria que ella mateixa ha reconegut que no es pot comparar amb el que té de les arts escèniques, la seva aportació és més decisiva en el terreny d'allò amb el que no s'identifica que d'allò altre amb què pot sentir una certa aproximació.

A partir d'aquí, l'oferta és clarament de pinyó fix –abans ja s'ha parlat de cosmopolitisme; un cosmopolitisme tanmateix selectiu que anorrea tant els referents culturalment cultes, valgui la redundància, com els autòctons. I amb això no pretenem negar de cap de les maneres la idoneïtat de la participació en un festival com aquest, i on sigui, de noms com la majoria, o tots, els programats en el Festival: els Paolo Conte, Marianne Faithfull, Joan Manuel Serrat –que per cert va exhaurir les localitats al cap de poques hores–, no cal dir Agustí Fernández, Poveda, Paco Ibáñez, etcètera. Però una cosa no té res a veure amb l'altra.

Temporada Euroconcert 2005-06

A l'ombra protectora
de Mozart

LA COMMEMORACIÓ L'ANY
2006 DEL 250È ANIVERSARI DEL
NAIXEMENT DE MOZART MAR-
CA DE MANERA ACUSADA L'O-
FERTA QUE PROPOSA EUROCON-
CERT PER A LA TEMPORADA
2005-06.

per J.C.C.

La seva obra presidirà quatre dels deu concerts fixos que una vegada més ofereix aquest cicle. Un cicle que es manté fidel fins a l'extenuació a uns criteris molt concrets, molt a part del conjunt de l'oferta barcelonina.

De fet, Euroconcert és un segell, o una marca o un referent, o si es vol una garantia segura i afermada d'una manera d'entendre la programació musical, que té en la música anterior al període clàssic –tanmateix sense deixar de banda també el classicisme, el romanticisme i fins i tot la música contemporània– i en el petit format els conceptes dominants.

En aquest sentit, la propera edició és de les més equilibrades, en part per causa del paper de Mozart com a expressió central del classicisme, però també hi ha una atenció concreta al romanticisme.

El compositor de Salzburg començarà la seva presència en el quart concert, el primer de l'any commemoratiu, amb el conjunt Solistes del Mozarteum de Salzburg, un equip format per dues sopranos –entre les quals la catalana Elena Copons– i tres corni di bassetto, que interpretaran *divertimentos* i sis àries de *Don Giovanni*. *Divertimenti* per a vent i corda seran oferts per l'Ensemble Zefiro dirigit per l'oboïsta Alfredo Bernardini. I novament música instrumental i àries alternaran en el concert que oferirà l'Orfeo Barockorchester amb la mezzosoprano Elisabeth Kulman. Menys protagonisme mozartí tindrà el concert de l'Ensemble Sonnerie, en un programa en el qual s'escoltarà obra de Mozart però també de músics de la seva època com von Dittersdorf, Vanhal i Chevalier

Saint-Georges.

El romanticisme tindrà el seu moment més acusat en el concert inaugural a càrrec del violoncel·lista Alexander Baillie i el pianista James Lisney en un programa Chopin, Schumann, Beethoven. El romanticisme també domina en el recital del pianista Stefan Vladar, que oferirà obra de Haydn, Beethoven i Schumann. I en bona mesura en el darrer concert del cicle –probablement el de més envergadura i interès–, que ens retorna a Barcelona, després de deu anys d'absència, el conjunt rus Virtuosi de Moscou. Aquesta formació que dirigeix, va crear i del qual és violí solista Vladimir Spivakov, oferirà un programa que comença en Vivaldi, acaba en Txaikovski, tot passant per Rossini i Boccherini.

La resta es mou en el context dominant al·ludit, amb tres propostes molt ben definides començant per la que oferirà la Dresdner Barockorchester en un

programa entorn de Bach, amb obres d'aquest mateix compositor i de Lully i J. C. F. Fischer. La Compagnia La Rossignol oferirà el que es titula "Festa di ballere", un espectacle de música i dansa del Renaixement amb obres molt reculades de Domenico da Piacenza, Giorgio Mainerio, Guglielmo Ebbero, P. Attainant i anònims dels segles XV i XVI.

La inevitable presència d'I Musici –inevitable també per sol·licitada i gratificant–, amb el no menys inevitable Vivaldi com a bandera, comptarà amb l'al·licient afegit, i prou destacat, de la interpretació del *Concert per a guitarra* del mateix Vivaldi, a càrrec de Carles Trepà.

Prèviament, com sempre –tot és semblant a sempre en aquest cicle–, s'han programat dos concerts inaugurals dedicats exclusivament als abonats –Monestir de Pedralbes–, amb la participació de l'Ensemble Barocco Sans-Souci i un doble concert dedicat als compositors italians de la Serenissima Repubblica –Galuppi, Platti, Vivaldi, Albinoni, Marcello i Lotti. Aquest conjunt, el Duo Baillie-Lisney, l'Orquestra Barroca de Dresden, Solistes del Mozarteum i Compagnia La Rossignol debuten a Barcelona aquesta temporada.

El pressupost és de 445.000 euros, un 70% del qual autofinançat i un 26% atès per les institucions –Generalitat i Ajuntament.

CARLES TREPAT
DONARÀ RELLEU
AL CONCERT DE
I MUSICI.

calatunya música

249-250

revista musical catalana

Temporada Ibercamera 2005-06

Entre els noms més encimbellats i la descoberta de nous valors

AMB UN TOTAL DE SETZE CONCERTS REPARTITS ENTRE EL CICLE PRINCIPAL I LA IV TEMPORADA DE CAMBRA, EL CICLE IBERCAMERA 2005-06 ES MOU ENTRE TRES LÍNIES MOLT ACUSADES: LA PERMANÈNCIA DE GRANS NOMS, LA INCORPORACIÓ DE NOUS VALORS EMERGENTS AMB HISTORIALS JA IMPORTANTS I LA RECERCA DE NOUS ESPECTADORS ESPECIALMENT PER MITJÀ DE L'ANOMENAT ABONAMENT JOVE, DEDICAT A ESTUDIANTS MENORS DE VINT-I-SIS ANYS.

per RRM

249-250

catalunya música
revista musical catalana

Pel que fa al primer aspecte, emergeixen de manera particular figures com el pianista Alfred Brendel, que inaugurarà la temporada el dia 20 d'octubre amb un programa Mozart, Schumann, Haydn; el també pianista Radu Lupu, que hi actuarà el dia 29 de març amb un programa dedicat totalment a Schumann –no oblidem que el 2006 es compleix el 150 aniversari de la mort d'aquest compositor–, i així mateix el pianista Arcadi Volodos, que actuarà com a solista amb la Filharmònica Nacional d'Hongria dirigida per Zoltán Kocsis en la interpretació del *Concert per a piano i orquestra* núm. 2 de Prokófiev. El capítol de grans solistes el completa la violoncel·lista russa Natalia Gutman, que oferirà el *Concert per a violoncel* de Saint-Saëns amb la jove Philharmonia de Praga dirigida pel seu titular i creador, Jiri Belohlavek, en un programa que completen les conegudes *Variacions Rococó* de Txaikovski i la *Setena* de Dvorák.

Lorin Maazel, que una vegada més actuarà amb l'Orquestra Filharmònica Arturo Toscanini, de la qual més o menys és "pare", obre el capítol de figures de la direcció,

en un suggestiu programa Rimski-Kórsakov (*Schérazade*) i Respighi (*Pini di Roma* i *Fontane di Roma*). En aquest capítol cal també situar un altre director important, Eliahu Inbal, que dirigirà la Simfònica de Berlín en la *Novena* de Mahler; i és clar, l'esmentat Kocsis posat a director; tasca en la qual està excel·lent en gran manera, amb un programa que completa el rotund *Concert per a orquestra* de Bartók i una *Simfonia* de Haydn.

Pel que fa a la descoberta de nous valors, en el cicle principal emergeix la jove violinista Viviane Hagner, que ha estat dirigida, entre altres grans directors, per Mariss Jansons i Claudio Abbado amb la Filharmònica de Berlín. La seva presentació barcelonina, la farà acompanyada al piano per Paul Rivinius i el programa és format per obres

Viviane Hagner

de Brahms, Bartók, Strauss i Sarasate.

Set dels concerts del cicle principal seran simfònics, un dels quals simfonicorall. Es tracta de la versió una mica peculiar del *Requiem* de Mozart –compositor d'un acusat protagonisme el 2006 en la commemoració del 250 aniversari de la seva mort–, a càrrec d'un cor de característiques així mateix peculiars. Es tracta del Windsbacher Knabenchor, un cor d'una escola, una mena de capella de música, els membres de la qual tenen edats compreses entre els 10 i els 19 anys i abasten les quatre cordes. El concert serà dirigit pel mateix titular d'aquest cor, Karl-Friedrich Beringer, amb un grup de solistes rellevants encapçalats per Ruth Ziesak i el suport instrumental dels Deutsche Kammer Virtuosen, una formació de *bolo* integrada per instrumentistes de l'Orquestra de la Ràdio de Berlín.

Un altre esdeveniment assenyalat en el camp simfònic serà la pre-

VERSIÓ
APARTADA DE
L'HABITUAL DEL
Requiem DE
MOZART.

Aleksei Volodin

sentació a casa nostra de la Chamber Philharmonique, conjunt que ha creat Emmanuel Krivine i que oferirà un programa de pes: *L'idil·li de Siegfried*, de Wagner, *Nit transfigurada* de Schönberg i *Les metamorfosis* d'Strauss.

Finalment, la Kammerorchester Berlin amb Katrin Scholz oferirà un programa amb obres instrumentals molt conegudes de Bach i Händel. La meitat d'aquest cicle es desenvoluparà al Palau de la Música Ca-

APLEC DE
NOMS
EMERGENTS A LA
PROGRAMACIÓ
DE CAMBRA.

talana i l'altra meitat a l'Auditori.

Pel que fa als sis concerts de la temporada de cambra, tots al Palau, el nom consagrat més important és l'Alban Berg Quartet, que inaugura el cicle amb un programa Mozart-Barbók. També el Musica Antiqua Köln amb direcció de Reinhard Goebel fan la seva versió de *L'art de la fuga*. I pel que fa a noms emergents, hi ha el pianista Aleksei Volodin -programa Schubert, Chopin, Rakhmàninov, Stravinsky- i la soprano Simone Kermes, que comp-

Simone Kermes

tarà amb la col·laboració del jove contratenor català Xavier Sabata, en un programa d'àries, *lieder* i duets que van de Händel a Gounod. Repeteix el Quartet Casals, després del recent èxit al mateix cicle, que compartirà la interpretació de l'*Octet en Mi sostingut major* de Mendelssohn amb el Kuss Quartet en un programa que obrirà el *Quartet en Fa menor*, "Serioso" de Beethoven i el *Quartet núm. 8* de Xostakóvitx.

calatunya música
revista musical catalana

249-250

25è

Festival
Internacional
de música
Pau Casals

Del 9 de juliol al 27 d'agost de 2005
El Vendrell (Sant Salvador). Inf: 977 68 34 68

JULIOL. 9 Germans Claret. 16 Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les terres de Lleida. 21 Grupo Vocal de Difusión, Argentina. 23 i 24 Natàlia Gutman, violoncel. 30 Cobla Mediterrània. AGOST. 4 Zukerman Chamber Players. 6 Orquestra Camerata XXI. 11 Orquestra Simfònica FOK, de Praga. 13 Orquestra de Cambra Franz Liszt, de Budapest. 14 Concert Familiar. Orquestra de Cambra Franz Liszt. 17 i 18 American Spiritual Ensemble. 20 Sergei Tarasov, piano. 25 Quartet Casals. Jose L. Estellés, clarinet. 27 Cor de la Capella de St. Petersburg.

AUDITORI
PAU CASALS

Festival de la Porta Ferrada

Entre Carlinhos Brown
i Valle Inclán

EL FESTIVAL DE LA PORTA FERRADA ÉS UNA ALTRA MANIFESTACIÓ QUE HAVENT NASCUT DES DE LA DEDICACIÓ EXCLUSIVA A LA MÚSICA CULTA, HA ANAT INTRODUIINT ALTRES GÈNERES FINS A CONVERTIR-SE EN UNA MOSTRA INTERDISCIPLINÀRIA I HETEROGÈNIA.

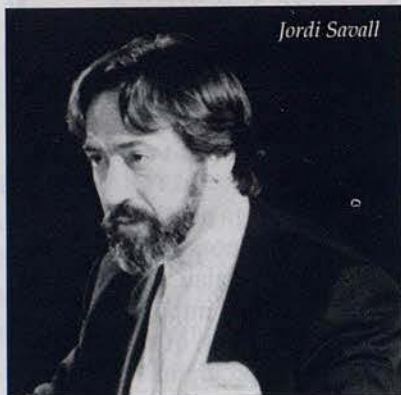
per RRMC

Promogut per l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, enguany arriba a la seva quaranta-tresena edició, fet que el converteix en el més veterà dels cicles estivals i ofereix una proposta ambiciosa dintre de les característiques apuntades. La música, de diversos conceptes, i arts escèniques així mateix amb una dimensió oberta conviuen en un conjunt de propostes, algunes d'un relleu especial.

En el camp de la música culta —que amb tot té un protagonisme palès i ofereix aportacions d'un interès notable—, la presència del potent equip artístic que encapçala Jordi Savall ha d'aportar el màxim nivell d'excel·lència, tot aprofitant la vint-i-unena edició del Curs de música antiga a Catalunya que professa. Seran tres concerts a cavall de final d'agost i primers dies de setembre dedicats successivament a Boccherini, a un pont que uneix Venècia i Hamburg i, finalment, a Mozart, tot introduint una època avançada dintre de l'àmbit habitual d'actuació de l'esmentat Savall.

El Festival tindrà un pròleg amb una proposta amb encant i personalitat, la versió del *Te Deum* del notable músic guixolenc Josep Maria Vilà i Gandol, en un programa en el qual també s'oferirà obra d'Enric Granados i l'esplèndida *Pastoral* de Juli Garreta, mestre que va ser de Vilà i Gandol. La interpretació serà a càrrec de la Filharmònica de Catalunya i la Polifònica de Puig-reig sota la direcció de Carles Coll.

Un dels moments àlgids en aquest context culte, serà el programa que amb el títol de "Projecte Bach" dirigirà el pia-

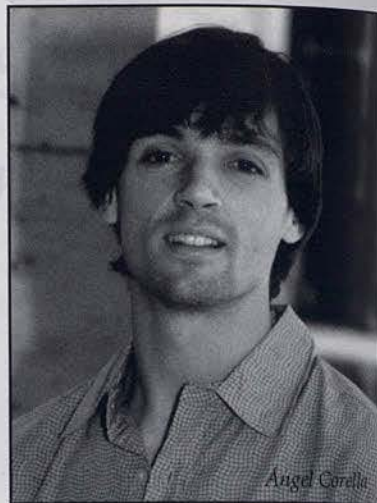

Jordi Savall

nista Iván Martín, amb conjunt instrumental, amb versions del repertori de J. S. Bach més conegut. Es tracta d'un concert realitzat conjuntament amb el Fòrum Cultural de Santa Cristina.

En un país com el nostre tan orfe d'encàrrecs, quan aquest fet es produeix mereix una atenció particular. En aquest cas és el que ha fet el mateix Festival a Xavier Benguerel del *Concert doble per a violí, violoncel i orquestra* que estrenarà la Sinfonietta Porta Ferrada dirigida per Daniel Tosi, en el si d'un programa que inclou obres de Gerhard, Milhaud i Falla. Jaume Aragall oferirà un recital amb els temes de tall popular que acaba d'enregistrar, tot completant la presència més seriosa de la programació.

L'altra té en Joan Manuel Serrat, acompanyat al piano per Ricard Miralles, segurament la fita més destacada, juntament amb la recuperació d'un vell i fa temps allunyat de casa nostra Al Jarreau, l'home espectacle Carlinhos Brown en una nova proposta lúdica i participativa i Vicente Amigo i el seu flamenc particular. El Soweto Gospel

Àngel Corella

Choir aportarà una visió un pèl allunyada del *gospel* nord-americà, tot obrint-se a altres matisos formals. Esment a part per a Youssou N'Dour, un músic africà d'un ampli espectre artístic, que porta damunt seu la privilegiada càrrega del Grammy que acaba d'aconseguir en l'apartat World Music.

La figura del ballari Àngel Corella i els seus Stars of American Ballet Theatre constitueix la fita més destacada de la parcel·la escènica amb la recuperació de la mítica coreografia de Balanchine per a *El Quixot* i amb l'interès especial de coreografiar música dels contemporanis Arvo Pärt i György Ligeti.

Valle Inclán amb el seu extraordinari *Retablo de la Avaricia, la Lujuria y la Muerte*, serà ofert per la Compañía Atalaya procedent d'Andalusia, mentre que Comediantes oferiran la seva mirada sobre el conte de *Les mil i una nits* i Lindsay Kemp tornarà a trepitjar l'escenari com a actor, després de força temps de fer-ho només com a dramaturg, tot incorporant la figura històrica de la reina Elisabet I d'Anglaterra.

El Festival es desenrotllarà al Teatre Auditori Municipal, Església del Monestir, Auditori Plaça Abadía i a la zona esportiva de Vilartagues pel que fa a la festa de Carlinhos Brown. Queda encara per concretar el que podríem anomenar "off festival", de caràcter més popular.

Hom compta amb un pressupost de 600.000 euros, la meitat del qual cobert per ajuts institucionals i una quarta part per venda de localitats.

INSÒLITA
PRESÈNCIA D'UNA
OBRA DE VALLE
INCLÁN.

Festival de Cadaqués

Aposta pels nous valors

EL FESTIVAL DE MÚSICA DE CADAQUÉS, QUE ARRIBA A LA SEVA TRENTA-QUATRENA EDICIÓ, CONTINUA APOSTANT PER L'HETEROGENEïTAT DE PROGRAMACIÓ, QUE A MÉS AQUEST ANY INCLOURÀ, I COM A NOVETAT DESTACADA, UN PETIT CICLE DE CONCERTS DE JOVES INTÈRPRETS. ALTRES NOVETATS DE L'EDICIÓ D'ENGUANY SERAN LA CELEBRACIÓ D'UNA TROBADA DE VIOLONCELS I L'ENTRADA -PER PRIMERA VEGADA- DEL FLAMENC EN EL PROGRAMA DEL FESTIVAL, AMB LA VEU DE MIGUEL POVEDA, EL PIANO DE JOAN ALBERT AMARGÓS, LA GUITARRA DE "CHICUELO" I EL BALL D'ISRAEL GALVÁN, QUE SERAN ELS ENCARREGATS DE CLOURE EL FESTIVAL, EL PROPER 20 D'AGOST.

per NÚRIA PELÁEZ

El Festival inaugurarà la seva programació principal el 30 de juliol amb l'Orquestra de Cadaqués dirigida pel seu director principal, l'italià Gianandrea Nosedà, que comptarà amb la flauta de Jaime Martín i l'arpa de Catrien Williams per interpretar obres de Xostakóvitx, Mozart i Mendelssohn. El 3 d'agost tornarà al Festival el baríton nord-americà Stephen Salters, acompanyat pel piano de David Zobel, per interpretar un programa de temes que van des de les veus de Broadway fins a composicions de Poulenc, Villa-Lobos, Montsalvatge, Obradors i Ravel. L'èxit aconseguit en la darrera edició del Festival per aquest jove baríton ha animat els organitzadors a repetir la seva presència.

El 7 d'agost tocarà el torn al grup de percussió Drumming, dirigit per Miquel Bernat, que segons el director del Festival, Francesc Llongueras, protagonitzaran les dues úniques estrenes -encara sense títol- que es podran sentir a Cadaqués. El 9 d'agost serà el torn del pianista Miquel Farré, que oferirà un recital en el qual, com ha explicat el veterà intèrpret, inclourà "peces de Brahms molt poc tocades, com Fantasia, op. 116, perquè he pensat que tindria un interès especial actualitzar-la". "Tinc una gran il·lusió de tocar en el Festival de Cadaqués, on ja vaig estar dues vegades i del qual tinc records magnífics", confessa Farré. Per la seva banda, el conjunt Octeto Ibérico de Violonchelos, dirigit per Elías Arizcuren, celebrarà el 16 d'agost el seu quinzenès aniversari amb un concert de cançons populars espanyoles de Falla i les cinc Cançons negres de Montsalvatge, i l'endemà participarà en una trobada amb

estudiants de violoncel. El piano, violí i violoncel del LOM Piano Trio oferirà el 16 d'agost un concert amb una composició de Gerhard dedicada a F. Pedrell i un homenatge de Montsalvatge a Mompou, i la programació central del Festival es clourà amb l'espectacle *Contrastes*, que combina flamenc i poesia.

Paral·lelament a aquests concerts de pagament, la majoria dels quals se celebraran a l'església de Cadaqués, el Festival ofereix 45 activitats, com concerts familiars, classes magistrals impartides per Stephen Salters i Miquel Farré, assajos comentats i concerts de nous valors. "El Festival de Cadaqués sempre s'ha caracteritzat per obrir les portes a joves intèrprets", subratlla el seu director, Francesc Llongueras. En aquest sentit, enguany el Festival donarà l'oportunitat de donar-se a conèixer al pianista luxemburguès Francesco Tristano i al guitarrista Bernat Padrosa. Tristano, establert a Barcelona des de l'any passat, oferirà un programa peculiar, titulat "Not for piano", que explica el mateix pianista: "M'interessa especialment la música que no és per a piano, tot apropant el repertori barroc i prebarroc a la música contemporània electrònica, interpretada al piano. En el concert no hi haurà un ordre determinat del programa; m'agra-

EL FESTIVAL PROMOU UN CONJUNT D'ACTIVITATS VARIADDES AL MARGE DEL CICLE DE CONCERTS.

Gianandrea Nosedà

da treballar així. No sé com em rebrà el públic, però tinc moltes ganes de veure-ho." El guitarrista barceloní Bernat Padrosa, per la seva banda, ha anunciat que el seu serà "un programa amè, amb peces breus, divertides, lleugeres i festives, que creen un ambient molt bonic".

Enguany el Festival també comptarà amb el cicle Arreu i per a Tothom, que va assolir un gran èxit en l'edició del 2004 i en el qual caben interpretacions de tota mena de música, obert a propostes interdisciplinàries. Aquest cicle es durà a terme a Portlligat i és obert a tots els públics. L'alcalde de Cadaqués, Joan Borrell, ha explicat que la voluntat dels organitzadors és "fer un festival per a tots, per a la gent del poble i per als visitants, i volem que el Festival sigui una veritable festa allargada durant tota la temporada turística". Francesc Llongueras també destaca que "és molt important la participació de tot el poble en el Festival perquè aquest no esdevingui només una sèrie de concerts, per molt interessants que siguin, sinó que es creï tota una zona d'influència musical". El Festival de Cadaqués es consolida així com una de les ofertes més atractives i eclèctiques del calendari musical estiuenc.

calatunya música
festiva musical catalana

249-250

Festival de Torroella de Montgrí

Cap a la consolidació del model de "biodiversitat musical"

LA FITA RODONA DE LA VINTI-CINQUENA EDICIÓ DEL FESTIVAL DE MÚSIQUES DE TORROELLA DE MONTGRÍ SUPOSA L'AFERMAMENT D'UN MODEL DE PROGRAMACIÓ QUE PODRÍEM QUALIFICAR COM "INTERGÈNERES", CIRCUMSTÀNCIA QUE DE FET JA VE PREFIGURADA EN EL MATEIX TÍTOL EN EMFASITZAR EL TERME "MÚSIQUES", EN PLURAL.

per J.C.C.

La cosa està molt clara; en els onze concerts –designació també discutible en el context– hi ha una mica de tot: música sacra del segle XVIII de Cuba i Catalunya, música tradicional popular, música barroca, simfonisme convencional, òpera renaixentista, fado i finalment música ètnica africana. D'aquesta manera resta deliberadament estrafeta l'ortodòxia originària d'aquest cicle, centrada en la música culta. Que quedi clar que això és una constatació, aliena a tota mena de judici, d'un criteri del qual Torroella és pioner a casa nostra, no sols en aquest festival sinó també en la Xarxa de Músiques que hi és centralitzada; model el futur del qual resta obert.

Al marge d'això, el primer quart de segle de vida del Festival aporta novetats interessants, com és, finalment, el protagonisme de la música simfònica, mercès a la disposició d'una pantalla acústica que permetrà situar aquest gènere al bell mig de la plaça de la Vila en condicions satisfactòries. Tot això com a pas previ a una realitat apressada els darrers anys, que és que la vila del Baix Empordà disposi d'un auditori; equipament previst per al força proper 2007.

I serà precisament una formació simfònica, l'Orquestra Filharmònica de Praga, la convidada d'aquest any, tot seguint una forma instituïda pel Festival. Així, serà la protagonista dels dos concerts que el clouen, els dies 17 i 18 d'agost. Es tracta d'una formació jove –amb prou feines ha complert deu anys–, que tanmateix ha aconseguit un important nivell sota el guiatge de Jiri Belohlavek, un director que sense figurar

Rinaldo Alessandrini

en els primeríssims llocs dels rànquings més estel·lars, gaudeix d'un prestigi molt sòlid. A Torroella la formació serà dirigida per Jakub Hrusa, el primer concert amb la jove violinista Isabelle Faust, que interpretarà el poc prodigat *Concert per a violí i orquestra* de Dvorák en un programa completat amb l'obertura *Les Hèbrides* de Mendelssohn i amb la *Tercera* de Beethoven. El segon concert de la Filharmònica de Praga comptarà amb l'actuació solista del pianista turc Fazıl Say, que interpretarà el *Concert per a piano núm. 26* de Mozart en un programa totalment dedicat a aquest compositor.

El Festival començarà el dia 15 de juliol amb un insòlit concert de música sacra de Cuba i Catalunya del segle XVIII, un àmbit proper a la sensibilitat d'Ernest Lluch, al qual hom novament ret homenatge. És una producció basada en un text dramàtic de Miquel DescLOT, el treball de recerca musicològica de Miriam Escudero, la direcció de Teresa Paz i interpretació del Grup Ars Longa de l'Havana i el Cor Vivaldi de Barcelona.

La música culta serà representada posteriorment pel Concerto Italiano, la

formació especialitzada en la música barroca italiana que va crear i dirigeix Rinaldo Alessandrini i que compta amb la col·laboració de la contralt Sara Mingardo. Després hi haurà l'habitual i privilegiada presència en el Festival de Joaquín Achúcarro –habitual com a intèrpret i com a professor–, que actuarà amb la Sinfonia Finlandia, dirigida pel seu titular, el flautista Patrick Gallois, en un programa Sibelius, Schumann –*Concert per a piano i orquestra*– i Mozart.

La versió de concert d'aquest monument de la història de la música que és l'òpera *Orfeo* de Claudio Monteverdi pot constituir un dels esdeveniments més importants del cicle amb la versió del conjunt instrumental La Fenice i el Cor de Cambra de Namur i la gratificant presència de la soprano Núria Rial, que viu un moment molt important en la seva carrera.

Al prolífic compositor i director Salvador Brotons hom ha fet l'encàrrec de l'obra commemorativa del vint-i-cinquè aniversari del Festival, que serà interpretada per la Simfònica de Praga FOK, comptant amb el luxe de la jove trompetista bagenca Mireia Farrés en el *Concert* de Haydn.

L'Orquestra de Cambra Franz Liszt amb l'incombustible Janos Rolla al capdavant i la violoncel·lista Ophélie Gailard completa la parcel·la culta del Festival. L'altra és ocupada per El Pont d'Arcalís, una formació consolidada en el camp de la recuperació, estèticament *sui generis*, del repertori tradicional català, un recital de fado amb Cristina Branco i conjunt instrumental, i un conjunt heterogeni de veu i instrumental sense nom, que mostra, segons s'informa, la tradició musical i la música actual africana.

Al marge queden setze recitals molt heterogenis en la programació de l'Off Festival, tots d'entrada lliure, en els quals destaquen els que protagonitzaran alumnes dels cursos que es duen a terme a Torroella, impartits per professors de tanta envergadura com l'esmentat Achúcarro, Alvaro Pierri i Vicenç Prats. També hi actuaran alumnes dels cursos del Festcat –música d'instruments tradicionals i populars catalans–, que així mateix se celebren a la vila del Baix Empordà. Això i més, tot plegat formant una barreja de categories, enmig de la qual se situa el lúdic concurs d'imitació de cant d'ocells.

L'ORQUESTRA
FILHARMÒNICA DE
PRAGA SERÀ LA
FORMACIÓ
CONVIDADA.

DEL 15 DE JULIOL AL 19 D'AGOST

25 FESTIVAL DE MÚSIQUES DE TORROELLA DE MONTGRÍ
Membre de l'Associació Europea de Festivals

ORQUESTA PRINCIPAL INVITADA: PHILHARMONIA DE PRAGA

1. DIVENDRES, 15 DE JULIOL
22.30 H • ESSLÉSIA

Música sacra de Cuba i Catalunya
al segle XVIII

ARS LONGA DE L'HAVANA
COR VIVALDI-PETITS CANTORS
DE CATALUNYA
(ÓSCAR BOADA, director)
TERESA PAZ, directora

Obres de Caietà Pagueras, Esteban Salas,
Joan Baptista Cabanilles i Francesc Valls

Concert en memòria d'Ernest Lluch
Producció del Festival

2. DISSABTE, 23 DE JULIOL
22.30 H • JARDINS DE CAN QUINTANA

Música i cançons dels Pirineus:
el treball d'Artur Blasco en concert

EL PONT D'ARCALÍS
MARC EGEA, viola de roda
PARÍS FANTASMA NEGRIT
CANTAIRES RURALS
CATI PLANA

ANTONIO RIBAS (Colòmbia)
GENADI KALNIKOV (Rússia)
ENRIQUE TELLERÍA (Uruguai),
acordions

Producció del Festival

3. DISSABTE, 30 DE JULIOL
22.30 H • ESSLÉSIA

La passió del barroc italià
CONCERTO ITALIANO

RINALDO ALESSANDRINI, director
SARA MINGARDO, contralt

Obres de Monteverdi, Bononcini, Cavalli,
Legrenzi, Corelli i Vivaldi

4. DIUMENGE, 31 DE JULIOL
22.30 H • PLAÇA DE LA VILA

Poètiques musicals

SINFONIA FINLANDIA
PATRICK GALLOIS, director
JOAQUÍN ACHÚCARRO, piano

Sibeliús: Pelléas ja Mélisande / Schumann:
Concert per a piano i orquestra op. 54 / Mozart:
Simfonia núm. 41, K. 551, Júpiter

5. DIJOUS, 4 D'AGOST
22.30 H • ESSLÉSIA

El naixement de l'òpera
LA FENICE

COR DE CAMBRA DE NAMUR
JEAN TUBÉRY, director
HANS JÖRG MAMMEL, tenor (Orfeo)
NÚRIA RIAL, soprano (Eurídice)

Monteverdi: L'Orfeo

Producció del Festival

6. DIMECRES, 10 D'AGOST
22.30 H • PLAÇA DE LA VILA

Un tomb amb una orquestra simfònica
ORQUESTRA SIMFÒNICA DE PRAGA - FOK
PETR VRONSKY, director
MIREIA FARRÉS, trompeta

Salvador Brotons: Obertura Costa Brava (obra
encàrrec del 25è aniversari del Festival) /
Haydn: Concert per a trompeta i orquestra, Hob
VIII 1 / Simfonia núm. 104, Londres

7. DIVENDRES, 12 D'AGOST
22.30 H • ESSLÉSIA

Un violoncel del segle XVIII
i una orquestra del XIX

ORQUESTRA DE CAMBRA FRANZ LISZT
JANOS ROLLA, concertino
OPHÉLIE GAILLARD, violoncel

C. P. E. Bach: Concert per a violoncel, cordes i
baix continu en la menor / Haydn: Concert
núm. 1 per a violoncel i orquestra, Hob VIII B1 /
Dvorák: Serenata núm. 1 per a cordes, op. 22 /
Liszt: Rapsòdia hongaresa núm. 2 (arranjament
d'Hugo Wolff)

8. DISSABTE, 13 D'AGOST
22.30 H • PLAÇA DE LA VILA

La tristesa i alegria del nou fado
CRISTINA BRANCO, veu
GRUP INSTRUMENTAL

9. DIUMENGE, 14 D'AGOST
22.30 H • PLAÇA DE LA VILA

La tradició musical
i la música actual africana
OUMOU SANGARE, veu (Mali)
GRUP VOCAL I INSTRUMENTAL

10. DIMECRES, 17 D'AGOST
22.30 H • PLAÇA DE LA VILA

Del romanticisme alemany
al nacionalisme bohemí
PHILHARMONIA DE PRAGA
JAKUB HRUSA, director
ISABELLE FAUST, violí

Mendelssohn-Bartholdy: Obertura de Les
Hèbrides, op. 26 / Dvorák: Concert per a violí i
orquestra, op. 53 / Beethoven: Simfonia núm.
3, Heroica, op. 55

11. DIJOUS, 18 D'AGOST
22.30 H • PLAÇA DE LA VILA

Mozart: la connexió Viena-Praga
PHILHARMONIA DE PRAGA
JAKUB HRUSA, director
FAZIL SAY, piano

Mozart: Obertura de La clemenza di Tito /
Concert núm. 26 per a piano i orquestra,
De la coronació, K. 537 / Simfonia núm. 38,
Praga, K. 504

OFFFESTIVAL

16 actuacions. Entrada gratuïta
DEL 22 DE JULIOL AL 19 D'AGOST

22.7 Slonovski Bal (Música dels Balcans) •
22.7 i 23.7 Concert d'alumnes i professors
de la FESTCAT (Música tradicional catalana)
• 27.7 La Folata - Sílvia Santeliu, direcció
escènica (Música antiga. Producció del
Festival) • 29.7 Bernardino de Sena Costa
González - Javier Negrín, pianos (Música
clàssica) • 5.8 Quintet de vent Zirkus -
Marco Postlinghel, direcció artística (Música
clàssica. Producció del Festival) • 6.8
Lochláinn (Música celta) • 8.8 Relk (Poprock
mediterrani) • 9.8 Alicia Torres, flauta -
Cristina Esclápez, piano (Música clàssica) •
10.8 Quartet de cordes Indrets - Massimo
Spadano, direcció artística (Música clàssica.
Producció del Festival) • 11.8 Duo Ganzer
Salleras, saxofon i piano - Àlex Salleras
Quintana & Teresa Roca, intervenció artísti-
ca (Música contemporània) • 13.8 Djiby
Cissokho (Senegal), veu i kora - Mapote
Gueye, tama, darbuka i djembé (Música afri-
cana) • 14.8 Youkalis (Músiques del món) •
15.8 Projectió de reportatges sobre els
ocells i Concurs d'imitació de cants d'o-
cells • 16.8 Thomas Viloteau, guitarra
(Música clàssica) • 19.8 Refree (Poprock de
cambra)

VENDA ANTICIPADA D'ENTRADES (A partir del 13 de juny): A través del servei Telentrada:
tel. 902 10 12 12, www.telentrada.com i oficines de Caixa Catalunya. Les entrades també es
poden adquirir personalment a les oficines del Festival (C/ d'Ullà, 26, centre vila) o trucant al telè-
fon 972 76 10 98, de 10 a 13 h i de 17 a 20 h.

902 10 12 12 TEL-ENTRADA
telentrada.com CAIXA CATALUNYA

PER A MÉS INFORMACIÓ: T. 972 76 10 98 / 972 76 06 05 • F. 972 76 06 48 • www.festivaldetorroella.org • info@joventutsmusicals.com

ORGANITZA
JOVENTUTS MUSICALS
DE TORROELLA DE MONTGRÍ

COL-LABORA

CATALUNYA TURISME

EL PAÍS

gasNatural

PATROCINA

AJUNTAMENT DE
TORROELLA DE MONTGRÍ

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

AMB LA COL·LABORACIÓ I EL PATROCINI DE

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

Festival Castell de Santa Florentina

EL FLAUTISTA GRANOLLERÍ CLAUDI ARIMANY SERÀ UN DELS PROTAGONISTES DESTACATS DE LA SETENA EDICIÓ DEL FESTIVAL DE CASTELL SANTA FLORENTINA DE CANET DE MAR, QUE SE CELEBRARÀ A LA PLAÇA D'ARMES D'AQUEST MONUMENT ENTRE ELS DIES 9 DE JULIOL I 27 D'AGOST.

per RRMC

En total s'hi oferiran nou concerts de petit i mitjà format, bàsicament a càrrec d'artistes joves amb una concreta projecció, ja sigui del país o estrangers. La programació hi és molt eclèctica, per bé que hom hi recordarà la figura de Luigi Boc-

Claudi Arimany, protagonista de dos concerts

cherini en l'avinentosa del segon centenari de la seva mort.

Claudi Arimany obre el cicle amb un programa titulat "*Esplendor del barroc*", formant quartet amb el violinista Joan Espina, el viola de gamba Peter Krivda i el clavicembalista Daniel Espasa. El programa és format per obres de Quantz, J. S. Bach, Rameau i Telemann. Posteriorment actuarà amb l'Orquestra de Cambra Txecoslovaca de Praga i amb el també flautista Jordi Gendre, amb el qual interpretarà la *Simfonia concertant per a dues flautes* de Cimarosa i la *Simfonia concertant per a dues flautes* de Ch. L. Dietter. El jove pianista Yuan Sheng pot constituir una altra fita destacada en un programa integrat per obres de Chopin, Albéniz, Lecuona i Ravel.

El jove Trio LOM, una de les escasses formacions de cambra estables del país, interpretarà un atractiu programa amb obres de Beethoven, Xostakóvitx, Granados i Piazzolla, i la Coral Càmina un programa molt exigent amb obres d'Elgar, Vaughan Williams, Berns-

tein, Kverno, Busto, Bardos i Josep Viala.

La primera presència de Boccherini l'aportarà el conjunt I Musici de Vivaldi, formació d'ampli espectre d'interessos musicals, que li dedicarà la primera part, mentre que la segona serà dedicada totalment a Vivaldi amb les inevitables *Quatre estacions*.

La veu serà servida per un recital a cura de dos joves i destacats cantants. La soprano Svetlana Bassova, guanyadora del Premi Manuel Ausensi 2004, i el tenor català Stanislas Arràez, en un programa de gran repertori operístic –Puccini, Verdi, Bellini, Mascagni i també obres de Rakhmàninov, Txaikovski, D'Annibale i Ricardo Estrada, que a més actua com a pianista acompanyant. Boccherini tornarà al Festival en el concert que oferirà el duo format per Jiri Barta, violoncel, i Jan Cech, piano, en un programa que completen obres de Brahms, Beethoven i Piazzolla. Finalment l'Octet Mithras clourà el Festival amb un concert amb obres d'Strauss, Mozart i Beethoven.

Festival Jardins de Cap Roig

Concentració de propostes estel·lars diversificades

NOMS COM DIANA ROSS, WOODY ALLEN, JOSEP CARRE-RAS, ANA BELÉN AMB VÍCTOR MANUEL, PACO DE LUCÍA, MACEO PARKER, NOA I SARA BARAS, ENTRE D'ALTRES, MOSTREN LA IDIOSINCRÀSIA DE L'EDICIÓ D'ENGUANY DEL FESTIVAL JARDINS DE CAP ROIG QUE SE CELEBRARÀ EN AQUEST PRIVILEGIAT INDRET ENTRE ELS DIES 16 DE JULIOL I EL 25 D'AGOST.

per RRMC

En total són disset propostes, que inclouen gèneres tan diversos com òpera i jazz, ballet contemporani i fado, *funk* i flamenc, ballet clàssic i recital líric, en un tot en el qual la condició estel·lar dels

protagonistes sura per damunt d'altres atots, com una línia artística definida o un mínim d'atenció a la dimensió cultural autòctona.

El cicle l'obrirà una estrena, el ballet *Don Quixot* en coreografia de David Campos sobre la coneguda partitura de Ludwig Minkus. El ballet, també de la mà d'un creador català, Ramon Oller, oferirà una altra proposta interessant amb la coreografia de *Romeu i Julieta* sobre partitura de Serguei Prokófiev.

El ballet, en l'estil clàssic, encara viurà un altre esdeveniment remarcable amb l'actuació d'un estol de ballarins europeus de gran nivell encapçalats pel bilbaí Igor Yebra en un programa de gran repertori.

Una altra presència molt destacada és la del grup irlandès Spirit of Dance, que ha passejat arreu del món l'excel·lència d'un concepte de l'espectacle dansant que uneix rigor, fet insòlit i espectacularitat.

Sara Baras, la gran senyora del ball

flamenc, també constitueix una altra aportació important, malgrat ser coneguda i segura.

En el terreny més proper a l'àmbit de la nostra publicació, s'ha de fer esment del recital que oferirà el tenor Josep Carreras amb el suport orquestral de la Simfònica del Vallès dirigida per David Giménez, en un recital amb una primera part amb obres de compositors catalans –Morera i Toldrà cantats, i Albéniz i Granados amb obres orquestrals–, i una segona dedicada al repertori italià, o més ben dit napolità.

La veu regnarà també en la producció de l'òpera més potent de Puccini: *Tosca*, en la versió dels Amics de l'Òpera de Sabadell i Carmen Ribera, Albert Montserrat i Alberto Arrabal encapçalant el repartiment i amb el suport de la Simfònica del Vallès, amb direcció musical d'Elio Orciuolo.

En el pla escènic també s'ha d'esmentar la divertida versió del conte *Pe-re i el llop*, sobre partitura de Prokófiev, en la reeixida recreació d'Enrique Lanz comptant amb el suport de l'Orquestra de Cambra Nacional d'Andorra.

De la resta, els noms són prou coneguts perquè faci falta aportar cap comentari addicional. En tot cas, la presència de la gran cantant nord-americana Diana Ross –en l'única actuació a l'Estat espanyol de la gira europea que ha de realitzar aquest estiu– adquireix un relleu molt acusat.

NOTICIARI

MIKROKOSMOS

Una evolució exemplar

Històricament, el món coral català ha estat classificat en dos grans grups: els cors de veus masculines —els populars Cors de Clavé— i les entitats corals de veus mixtes, els orfeons, seguidors de la línia impulsada per Lluís Millet.

La dinàmica dels fets atorgà als primers unes connotacions conservadores i als segons una imatge progressista, que s'accentuà en la dècada dels seixanta quan uns nous noms, com ara Enric Ribó, Àngel Colomer, Manuel Cabero i Oriol Martorell, impulsaren els seus cors amb un dinamisme notable i una qualitat artística fora de tot dubte.

Aleshores quallà la imatge d'uns Cors de Clavé ancorats en el passat, que contrastaven amb uns altres cors joves plenament inserits en els nous temps.

Però de molts anys ençà la cosa comença a canviar. En fa una trentena un nom tan prestigiós com Enric Ribó impartí un curset de direcció coral, amb la qual cosa s'incrementà el nivell dels directors i, igualment, el de les seves entitats, moltes de les quals es convertiren en mixtes.

Més tard, arran del cent cinquante aniversari de L'Aurora, la primera entitat de Clavé, el fet posà en primer terme públicament la seva obra, fins i tot amb implicacions universitàries.

Encara, l'òrgan de comunicació pròpia, "L'Aurora de Clavé", és modernitzat amb criteris periodístics actuals i vehiculat amb les últimes tecnologies.

I, per si fos poc, ara es proposen d'organitzar una trobada internacional de cors d'homes, que ja ha tingut una resposta molt positiva de diversos països.

Des d'un esperit molt llunyà fins avui, hi ha hagut un canvi notable molt positiu.

Jo estic segur que Clavé, tan innovador al seu temps, n'estaria molt i molt content.

per PERE ARTÍS

Ernest Martínez Izquierdo no perllongarà el contracte amb l'OBC

En el curs d'una llarga i intensa conferència de premsa, amb presència dels màxims dirigents executius de l'OBC, Manuel de Nadal (per la Junta Rectora) i Joan Ollé (gerent de l'OBC), Ernest Martínez Izquierdo va anunciar que conclourà el contracte vigent, però que no accepta la proposta de continuïtat de tres temporades més que se li havia ofert.

La llargada i intensitat de la conferència de premsa, en tot cas, no va servir perquè s'oferissin explicacions clarificadores de les causes que han menat a aquest desenllaç. Parlar de raons personals com a causa única de la ruptura, d'èxit del model posat en

marxa amb el músic barceloní, de voluntat de continuïtat d'aquest en el futur, de gran confiança dels òrgans rectors en el director, dels grans atots aconseguits —increment del nombre de localitats, obertura de repertori, millora qualitativa de l'orquestra, etcètera—, sense entrar en la lletra menuda, no ha servit per esvaïr els grans dubtes que pesen a redós de la notícia.

Ernest Martínez Izquierdo acabarà el seu contracte al final de la pròxima temporada i després ocuparà el lloc de principal director convidat, tot obrint-se la possibilitat d'un interregne sense titularitat.

Una final poc sorprenent

VIII Certamen de Cant per a Veus Joves Premi Manuel Ausensi. Gran Teatre del Liceu. 29 de maig de 2005.

Dels vuitanta candidats apuntats i després d'unes proves celebrades en diverses ciutats d'Espanya i de les semifinals al Palau de la Música Catalana, es va arribar a la final del concurs de cant que patrocina El Corte Inglés amb onze cantants en una proporció vocal una mica uniforme: dos tenors i nou sopranos. Aquesta uniformitat es va veure confirmada per un programa musical basat en la seva majoria en un repertori que podríem qualificar de fort, amb compositors veristes, Verdi i Puccini, alguna excepció donizettiana i dues romances de sarsuela.

Es curiós, si més no, veure que no eren veus adequades per a aquest repertori, o almenys en aquest moment per a uns cantants tan joves, la qual cosa va fer poc interessant la majoria de les intervencions. Arribats al moment del veredict, es va establir la classificació següent: 3r premi per a la soprano mallorquina Maia Planas, 2n premi per a la soprano valenciana M. Teresa Alberola i 1r premi per

Carmen Solís

a Carmen Solís, soprano original de Badajoz i que va cantar un vehement "Vissi d'arte". Per la gran atenció de no tapar els cantants, l'Orquestra del Conservatori del Liceu dirigida per Gueràssim Voronkov va pecar d'un so pla, tot i que va saber mostrar moments d'un gran lirisme en algunes àries, i sent el moment més interessant de la vetllada la reaparició liceïsta del tenor Carlos Cosías, primer premi en la primera edició del Certamen i que va cantar en la segona part de la gala.

Amb vista a pròximes edicions, esperem que hi hagi més varietat en tendències vocals i un repertori més adequat a veus joves i no tant de cara a la galeria. **Robert Benito**

En commemoració dels 25 anys l'Escola de Música de Molins de Rei, el propassat 29 de maig se celebrà, a la sala del Foment d'aquesta localitat, un concert on s'estrenà la cantata infantil per a conjunt instrumental i cor *La síncope perduda* de Ricard Gimeno, amb lletra de Jesús Nieto. L'obra fou dirigida per l'autor, que és professor de l'Escola i que ha escrit també *El petit príncep* (1997), *La cantata del camell* (1998) i *El ratolí electrònic* (2003).

El placer del viaje

HOTELES SILKEN

La sonrisa del recepcionista, el desayuno
en la cama, todos los periódicos del día,
descansar sin sobresaltos, un solomillo en
su punto o una buena copa en el bar.

www.hoteles-silken.com

Barcelona

Vitoria

Salamanca

Valencia

Santa Cruz de Tenerife

Madrid

Santander

León

Ciudad Real

Platja d'Aro

Bilbao

Oviedo

Valladolid

Murcia

Andorra

San Sebastián

Avilés

Zaragoza

Sevilla

General Mitre, 42
08017 Barcelona · España

T. +34 932 802 988
F. +34 932 800 947

www.hoteles-silken.com
silken@hoteles-silken.com

RESERVAS +34 902 36 36 00
booking@hoteles-silken.com

La societat civil barcelonina homenatja Fèlix Millet

Fèlix Millet, president de l'Orfeó Català i de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música, va ser objecte d'un important acte d'homenatge el passat 27 de maig en el curs d'un àpat convocat pel G-16 (integrat per aquest nombre d'entitats de gran relleu del país) i "la Caixa" i l'Agrupació Mútua del Comerç i de la Indústria. L'acte va tenir lloc a la Llotja de Mar.

A. BOFILL

En concret, el G-16 està integrat per les entitats següents: Ateneu Barcelonès; Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona; Centre Excursionista de Barcelona; Cercle Artístic; Cercle de Economia; Cercle del Liceu; Círculo Ecuestre; Club Natació Barcelona; Foment del Treball Nacional; Futbol Club Barcelona; Institut Català de Sant Isidre; Orfeó Català; Real Club de Polo de Barcelona; Real Club de Tennis Barcelona; Real Automòbil Club de Catalunya, i Reial Club Esportiu Espanyol.

L'acte va comptar amb la presència de nombroses personalitats de la vida econòmica, cultural i associativa barcelonina, en una llista interminable, amb la figura estel·lar del Duc de Palma, Iñaki Urdangarín.

Els mèrits pels quals els promotors de l'homenatge van justificar-lo en la persona de Fèlix Millet són l'esplèndida remodelació del Palau, el seu nomenament com a Patrimoni de la Humanitat l'any 1997, la gran quantitat d'instal·lacions complementàries, la realització del Petit Palau, l'altíssim nivell de l'Orfeó Català i dels altres cors, la qualitat dels cicles de concerts organitzats per la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música i la restauració de l'orgue.

Va obrir l'acte el senyor Manuel Carreras, president del Círculo Ecuestre i tot seguit el periodista Màrius Carol glossà la figura de Fèlix Millet, en els seus aspectes més coneguts i també en d'altres més amagats, com la seva afeció al jazz com a intèrpret. Per la seva part, Fèlix Millet, en el seu parlament, reconvertí els elogis rebuts en gratitud als qui l'havien homenatjat, i en definitiva a la societat civil catalana, per la col·laboració que n'ha rebut en la materialització de les seves glossades iniciatives.

Fèlix Millet és president de l'Orfeó Català des del 1978 i de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música des del 1990. També és president del Comitè Executiu del Consorci del Palau de la Música, vicepresident de l'Agrupació Mútua del Comerç i de la Indústria, vicepresident de la Societat del Gran Teatre del Liceu des del 1980 i membre del Patronat de la Fundació i de la Comissió Executiva del mateix Gran Teatre del Liceu des del 1994. Igualment, és membre del Consell General de la Caixa d'Estalvis i Pensions i secretari de la seva Comissió de Control. Així mateix, és president de TVCAT (City-TV) des del 2000 i vicepresident de la Fundació F.C. Barcelona des del 1994. També l'any 1994 la Generalitat de Catalunya li concedí la Creu de Sant Jordi; i el 1998 va rebre la "Clau de Barcelona". Finalment, enguany ha estat nomenat "Senyor de Barcelona".

Al final de l'homenatge, l'Orfeó Català, dirigit pel seu titular, Josep Vila i Casañas, oferí un petit concert.

Col·lecció de CD d'òpera contemporània

A iniciativa de la Fundació Música Contemporània i comptant amb el suport de la Fundació Autor de l'SGAE, s'ha promogut una nova col·lecció de CD dedicats a òperes de cambra contemporànies. Aquesta col·lecció ha començat amb les òperes *L'any de Gràcia* del compositor Albert Sardà, llibret de Pierre Danais basat en la novel·la *El año de Gracia* de Cristina Fernández Cubas; *Murillo* de Josep Soler sobre poema de Rainer Maria Rilke, i *El viatge circular* de Tomàs Marco amb llibret del mateix compositor.

Es tracta d'enregistraments fets en directe sobre les representacions i assaigs d'aquestes òperes. Es confia que ben aviat s'ampliarà la col·lecció, que omple un buit important en un tipus de gènere –l'òpera de petit format– molt marginat tant pel que fa a discografia com a representacions.

TANGENTS

L'Ernest

Jo he sentit admiració per l'Ernest Martínez Izquierdo –l'actual director de l'OBC– des que li vaig seguir les actuacions del grup Barcelona 216, dedicat a la música contemporània. Més tard el vaig seguir en concerts esparsos amb diverses orquestres i un parell de vegades amb l'OBC, i em va continuar fent el pes, ja que em va semblar que donava vida a continguts essencials d'obres que, en haver-se tocat molt, semblava que n'havien perdut.

Més tard l'he seguit en el seu periple, i amb el contacte me n'he fet amic, com a director titular de l'OBC: amb l'ajut dels seus músics ha tocat els contemporanis com ningú: quines versions antològiques de *La realitat lliure* de Mestres-Quadreny i el *Tout un monde lointain* de Dutilleux, el qual als seus vuitanta-nou anys s'emocionava dels colors orquestrals ressaltats de la seva música! I també Boulez i Lindberg. Ha familiaritzat amb Sibelius els qui no el coneixien gaire; al capdavant un clàssic de la primera meitat del segle XX. Ha sabut arrodonir els concerts posant-nos-hi intel·ligents peces contrapunt. Berio, Messiaen, hi han estat magníficament servits. I ens ha donat un superb *Aleksandr Nevski* de Prokófiev amb el millor Orfeó Català que hem sentit els darrers temps, precedit per la coneguda obertura de l'*Egmont* beethovenià, per a mi mai tan ben dita. Tot culminant aquesta temporada amb una corprendora *Sisena* de Mahler –hi ha qui li ha discutit el caràcter, però aquesta simfonia no té gaire a veure amb la resta d'obres de Mahler– i una elegant *Cinquena* de Txaikovski. Abans amb la seva Orquesta Pablo Sarasate de Pamplona (han donat al director la medalla d'or d'aquella ciutat per la seva tasca artística) va fer, al Palau, un esplèndid oratori de Haydn.

En la nova etapa de l'OBC tot plegat avalava la tria d'un director jove –que si no hauria "volat" i amb el temps ens el trobaríem al capdavant d'una de les grans orquestres mundials, ja irrecuperable–, per mirar d'aixecar el vol i transformar una de les millors formacions de l'Estat en una de les "grans" europees, amb personalitat, amb vitalitat, amb repertori dels segles XX i XXI. I això només es pot fer amb il·lusió. La que s'ha esquarterat arran dels problemes sorgits d'una proposta de renovació. Tot pot continuar, però caldrà molt de tacte i mà esquerra per evitar que l'Ernest llenci la tovallola barcelonina. El futur personal el té tot.

per JORDI MALUQUER

La veu, protagonista en els festivals de Sant Fruitós i Castellgalí

Dues poblacions del Bages oferiran aquest mes de juliol sengles festivals de música presidits per la veu. Es tracta, en primer lloc, de Sant Fruitós de Bages, que el celebrarà al Mas de Sant Iscle i en el qual prenen part Jaume Aragall i Mireia Pintó en sengles recitals acompanyats al piano; en una proposta que també compta amb protagonisme instrumental amb la presència destacada de la trompetista bagenca Mireia Farrés, que actuarà acompanyada al piano per Mercè Hervada. El cicle acabarà amb un concert a càrrec del conjunt I Musici di Vivaldi amb el pianista Vladislav Bronevitzky, en un programa Vivaldi-Mozart.

A Castellgalí la veu serà protagonista de diferents maneres. Amb la representació de l'òpera de cambra *Rita* de Donizetti; amb la projecció de la versió d'*Aida* que va oferir el Gran Teatre del Liceu amb escenografia exhumada del manresà Mestres Cabanes; amb un recital del baríton Carles Daza i la soprano Maribel Ortega, acompanyats al piano per Ricardo Estrada; amb un programa format per fragments de teatre musical i cinema a càrrec de la soprano Cristina Koch, acompanyada al piano per Trini Mujal, i, finalment, amb una "Vetllada operística" amb audicions i xerrades a càrrec de Roger Aliet i Marcel Gorgori.

XII Festival Internacional de Carilló Quatre importants concerts en dos caps de setmana

Els caps de setmana dels dies 16 i 17 de juliol i 23 i 24 del mateix mes, tindrà lloc al carilló del Palau de la Generalitat, la dotzena edició del Festival Internacional de Carilló de Barcelona. Hi intervindran, juntament amb la titular d'aquest carilló, Anna Maria Reverté, el carillonista holandès Gideon Bodden, el belga Tom Van Peer i el francès Charles Dairay, tots figures destacades de la interpretació d'aquest singular i relaxant instrument i alhora titulars de sengles importants instruments.

Els espectadors se situaran al Pati dels Tarongers del Palau de la Generalitat, on un circuit tancat de televisió permetrà veure els intèrprets.

Els programes ofereixen un ventall molt ampli d'estils i èpoques, que inclouen des d'obres del gran repertori simfònic i cambrístic, a música popular, passant per composicions escrites expressament per a carilló.

Ros Marbà presideix el jurat José Enrique Bagaria, seleccionat per al Concurs Paloma O'Shea

El pianista barceloní José Enrique Bagaria és un dels vint-i-dos participants seleccionats per prendre part en la fase final de la XV edició del Concurs Internacional de Piano de Santander Paloma O'Shea.

En l'edició d'enguany, s'hi han presentat 212 joves pianistes, procedents de 35 països d'arreu del món, dels quals van ser preseleccionats 67 i finalment els 22 que competiran entre els dies 25 de juliol i 7 d'agost vinents. D'aquests, 5 provenen de Rússia, 4 són de la República Popular Xinesa, 4 d'Itàlia, 2 dels Estats Units i la resta de Taiwan, Alemanya, Corea, el Japó, Israel i Ucraïna.

La selecció s'ha fet mitjançant enregistraments que es van fer en proves de preselecció que van tenir lloc a París, Madrid i Nova York, durant el mes de març d'enguany. Nou dels seleccionats ho han estat per trametre enregistraments de proves finals dels concursos de piano de la Fédération Mondiale des Concours Internationaux de Musique, en què havien aconseguit primers, segons o tercers premis. El concurs se celebrarà al Palacio de Festivales de Cantabria. Per a la prova final hom comptarà amb la col·laboració de l'Orquestra de Cambra Sinfonia Varsovia sota la direcció de Péter Csaba. La final tindrà lloc el dia 6, amb un concert amb l'Orquestra Sinfónica de Madrid dirigida per Jesús López Cobos i el dia 7 d'agost es farà l'acte de lliurament de premis.

Antoni Ros Marbà presideix el jurat del qual són membres altres figures destacades de la música, com Albert Attenelle, Bruno Canino, Philippe Entremont, Peter Frankl, Ralf Gothoni, Piotr Paleczny, Menahem Pressler, Dubravka Tomšić, Eliso Virsaladze, Ramzi Yassa, Riccardo Risaliti i Jacques Rouvier.

Quatre estrenes de González de la Rubia

Aquest agost s'estrena en el Festival de Logronyo l'obra de Domènec González de la Rubia *Concert occità* per a conjunt de cambra, que interpretarà l'Ensemble Diapason, del qual és titular el mateix compositor.

D'altra banda, el Trio Kandinsky estrenà el passat juny *Trio Wichtlen*, per a piano, violí i violoncel. Igualment, en el festival Primavera de les Arts, a Arenys de Mar, el passat 5 de juny s'interpretà l'obra *Dalicatesse*, per a piano a quatre mans, a càrrec de Mireia Fornells i Joan Miquel Hernández, obra inspirada en el món oníric i fantasiós de Salvador Dalí.

El pòquer d'estrenes del compositor es completà el passat maig en el cicle de Cambra d'Spoletto (Itàlia) amb *Kamalalam II*, per a piano a quatre mans, interpretada per Pilar Valero i Yves Robbe. *Kamalalam II* porta el títol d'un dels llibres més coneguts del prestigiós escriptor belga Marcel Moreau, membre de l'Académie Française i amic del compositor. I uns dies abans, la pianista Pilar Valero també va estrenar l'obra *La ciutat abandonada* a Rode Pompe (Gant, Bèlgica), obra basada en una pintura del simbolista Ferdinand Knopff, i va interpretar *Châdo del maestro Shukko*, obra dedicada a un mestre de te de la tradició zen.

La revista "Ritmo", Medalla d'Or al Mèrit en Belles Arts

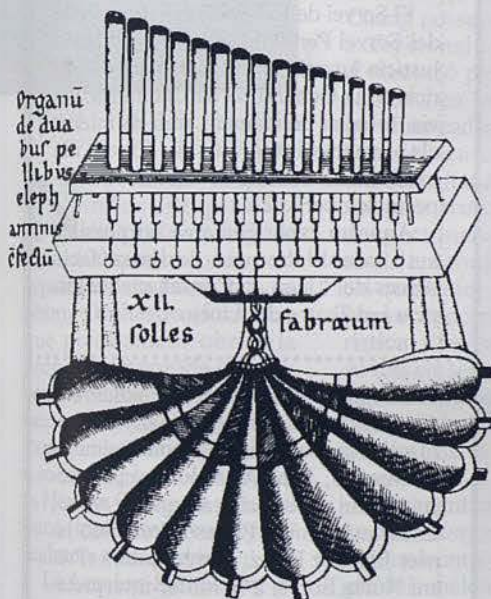
El passat 13 de maig, el Consell de Ministres va atorgar la Medalla d'Or al Mèrit en les Belles Arts a "Ritmo", la revista madrilenya especialitzada en música clàssica. Aquest guardó premia la tasca endegada per la publicació germana tot al llarg de més de tres quarts de segle -va néixer fa setanta-sis anys-, tant pel que fa al pla informatiu, com al pedagògic i crític.

Amb una concepció empresarial de tipus familiar, va ser fundada per Fernando Rodríguez del Río, que fou succeït pel director actual, Antonio Rodríguez Moreno, que amb una edat força avançada continua mantenint el timó amb una energia admirable, mentre que el seu fill Fernando, tercera generació, n'és l'editor en un equip del qual Pedro González Mira és el redactor en cap.

ELS ORGUES DE CATALUNYA

ESTIU 2005

XXV CICLE

ANY DEL XXV ANIVERSARI

BERGA Parròquia de Santa Eulàlia	dimarts, 12 de juliol, 22h	JOSEP M. ESCALONA, orgue
MONTBRIÓ DEL CAMP Parròquia de Sant Pere Apòstol	dijous, 14 de juliol, 22h dijous, 18 d'agost, 22h	MODEST MORENO, orgue JONATAN CARBÓ, orgue
GIRONA Església Catedral	dissabte, 16 de juliol, 22 h	IZUMI KANDO, orgue
SITGES Església Parroquial	dimarts, 19 de juliol, 22,30h dimarts, 9 d'agost, 22,30h	IZUMI KANDO, orgue ANSELMO SERNA, orgue
BARCELONA Santa Maria del Mar	dijous, 21 de juliol, 22h	GUSTAV LEONHART, orgue
VALLMOLL Parròquia de Santa Maria	dissabte, 23 de juliol, 22h	JORDI PAJARES, orgue
L'ALEIXAR Parròquia de Sant Martí	dimarts, 26 de juliol, 22h divendres, 26 d'agost, 22h	MONTERRAT TORRENT, orgue JAN WILLEM JANSEN, orgue
MATARÓ Basílica de Santa Maria	dijous, 28 de juliol, 22h divendres, 19 d'agost, 22h	MIQUEL BENNÀSSAR, orgue JOSEP M. ESCALONA, orgue
TARRAGONA Capella del Claustre	dissabte, 30 de juliol, 20,30h	MIQUEL BENNÀSSAR, orgue
CASTELLÓ D'EMPÚRIES Església Catedral	dissabte, 30 de juliol, 22h dissabte, 6 d'agost, 22h	MODEST MORENO, orgue EUDALD DANTÍ, orgue
VIELHA Parròquia de Sant Miqueu	dimarts, 2 d'agost, 22h dimarts, 16 d'agost, 22h	JONATAN CARBÓ, orgue JOSÉ LUIS ECHECHIPIÁ, orgue
CADAQUÈS Parròquia de Nostra Senyora de l'Esperança	dijous, 4 d'agost, 22h dijous, 11 d'agost, 22h	MERCÈ SANCHÍS, orgue CARLES SAGARRA, violi/flauta de bec DANIEL PARACHE, orgue JOAQUIM OLLÉ, flauta MERITXELL OLAYA, veu
TORROJA DEL PRIORAT Parròquia de Sant Miquel	divendres, 5 d'agost, 22h	MONTERRAT TORRENT, orgue
EL PLA DE SANTA MARIA Església Romànica	dissabte, 6 d'agost, 21h	MERCÈ SANCHÍS, orgue CARLES SAGARRA, violi/flauta de bec
LA POBLA DE CÈRVOLES Església Parroquial	diumenge, 7 d'agost, 19h	ANSELMO SERNA, orgue
TORREDEMBARRA Parròquia de Sant Pere Apòstol	dimarts, 9 d'agost, 22h dijous, 25 d'agost, 22h	DANIEL PARACHE, orgue JOAQUIM OLLÉ, flauta MERITXELL OLAYA, veu JORDI FIGUERAS, orgue
LA POBLA DE SEGUR Parròquia de la Mare de Deu de Ribera	dissabte, 13 d'agost, 22 h	EUDALD DANTÍ, orgue
ÀGER Parròquia de Sant Vicenç	dissabte, 13 d'agost, 22 h	JOSÉ LUIS ECHECHIPIÁ, orgue
TALARN Parròquia de Sant Martí	dissabte, 20 d'agost, 20,30 h	JORDI PAJARES, orgue
ST. LORENÇ DE MORUNYS Parròquia de Sant Llorenç	dissabte, 20 d'agost, 22h	JORDI FIGUERAS, orgue
MONTBLANC Parròquia de Santa Maria	dissabte, 27 d'agost, 22h	JAN WILLEM JANSEN, orgue

per a més informació poden consultar a l'adreça: www.acorgue.com

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

ASSOCIACIÓ CATALANA DE L'ORQUE

CONVOCATÒRIES

XVII CONCURS INTERNACIONAL DE PIANO D'EIVISSA. Del 29 d'agost al 4 de setembre de 2005, hi poden participar tots els pianistes nascuts a partir del dia 1 de gener de 1975; hi ha una categoria juvenil per a pianistes nascuts a partir del dia 1 de gener de 1989. Cal presentar una actuació d'un màxim de 45 minuts amb un preludi i fuga de Bach, una sonata de lliure elecció i una obra que esculli el concursant. Els concursants juvenils hauran de presentar, en un màxim de 35 minuts, un preludi i fuga o invenció a 3 o a 2 veus de Bach, una sonata o sonatina de lliure elecció i una obra per escollir. S'atorgaran tres premis: 3.500 euros, 1.300 euros i 700 euros; i en la categoria juvenil, tres premis: 700 euros, 300 euros i 200 euros. El jurat serà format per: Julian von Karölyi, Georges Hadjinikos, Peter Donohoe, Joaquín Soriano, Aquiles delle Vigne, Antonio Bacciero, Ilan Rogoff, Perfecto García Chornet, Lukas David i Mary Wu. Cal inscriure-s'hi abans del dia 1 de juliol de 2005. Per a més informació: Tel.: 91 881 67 15 i tel. i fax: 971 71 08 79. A/e: concursopianoibiza@yahoo.es. Internet: <www.iespana.es/concursopianoibiza>.

CURS INTERNACIONAL DE CANT DE LLEIDA. Del 23 al 31 de juliol, dirigit per Lluís Virgili i organitzat per l'Associació Canta i Estima, serà impartit per Manuela Soto, cant, i Alfons Escué, piano. El curs es basarà en cant i interpretació i en tècnica vocal, i és adreçat a cantants, estudiants de cant, directors de corals infantils i d'adults, persones que usen la veu com a eina ineludible de la seva professió (professors, advocats, locutors, actors...), personal docent afectat per afonies, i a la formació de pedagogs. Més informació: Associació Canta i Estima, tel.: 973 28 06 10. Fax: 973 26 60 78. A/e: cantaestima@hotmail.com.

I CURS INTERNACIONAL DE MÚSICA FELIP PEDRELL. Tindrà lloc entre l'11 i 20 de juliol a Tortosa. El curs és adreçat a alumnes de grau mitjà i superior (ja sigui en actiu o com a oients) que hauran de superar una prova d'admissió. Els professors i les matèries són: Gennady Dzubenko i Maria del Mar Lombarte, piano; Marc Armengol, violí; Ulrike Janssen, viola; Marçal Cervera i Sergi Boadella, violoncel; Jordi Palau, flauta; i Arnaldur Arnarson, guitarra. Cal inscriure-s'hi abans del 2 de juliol. Més informació: tel.: 696 70 54 21. Internet: <www.dertotravel.com/curs-felipedrell>.

CURSOS D'ESTIU L'AMETLLA DE MAR 2005. Organitzats per Acadèmic i l'Agrupació Musical Mestral, tindran lloc en aquesta localitat durant aquest juliol. Són: Reparació d'instruments de vent (de l'11 al 14, per Ricardo Fernández); Música moderna i jazz (de l'11 al 15, per Jordi Grisó); Educació musical per a infants (de l'11 al 14, per Lledó Barberà); Guitarra (de l'11 al 15, per Sandra Marsal); Trompeta i trombó (de l'11 al 13, per Manuel López); Clarinet (del 18 al 22, pel Quartet Quatre Vents); Bateria (del 4 al 8, per André Mallau); Saxofon (del 18 al 23, pel Quartet 3+1); Trompa (de l'11 al 14, per Rubén Chordà); Discjòqueis Dj (de l'11 al 14, per Jesse García); i Música llatina (del 18 al 21, per Quim Miracle). Més informació: Acadèmic, tel.: 977 51 04 38; Agrupació Musical Mestral, tel.: 661 72 32 93. Internet: <www.academic-cm.com>.

I CURS DE REPRESENTACIÓ OPERÍSTICA DEL FESTIVAL FRANCESC VIÑAS. Del 13 al 23 de juliol a la localitat de Moià, el curs és adreçat a cantants, pianistes, directors d'escena i maquilladors. S'hi tractarà: interpretació musical; dicció, fraseig i perfeccionament del text; emissió vocal; repertori; interpretació escènica i tècniques d'actuació; maquillatge; i entorn històric. El professorat el formen: Dalmau González (cant i direcció artística), Michel Wagemans (repertori i direcció musical), José Antonio Guitérrez i Elisa Crehuet (direcció escènica), Nani Bellmunt (maquillatge i caracterització) i Juan Diego Fidalgo (pianista acompanyant i assistent musical). Es prepararà i representarà l'òpera *Gianni Schicchi* de Puccini. Més informació: Secretaria del I Curs de Representació Operística. Ajuntament de Moià. Pl. Sant Sebastià, 1. 08180 Moià. Tel.: 639 64 04 34 / 93 830 00 00. A/e: festivalvinyas@nonaerola.com.

L'òpera *Lisístrata* del compositor Albert Carbonell, amb adaptació del text del mateix autor, ha estat l'obra guanyadora del III Concurs de Composició d'Òperes per a Escolars, convocat per l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona, el Gran Teatre del Liceu i l'Escola Superior de Música de Catalunya que, dotat amb 9.000 euros, té per finalitat nodrir d'obres el programa educatiu Òpera a Secundària.

Lisístrata serà la cinquena òpera que es presentarà en Òpera a Secundària (*Brundibár* de Hans Krasa, *Eco* de Philippe Vallet i Roger Llovet, *Regals* de Mariona Vila i Mercè Maure i *El bosc de Farucàrun* d'Oscar Peñarroya i Carme Mateu n'han estat les anteriors) i és una adaptació lliure feta pel mateix autor de la música de l'obra teatral del mateix títol d'Aristòfanes.

El passat 22 de maig es va retransmetre per primera vegada en directe l'òpera *L'elisir d'amore* de Donizetti a la sala d'actes del Centre Penitenciari Can Brians amb l'assistència aproximada de 150 interns.

El Servei de Rehabilitació, que depèn del Servei Penitenciari, Rehabilitació i Justícia Juvenil del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, havia treballat prèviament amb els interns els elements integrants de l'òpera i la música, i els continguts temàtics de l'espectacle operístic.

Aquesta experiència va ser possible amb la col·laboració de l'associació Amics del Liceu, la Conselleria de Justícia i el Teatre del Liceu.

Els guanyadors de la 26a edició del Concurs Joan Massià, enguany dedicat al cant, van ser: primer premi (Premi Joan Massià), Anna Alàs i Jové; segon premi (Premi Associació) atorgat *ex aequo*, Escarlata Blanco Platas i Francisco Javier Jiménez Pérez; i tercer premi (Premi Núria Borés, a la millor interpretació de l'obra de Joan Massià), Cristina Ruiz Marco. M. Victòria Jorge Hernández obtingué el Premi Juvenil, al millor intèrpret menor de vint-i-tres anys.

El músic holandès fincat a Barcelona Christiaan de Jong va participar el passat mes de maig en el festival Time of Music, que es va desenrotllar a Vitasari (Finlàndia). Hi va oferir el seu programa *Partitures animades de Catalunya* (un homenatge a Antoni Gaudí i Antoni Tàpies), concert multimèdia per a flauta, guitarra elèctrica electrònica i animacions de flaix, que uneix música, imatges pròpies i poemes de Maragall, Verdaguer i sardanes per a flauta i electrònica. Es tracta d'una producció del Projecte Internacional d'Influències Musicals 2001-02. De Jong també va impartir un curs d'improvisació i va participar en un *workshop ensemble* de multimèdia.

Sobretot la London Symphony Orchestra

Palau 100. London Symphony Orchestra. Han-na Chang, violoncel. Dir.: Antonio Papano. Bernstein: *On the Waterfront*. Xostakóvitx: *Concert per a violoncel i orquestra* núm. 1. Rakhmàninov: *Simfonia* núm. 2. Palau de la Música Catalana. 24 de maig de 2005.

per LLUÍS TRULLÉN

No podia haver-hi un millor final per a l'edició d'enguany de Palau 100 que un concert excepcional de la London Symphony Orchestra (formació que precisament obrirà la propera temporada de concerts de l'esmentat cicle) i que sota direcció d'Antonio Papano i la participació com a solista de la violoncel·lista Han-na Chang va posar el punt final a una temporada realment sensacional.

La London Symphony va mostrar al Palau tot el seu potencial amb un programa en què les obres de Bernstein, Rakhmàninov i Xostakóvitx van poder reflectir la vàlua que l'ha acreditada com una de les orquestres més destacades del panorama internacional. El cert és que la London posseeix una qualitat musical excepcional.

Una obra musicalment correcta sense arribar a ser transcendental com la suite simfònica *On the Waterfront* del genial Leonard Bernstein va servir perquè l'orquestra escalfés motors per al *Concert per a violoncel i orquestra* núm. 1 de Xostakóvitx que va tenir com a solista la cèlebre violoncel·lista Han-na Chang. Versió poderosa, plena de fortaleza, de rotunditat, vehemència i apassio-

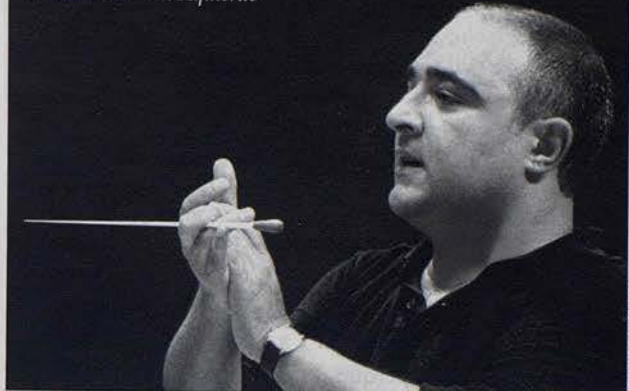
nament la que orquestra, director i solista van oferir-nos d'aquesta promesa composició, en la qual la varietat de colors oferts per l'orquestra, la seva claredat rítmica, la precisió en els atacs que minuciosament assenyalava Papano, i la rotunditat i seguretat de la tímbrica oferien a la solista un terreny idoni per poder mostrar-nos les seves qualitats musicals. Chang posseeix una tècnica excepcional i una fortaleza d'execució plena de temperament, en la qual sembla aprofitar cadascun dels músculs del seu cos per assolir una sonoritat densa, visceral, tan sols truncada per una desafortunada ruptura d'una de les cordes del violoncel que va fer aturar uns segons el concert. Versió colorística, rítmica, excepcional en tots els seus aspectes i que va demostrar no només la reputació de Chang, sinó la qualitat de la London i de Pappano.

El romanticisme que emana de la *Simfonia* núm. 2 de Rakhmàninov és prou conegut dels melòmans; una tradició que enllaça amb la música de Txaikovski i que es desvincula del llenguatge d'Stravinsky, que pocs anys després de la composició d'aquesta simfonia escrita l'any 1908 escrigué la *Consagració*. Música, doncs, la d'aquesta *Simfonia*, que destaca pel seu melodisme, pel seu efectisme, per *crescendos* vistosos, per una varietat de colors realment bells i que, per sobre de tot, permet a les orquestres demostrar el seu potencial quant a refinament melòdic i expressiu. De la mà de Pappano, la London va oferir una versió plena de refinament, de melodisme, de plasticitat, endinsant-se al més essencial d'aquesta composició amb la qual es va posar punt final a la temporada 2004-05 de Palau 100.

Fredor

Temporada OBC. Dir.: Ernest Martínez Izquierdo. Webern, Mahler. L'Auditori. 7 de maig de 2005.

Ernest Martínez Izquierdo

per F. TAVERNA-BECH

Sobre el paper, el programa núm. 30 de l'actual temporada de l'OBC era veritablement atractiu. D'alguna manera ens venia a il·lustrar un dels moments més conflictius de la història de la música, com és el període que comprèn les dues primeres dècades del segle XX, en què amb motiu de la crisi de la tonalitat, se susciten solucions difícils d'assumir i assimilar pel gran públic.

Es tractava d'escoltar, comptant amb la puntual col·laboració de l'OBC, les *Sis peces per a gran orquestra*, op. 6a, una partitura predodecafònica de Webern, i la ni més ni menys important *Sisena Simfonia "Tràgica"* de Mahler. Dues partitures que s'han de considerar fins a cert punt emblemàtiques del simfonisme postromàntic, entre el qual trobem entre altres músiques els poemes straussians i la resta de la producció mahleriana. Al marge de possibles etiquetes, en el cas de Webern amb una orquestra de dimensions més que considerables i que, simultàniament, gairebé mai utilitza en la seva totalitat, sinó disposant la instrumentació en conceptes cambrístics, la partitura té la seva base estructural en el tractament del factor tímbric. Una idea a la qual, igualment, Mahler atorgava un paper primordial en la creació de la música. Tanmateix, aquest

compositor mai prescindí del desenvolupament temàtic per explicar per mitjà del so les seves vivències. És cert que la composició, sigui simfònica o liederística, en Mahler és gairebé confessió biogràfica i, per tant, el seu discurs és un seguit de contrastos expressius que no solament se simbolitzen mitjançant la profusió de colors i densitats, sinó també per l'estil canviant de l'expressió i la contraposició de volums. Així, el discurs de la simfonia mahleriana va, sense solució de continuïtat, de l'exclamació dramàtica a la confiança intimista i passa també pel lirisme de tipus populista alternat amb l'exquisidesa de tipus cambrístic.

Fins a cert punt, el director mahleria, tal com ho és el mestre Decker, ha d'ésser no solament artista en tota l'extensió de la paraula, sinó també filòsof i psicòleg, per plasmar amb veritable sentit vital la música. I si no és així, tot es redueix a uns esclats de sons nerviosos o bé buits de sentit, i tot donant com a resultat una interpretació freda de caòtics contorns.

Potser per aquesta causa, la versió més puntillista de l'obra de Webern que va oferir Martínez Izquierdo va tenir una major credibilitat (que no pas la de Mahler), tot i que també aquí la matemàtica asèptica va prevaler sobre la poètica de l'atmosfera emocional en la qual s'enclouen les belles *Sis peces* webernianes...

Enlluernadora Jenufa de Nina Stemme

Jenufa de Leos Janáček (música i llibret). Nina Stemme. Eva Marton. Jorma Silvasti. Pär Lindskog. Viorica Cortez. Rolf Haustein. Enric Serra. Begoña Alberdi. Orquestra i Cor del Gran Teatre del Liceu. Dir. musical: Peter Schneider. Dir. escènica: Olivier Tambosi. Producció: Hamburgische Staatsoper. Gran Teatre del Liceu. 17 de maig de 2005.

per J. COMELLAS

El lector que segueix les meves crítiques més o menys regularment, sap molt bé que la parcel·la interpretativa no acostuma a ocupar un lloc destacat en espai i en localització, perquè en general privilegi més el bosc que els arbres aïllats. Tanmateix, després de l'actuació de la soprano sueca Nina Stemme en el paper de Jenufa, ni que sigui per una vegada, això resulta impossible.

La demostració de sensibilitat, de classe, d'identificació total amb el personatge i l'elaboració exacta del torturat i complex procés anímic que viu en el decurs de l'obra, només és cosa d'autèntics artistes genials. Tot en la seva actuació va manifestar-se en un pla superlatiu: bellesa de la veu amb un just equilibri entre cos i delicadesa, manera natural de superar els esculls, fraseig depurat i vivència intensa del personatge van bastir una de les actuacions més importants de què hem gaudit mai al Liceu. Nina Stemme no va interpretar Jenufa, va viure-la, i a més amb una intensitat i convicció corpredores. La seva va ser una Jenufa plenament interioritzada, en què persona i personatge es donaven l'una a l'altra en una relació xopa de vida. Ni el més mínim deix d'artifici o de concessió. Tot carregat de sentit, d'autenticitat, de plenitud i de transcendència.

Hi ha algunes temporades que es produeix un fet extraordinari que deixa una petja inesborrable que supera el desgast del pas del temps. És molt probable que això s'esdevingui, en l'actual, en la figura d'aquesta artista extraordinària.

Una actuació així com-

porta l'enlluernament del conjunt de la proposta –del bosc–, d'altra part dotada d'altres valors prou notables. El primer, una vegada més, la conducció de Peter Schneider, un músic amb un ofici solventíssim que li permet dominar amb autoritat i fluïdesa els repertoris pesants. Amb ell el discurs transcorre com a mínim sense riscos, conscient dels límits i de les possibilitats del material de què disposa –en aquest cas sobretot orquestra. Fossat i escenari per a ell no tenen secrets i als dos llocs infon garanties plenes.

I a l'escenari hi havia una sempre imponent Eva Marton en el paper coprotagonista de Kostelnicka, encara amb recursos poderosos per bé que amb alguna feblesa, la més perceptible de les quals una certa i segurament inevitable tendència a fer de Marton.

Jorma Silvasti va ser un altre debut de gran interès tant per com va compondre el personatge de Lacca com per una línia canora excel·lent, un pèl curta de projecció.

Olivier Tambosi va oferir una visió dramaturgica de *Jenufa* que en termes genèrics podríem considerar blana, superficial; tot era molt clar i evident i alhora poc creatiu. L'exactitud de l'esquema d'obra teatral –primer acte, presentació; segon, nus, i tercer, desenllaç– el va servir amb una cal·ligrafia correcta, plàsticament bella en el sentit més convencional de l'expressió, però sense ajudar –excepte en el segon acte– a potenciar la força tràgica de l'obra.

Ara només resta esperar que no es faci esperar gaire una segona presència de Nina Stemme. Ni que sigui per fer de *cover* de Jaume Tribó al coverol de l'apuntador. Segur que també ho faria molt bé.

Nina Stemme i
Eva Marton

Els secrets de l'òpera barroca anglesa al descobert

Euroconcert. New London Consort. Julia Gooding, soprano. Simon Grant, baix baríton. Draghi, Blow, Purcell, Händel, Thomas Linley Jr. Palau de la Música Catalana. 23 de maig de 2005.

per LL. T.

Amb el títol "Els grans moments del teatre musical anglès", el conjunt New London Consort, dirigit per Philipp Pickett, i les veus de la soprano Julia Gooding i del baix baríton Simon Grant van oferir al Palau, corresponent a la temporada Euroconcert, un programa dedicat a àries d'òperes de Purcell, Händel i Blow, entre altres autors, en un concert en el qual la bellesa de l'ària "Thy Hand Belinda", la celeberrima mort de Dido de l'òpera *Dido and Aeneas* de Purcell va pràcticament eclipsar –per la seva profunditat expressiva– la resta del programa.

La interpretació de Julia Gooding del gran moment musical de l'òpera barroca anglesa va estar envoltada d'una calidesa, sensibilitat i puresa en la seva dicció que sens dubte va marcar decidivament el concert. El profund coneixement que en posseeix una figura cabdal de la interpretació de la música antiga com és Philipp Pickett va fer que les diverses recreacions de passatges de *Venus i Adonis*, de *Psique*, d'*Acis i Galatea* de Händel, de *The Indian Queen* de Purcell... tinguessin sempre una qualitat interpretativa indiscutible, amb un refinament instrumental, amb una claredat en els matisos, amb una transparència en les dinàmiques, que sempre ofe-

Julia
Gooding

ria un suport idoni a les veus de Gooding i Grant.

Gooding posseeix una veu clara, amb un centre vocal summament nítid, i amb una capacitat per "apianar" notes que li permet oferir vistosos efectes expressius, una veu que a més "corre" per tota la tessitura i que ve acompanyada d'una qualitat de bon gust interpretatiu innegable. Per la seva banda, la poderosa veu de Simon Grant resultava idònia per a la recreació de les obres escollides, una veu que posseeix una transparència i diafanitat de dicció, una elegància tímbrica innegable i que a més ve acompanyada d'un profund coneixement que Simon Grant té d'aquesta música i que l'ha convertit en una figura constantment reclamada per a la interpretació de la música medieval, renaixentista i barroca, però sense oblidar les seves incursions en el panorama contemporani. Un concert, doncs, que ens va permetre assaborir els secrets que s'amaguen dins l'òpera barroca anglesa i corroborar que la celeberrima mort de Dido continua essent la joia d'aquest gènere.

Triomfal Laura Ruiz amb el Concert de Mozart

Concerts Simfònics al Palau. OSV. Laura Ruiz, clarinet. Concertino directora: Maighéad McCrann. Mozart: obertura de *Le nozze de Figaro*. Concert per a clarinet i orquestra. Simfonia núm. 40. Palau de la Música Catalana. 7 de maig de 2005.

per LL. T.

G uanyadora del Premi El Primer Palau en l'edició de 2003, la clarinetista Laura Ruiz va tornar a actuar al Palau en un programa inscrit en aquesta IX temporada de l'Orquestra Simfònica del Vallès al Palau.

Amb la interpretació del celeberrim *Concert per a clarinet* de Mozart, Laura Ruiz, tal com ja ha demostrat en anteriors ocasions en la seva intensa trajectòria professional malgrat la seva joventut, va tornar a evidenciar una qualitat interpretativa excepcional i que la crida a ser una solista de renom del panorama concertístic internacional, o bé integrant d'alguna orquestra de renom internacional. El cert és que escoltar Laura Ruiz oferint aquest celeberrim *Concert* va justificar i explicar els nombrosos èxits que han acompanyat la solista en el decurs de la seva trajectòria artística. Refinament, elegància, aprofundiment interpretatiu, fines línies melòdiques, control de la respiració, clara dicció... i,

per sobre de tot, un poder comunicatiu que queda palès en cada una de les frases que interpreta i que fan que escoltar-la sigui un veritable plaer.

Laura Ruiz, acompanyada per l'Orquestra del Vallès dirigida en aquesta ocasió per la concertino irlandesa Maighéad McCrann (violinista que ha actuat entre d'altres amb l'Orquestra de Cambra d'Europa, amb el *Concentus Musicus* de Viena o com a concertino de l'Orquestra de la Ràdio Austríaca), va recrear el *Concert* de Mozart amb una maduresa musical, una solidesa tècnica i una qualitat expressiva que corroboren un futur del tot prometedor a la seva trajectòria artística.

Per la seva banda, l'Orquestra del Vallès va oferir aquest programa monogràfic Mozart amb correcció, amb detalls de bella factura, tant en l'obertura de *Le nozze*, com en el *Concert*, com també en la recreació de la *Simfonia* núm. 40, amb unes versions que per sobre de tot van brillar per la seva lluminositat i varietat de dinàmiques.

Orfebreria sonora

Temporada de Cambra d'Ibercamera. Quartet Casals. Mozart, Beethoven, Stravinsky, Schubert. Palau de la Música Catalana. 19 de maig de 2005.

per LL. T.

L a presència d'un quartet de corda sempre imposa i fins i tot ens inclina vers una mena de ritual auditiu que passa pel respecte a la història i per la voluntat de penetrar en el veritable esperit de la música. Fins i tot, al marge i com a experiència personal, diria que compondre un quartet representa un vivència especial que difícilment experimentes quan escrius qualsevol altra mena de música. Com també tocar en un quartet de corda i fer-ho amb veritable coneixement de causa és quelcom difícil d'assolir; cal una compenetració treballada a fons i

també la voluntat d'integrar-se en una unitat en la línia expressiva. Malgrat tot, fer música de quartet és un dels plaers més exquisits que poden conrear violinistes, violistes i violoncel·listes.

Deixant de banda aquestes digresions i prosseguint en el camp de l'audició, diríem que el so de quartet de corda comunica a la música una mena austeritat espiritual que obliga a posar els cinc sentits en acció per seguir el curs de la música. Podríem dir que quartets que siguin veritablement quartets —és a dir, que els quatre membres manifestin unitat instrumental, compenetració profunda en el criteri interpreta-

Amb tot, vam aplaudir Dutilleux

Temporada OBC. Anssi Karttunen, violoncel. Dir.: Ernest Martínez Izquierdo. Sibelius, Dutilleux, Txaikovski. L'Auditori. 21 de maig de 2005.

per F. T.-B.

E l nivell i la qualitat d'una orquestra no és flor d'un dia i cal ésser molt conscients que el treball mai no és definitiu, ni estable. També diria que promoure una temporada de concerts no és solament una opció més per al nostre oci, ni tampoc una manera de mostrar un cert nivell cultural, sinó que és una manera de conèixer i profunditzar en la història de la humanitat. Una orquestra no pot gestionar-se només amb uns criteris econòmics i empresarials i regint-se per índexs d'audiència, com tampoc escoltar música no és solament un acte social, ni ha d'ésser una eina al servei d'uns polítics o d'una manera de fer política... Caldria meditar i reflexionar sobre totes aquestes qüestions i estudiar si veritablement la trajectòria del nostre conjunt va pel bon camí o si bé cal reorientar-ne la marxa. Tinguem en compte que l'orquestra no és una màquina, sinó que és un col·lectiu d'artistes i persones que professionalment es dediquen a la música...

Amb això volem reflectir una impressió, que la nostra orquestra està derivant cap a un sentit purament espectacular de l'actuació, i això passa no per incapacitat dels nostres instrumentistes, sinó per una mena de manca de sinto-

nia dels músics en una comessa que si és difícil d'assumir, també sembla tenir la credibilitat suficient per treballar-hi...

D'aquesta manera vam percebre certa manca de cohesió en el conjunt en la manera d'interpretar *Les océanides* de Sibelius, en què el gest de Martínez Izquierdo poca cosa indicava i en què el curs de l'obra semblava una tirallonga d'espectaculars sonoritats que feien alternar imponents masses sonores amb moments de contemplació buida. Certament, aquesta tampoc era la millor manera per afrontar una partitura de coloracions tan subtils i belles com la partitura *Tout un monde lointain* (1970) de Dutilleux, amb la qual es presentava el violoncel·lista Karttunen. I malgrat reconèixer la brillant tasca d'aquest magnífic artista finlandès, a la música —profundament poètica i d'acusada personalitat de Dutilleux—, li mancà tensió comunicativa i un toc de fantasia per allunyar-se d'una aparença purament decorativa, aspecte que de cap de les maneres és el que li volia donar l'autor, el qual, present a la sala, va ésser acollit amb una ovació prolongada. Per últim, en la *Cinquena Simfonia* de Txaikovski, la lectura va resultar extremament espectacular, però malgrat l'exhibició de força no va tenir nervi.

tiu i plena identificació en el vessant temperamental—, n'hi ha pocs, i també escoltar música per a quartet és una activitat que no sempre resulta fàcil d'assimilar.

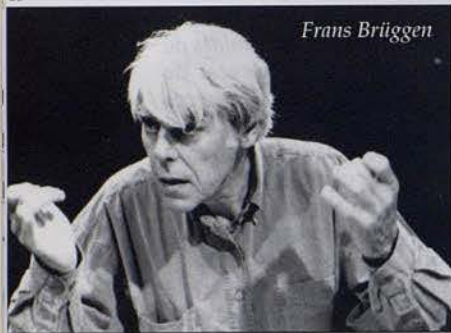
Bé, podem afirmar que els quatre membres del Casals, Vera Martínez-Menher, violí; els germans Abel i Arnau Tomàs, violinista i violoncel·lista, respectivament, i el viola Jonathan Brown, constitueixen un quartet veritablement exemplar tant per l'equilibri i la fusió que assoleixen en el so i en el timbre dels seus instruments, com per la continuïtat de la línia del fraseig, que entre ells mantenen i formulen amb una precisió extrema, i atorguen al discurs no solament profunda tensió expressiva, sinó també una

atmosfera càlidament poètica. I és amb aquestes qualitats que poden aprofundir en el contingut dels pentagrames per extreure'n, com a veritables orfebres del so, la bellesa que els ha imprès l'autor. Així ens ho van transmetre en el fantasiós i més aviat lleuger *Quartet* núm. 1 de Mozart, en la profunditat meditativa del *Quartet* núm. 10 de Beethoven, en la genialitat innovadora de les *Tres peces per a quartet* d'Stravinsky i també en la còpida bellesa lírica del *Quartet* núm. 13, "*Rosamunda*" de Schubert. En definitiva, una audició antològica que entusiasma el públic d'Ibercamera i en la qual el Quartet Casals va donar prova de la seva qualitat estel·lar.

Monogràfic Mozart en les mans de Brüggén

Ibercamera. Orquestra de Cambra de la Ràdio Holandesa. Ronald Brutigam, piano. Dir.: Frans Brüggén. Mozart: *Simfonia núm. 1. Simfonia núm. 41. Concert per a piano núm. 24*. Palau de la Música Catalana. 1 de juny de 2005.

Frans Brüggén

per LL. T.

La temporada de concerts Ibercamera va posar punt i final al seu cicle 2004-05 amb un concert monogràficament dedicat a Mozart i que tenia com a protagonista el director holandès Frans Brüggén al capdavant de l'Orquestra de la Ràdio Holandesa, de la qual havia estat director artístic fins a l'any 1994.

El concert s'inicià amb la *Simfonia núm. 1* de Mozart –que el geni salzburguès va compondre als vuit anys d'edat– i finalitzà amb la celeberrima *Simfonia Júpiter*, una de les fites de tot el catàleg mozartí i paradigma de les seves creacions orquestrals.

Certament, el Mozart plantejat per l'orquestra holandesa i Brüggén respon a una sèrie de característiques que el converteixen si més no en summament personal. D'una banda, el gust per plantejar el disseny de la forma com a gairebé fita interpretativa; tot hi està perfectament regulat, en un equilibri en el qual no queda lloc a cap tipus d'especulació. La claredat d'idees, la manera de plantejar les frases, el discurs, segons una sonoritat robusta però alhora equilibrada, tot repercuteix perquè el seu Mozart pugui assaborir-se en tota la seva plenitud.

La celeberrima fuga del "Molto allegro" final de la *Júpiter*, la vivacitat de l'"Alle-

gro vivace", la serenitat de l'"Andante cantabile"..., tot certament venia plantejat segons una claredat estructural meridiana, però també és cert que en determinats moments aquesta preocupació per la claredat i l'exactitud repercutia en el fet que al discurs manqués una certa flexibilitat, una major varietat de dinàmiques –especialment notòries en molts passatges de la *Júpiter*– i que, en definitiva, pogués sobtar als qui opten per un plantejament de la *Simfonia núm. 41* més "a la romàntica".

Aquesta tendència centrada en la claredat d'idees, en l'exactitud del fraseig, en la perfecta estructuració de cadascuna de les idees musicals va fer-se idènticament protagonista en la interpretació del *Concert per a piano núm. 24*. Un solista de la qualitat de Brutigam va mostrar un temperament i una claredat en el seu fraseig certament remarcable; el seu Mozart no va resultar excessivament emotiu ni, per contra, erràtic en un plantejament mancat de dinàmiques, sinó obert a una interpretació en què novament la claredat estructural predominava per sobre dels aspectes més temperamentals. Aquesta idea musical es compenetrava plenament amb els plantejaments de Brüggén i l'orquestra i la comunió d'idees repercutí en el fet que el Mozart ofert posseís una magnitud i un sentit musical que responia a la perfecció a un pla prèviament establert.

Fou un concert en el qual els amants de la música de Mozart van poder assaborir-ne la música amb interpretacions d'indubtable qualitat, això sí, enfocades amb uns plantejaments en què prevalien més el gust per la forma i l'anàlisi que l'emotivitat.

Un Haydn excel·lent amb el Quatuor Mosaïques

Música de Cambra al Petit Palau. Quatuor Mosaïques. Haydn: *Quartet op. 77 núm. 2*. Schubert: *Quartettsatz D. 703. Quartet D. 887*. Petit Palau. 21 de maig de 2005.

per LL. T.

Reconegut com un dels quartets de corda més extraordinaris de l'actualitat, en el decurs dels seus vint anys d'història el Quartet Mosaïques ha esdevingut un dels conjunts de referència a l'hora de referir-nos a les recreacions cambrístiques de la música de Haydn, Schubert, Mozart i Beethoven. I com no podia ser altrament, la seva actuació en el cicle Música de Cambra al Petit Palau va estar reservada concretament a la música de Haydn i Schubert, tot mostrant una vegada més que la seva qualitat interpretativa posseeix una profunditat, una qualitat, una bellesa i una subtilitat que expliquen la raó dels seus triomfs ininterromputs en el decurs de les dues darreres dècades.

Amb el *Quartet op. 77 núm. 2* que Haydn va compondre l'any 1799, coincidint amb una brillant etapa creativa associada directament amb l'oratori *Les estacions*, el Quartet Mosaïques va acostar-nos a l'essència clàssica, amb un joc en què les proporcions formals, la claredat temàtica i la bellesa

plàstica que contenen els temes musicals de l'obra emanaven amb una categoria excepcional; un Haydn explicat amb profunditat, amb clars ressons beethovenians que ja de per si porta la pròpia obra i que donà pas a les dues obres de Schubert que van configurar el programa, concretament el "moviment de quartet" en Do menor –obra que el compositor va deixar inacabada i de la qual es conserva el seu primer moviment i el *Quartet D. 887*. En aquest cas, un Schubert plantejat amb uns criteris interpretatius romàntics, temperamental, visceral, amb una fortalesa expressiva que ens feia endinsar dins aquest particular univers cambrístic del compositor i en què es copsava no només la força interior que emana de les versions del Quartet Mosaïques, sinó tot l'aprofundiment que sempre demostren les seves recreacions.

Fou un Schubert que si bé s'endinsava a la interioritat de la composició, també sabia anar al detall més subtil, a l'encant melòdic refinat i a la dolçor liederística tan exquisida i pròpia del genial compositor austríac.

Més correcció que profunditat en el Requiem de Mozart

Els Diumenges al Palau. Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra. Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana. Minerva Moliner, soprano. Christine Knorren, mezzosoprano. Byun Woo Suk, tenor. Kyung-Jun Park, baix baríton. Dir.: Paul Mägi. *Requiem* de Mozart. Palau de la Música Catalana. 29 de maig de 2005.

per LL. T.

El Cor de Cambra del Palau va ser el gran triomfador de la versió del cicle Els Diumenges al Palau que es va poder escoltar del celeberrim *Requiem* de Mozart, en una interpretació que, dirigida per Paul Mägi, va tenir en el seu vessant instrumental l'Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra.

Una interpretació del Cor plena de sentiment, de refinament, de claredat en els matisos, amb la fortalesa que ha d'emanar del "Rex tremendae", amb la serenitat que han de comportar les primeres paraules de l'"Introitus", amb la lluminositat del "Sanctus"..., matisos que sempre va atendre el Cor i que van atorgar a la versió l'aprofundiment necessari per copsar aquella musicalitat, aquella serenitat que ha de comportar tota interpretació d'una obra tan cèlebre com el *Requiem*.

Un correcte treball dels solistes va tenir com a complement una correcta participació de l'orquestra, que sota direcció de Mägi va atendre amb

precisió les indicacions del director. La versió presentada pel director atenia als matisos de la partitura amb correcció, dibuixava amb elegància les frases musicals, però en certs moments hi mancava un cert aprofundiment en les paraules del text. El Cor va mantenir el vessant expressiu, va oferir amb claredat tots els matisos de la "Sequentia" i, en definitiva, va convertir-se en l'eix vertebrador de la interpretació.

Pel que fa als solistes, cal destacar el treball del baix baríton Kyung-Jun Park –correctíssim en el "Tuba mirum"– i el bon paper de la soprano Minerva Moliner, que va demostrar en les seves intervencions que posseeix una veu d'una gran elegància i d'un timbre molt apropiat per afrontar obres del repertori clàssic. Christine Knorren i Byun Woo Suk van cantar amb correcció les parts reservades a la mezzo i al tenor, respectivament. En resum, una bona interpretació del celeberrim *Requiem* de Mozart, cloenda de la XIII temporada del cicle Els Diumenges al Palau.

La musicalitat d'Eulàlia Solé

Els Diumenges al Palau. Eulàlia Solé, piano. J. S. Bach, J. Soler, F. Schubert. Palau de la Música Catalana. 8 de maig de 2005.

per F. T.-B.

Amb veritable alegria podem dir que amb Eulàlia Solé ens vam retrobar amb l'esperit profund i màgic de la música. Certament, assolir-ho no era fàcil, ja que el programa posseeix autèntic contingut estètic i no permetia gaires fantasies de caràcter comunicatiu. És a dir, les obres –dos *Preludis i fugues* (BWV 870 i 871) de Bach, la "Partita 1" d'*Harmonices Mundi* de Josep Soler i, en magnífic contrast, la monumental *Sonata en Si bemoll major, op. post. D. 960* de Schubert– no admetien, en llur interpretació: ni efusions d'eloqüència, ni tampoc ostentacions virtuosístiques, sinó que simplement, amb tot el que significa de grandesa, eren pura expressió musical.

La pianista Eulàlia Solé va iniciar el seu recital amb una lectura de nitidesa admirable en la pulsació i veritable art en l'aplicació d'un fraseig que clarificava la densa polifonia tan genialment concebuda per Bach. A continuació vam escoltar la "Partita 1" de Josep Soler, en què la pianista va assolir resultats d'inqüestionable emoció poètica per posar de manifest el joc contrastant

amb el qual Josep Soler elabora el seu equilibrat discurs polifònic de marcada personalitat i veritablement identificat amb l'esperit que ha de posseir la música i que tot al llarg dels segles han anat modelant els grans mestres.

El recital d'Eulàlia Solé va culminar amb una emocionadíssima versió de la *Sonata en Si bemoll major* de Franz Schubert, partitura emblemàtica del romanticisme, en la qual per mitjà d'una forma elaboradíssima i alhora molt complexa en el procés tonal, s'endinsa en continguts no solament sentimentals, sinó que a la vegada reflexiona –des d'una perspectiva sonora– en la naturalesa de l'home i la seva problemàtica existencial. Fins a cert punt, Schubert –amb un lirisme de tensa expressió i els constants canvis de tonalitat i modalitat– sembla qüestionar-se la condició existencial de l'home i així mateix la incògnita del seu destí. Pura metafísica sonora que Eulàlia Solé va exposar amb un pianisme en què l'austeritat de la dicció i la seva contraposició, la complexitat, s'equilibraven amb justesa per formular el pensament schubertià que aquí indaga una explicació possible de l'existència.

Iconoclàstia engagé aigualida

Suite bufa de Joan Brossa i Josep Maria Mestres Quadreny. Bealia Guerra. Pau Baiges. Manoli Nieto. Direcció: Víctor Alvaro. Teatre Tantarantana. 1 de juny de 2005.

per J.C.C.

No sé si com a conseqüència d'un rampell nostàlgic he tingut un interès especial per veure aquesta "acció musical", tal com s'especifica, estrenada l'any 1966, fa gairebé quaranta anys. Època aquella de fervors avantguardistes gairebé místics i de bocabadaments fàcils i moltes vegades ingenus davant de qualsevol guspira d'iconoclàstia.

M'interessava comprovar els efectes del pas del temps sobre un tipus de proposta d'aquesta mena que aleshores va tenir un cert protagonisme, però també escassa incidència més enllà de cercles reduïts de convençuts.

Ben lluny d'aquell ambient, instal·lat en un teatre de butxaca de programació regular –gairebé un mes en cartellera– i no en el si d'una versió única, aquesta obra ha esdevingut nova realitat. Aquella *Suite bu-*

fa, espectacle paradigmàtic per excel·lència d'aquell món apuntat, ha sofert el que podríem anomenar un procés de normalització i en el camí s'ha convertit en un joc gairebé inòcu, amb moments inspirats, això sí, en què el millor continua essent la sintonia perfecta entre el context musical i el dramàtic –incloent-hi la paraula– i especialment el tremp d'una partitura realment reeixida.

La proposta del que en llenguatge *engagé* se'n diria de construcció –tanmateix el mot no figura al diccionari de l'IEC–, de quelcom tan tòpicament encarcerat i convencional com és la triada concert de piano clàssic, recital de cant d'una diva i representació de ballet romàntic, ha quedat des-

pullada de la pretèrita capacitat corrosiva, i ben al contrari de l'efecte que el pas del temps fa en els metalls, ara tot esdevé polit i endreçat.

Roman força intacte i amb unes concretes dosis de frescor un vernís esteticista interessant –sobretot pel que fa a la partitura–, uns quants gags enginyosos, un sentit de la ironia i un context entre *dejà vu* i original, que li atorga la seva part de validesa; o de permanència. O si es vol, de classicisme.

El treball esforçat de la tetralogia –actors i director–, es mou en un context de digna correcció. Ells han fet molt bé la *Suite bufa* que corresponia al 2005; o sigui, han treballat des de la perspectiva dels valors més permanents i reals de l'obra. És un bon mèrit.

XXVIII Festival de Música Antiga

Recorregut per un ampli ventall de conceptes

Keneth Weiss, clavicèmbal. J. S. Bach. CaixaForum. 1 de maig de 2005.

Europa Galante. Violí solista i direcció: Fabio Biondi. Leclair, Mascitti, Vivaldi, Couperin. CaixaForum. 7 de maig de 2005.

Europa Galante. Jordi Domènech, contratenor. Fabio Biondi, violí solista i direcció. Sammartini, Händel, Giacomelli, W. F. Bach, Hasse, Vivaldi, Telemann. CaixaForum. 8 de maig de 2005.

Europa Galante. Violí solista i direcció: Fabio Biondi. Corelli, Geminiani, Locatelli, Vivaldi. CaixaForum. 9 de maig de 2005.

per SERGI RIERA

El clavicèmbal·lista de Nova York Keneth Weiss arribava al Festival amb dos grans avals: haver estat deixeble de Gustav Leonhardt (que en l'anterior edició del Festival ens va oferir un recital memorable) i haver participat amb Fabio Biondi i la seva formació Europa Galante (una de les grans figures d'aquesta edició). El seu concert es va centrar en una visió històrica de l'obra per a clavicèmbal de Johann Sebastian Bach.

El concert començà amb una obra primera de Bach adolescent i poc coneguda: la *Sonata en La menor, BWV 965*, un arranjament d'una suite de Johann Adam Reinken i a continuació s'interpretà la *Fantasia cromàtica i fuga per a clavicèmbal en Re menor, BWV 903*, escrita quan Johann Sebastian Bach tenia uns trenta-cinc anys d'edat. Weiss va saber imprimir l'energia creativa d'aquesta obra audaç. En la *Fantasia* inicial l'interpret va resoldre els *tempi* i l'execució d'acords arpeggiats i cadències; la *Fuga*, tota una explosió de geni contrapuntístic, va ser executada amb una tècnica formidable, en la qual hom podia anar seguint independentment les progressions de les veus.

El concert es tancà amb les dues obres del segon volum del *Klavierübung*, una obra del Bach madur, quan tenia uns cinquanta anys. En el *Concert italià en Fa major, BWV 971*, Weiss va saber explorar les possibilitats expressives de les formes concertants italianes adaptades a un clavicèmbal, i va saber aprofitar els recursos

de l'instrument per evocar l'alternança entre els fragments del *tutti* i els del solista. En la *Partita en Si menor* (o obertura francesa), una sèrie de moviments de dansa, segons la seqüència habitual de les suites orquestrals franceses, hom podia seguir perfectament les formes binàries de la suite amb un apoteòsic i atípic *Echo* final.

El violinista Fabio Biondi i el seu conjunt instrumental Europa Galante van ser el punt climàtic en el cap de setmana central del Festival. El director i intèrpret va rebre "carta blanca" per programar al seu gust tres concerts diferents, més un de familiar, en tres dies consecutius. Evidentment, Biondi va oferir les seves obres preferides: música barroca italiana i del seu àmbit d'influència, però no per això les més conegudes. Amb una plantilla de músics que anava augmentant en cada sessió, en la primera vetllada ens proposà una visió de la música dels compositors de França i Itàlia, vista amb els ulls del país veí, explorant les connexions entre aquests dos centres musicals del barroc. En la *Première récréation de musique* de Leclair mostrava l'influx de l'escola violinística italiana, mentre que en la *Sonata en Sol menor op. 6 núm. 15* de Mascitti ens acostava al model de la suite de danses francesa. Del mateix compositor ens oferí el *Concerto grosso op. 7 núm. 4*, d'influència italiana, i de Vivaldi ens oferí la simfonia de la serenata *La sena festeggiante*. Però la gran fita de la primera nit fou la

interpretació del *Gran Trio Sonata Le Parnasse o L'apothéose de Corelli* de Couperin, homenatge sincer d'un mestre a un altre.

La segona nit, hi va fer acte de presència el gènere vocal amb l'actuació del contratenor català Jordi Domènech, que va haver d'enfrontar-se a les àries operístiques del barroc, plenes d'ornaments. En la primera part ens oferí "Vedeste mai sul prato" de l'òpera *Siroe* de Hasse i "Di nuovi allori adorno" de *L'Olimpiade* de Vivaldi. En la segona afrontà la "Cara sposa" del *Rinaldo* de Händel, una ària temible per les seves altes exigències tant en el registre com en la respiració. Domènech va acabar el seu programa amb "In sì torbida procella" de l'òpera *Alessandro Severo* de Giacomelli, un altre festival d'agilitat, que va rematar en els bisos finals amb la coneguda ària "Lascia ch'io pianga" de l'òpera *Rinaldo* de Händel. El cantant de Manlleu va sortir aïrós de la prova i va demostrar posseir un domini de la tècnica i una veu plena, poderosa, d'intensitat expressiva i de gran rendiment, amb capacitat per al cant d'agilitat.

En la part exclusivament instrumental del programa s'interpretaren dues simfonies de Sammartini (*Simfonia en Sol major per a conjunt de cordes, JC 39* i *Simfonia en Fa major per a conjunt de cordes, JC 36*). La *Simfonia en Fa major per a conjunt de cordes, Les dissonàncies* de Wilhelm Friedemann Bach i la suite *Burlesque de Quixotte* de Telemann (el quart centenari de l'obra literària és omnipresent), en la qual en una in-

FERRAN BORRÀS

Europa Galante.
Al centre de la imatge,
el contratenor Jordi Domènech

terpretació deliciosa els músics de Biondi van demostrar que són capaços d'interpretar des de les delicadeses més subtils ("Le couché de Quixotte") als passatges més tempestuosos ("Son attaque des moulins à vent").

La tercera nit es consagrà exclusivament a la música italiana, amb el *Concerto grosso en Re major, op. 6, núm. 4* de Corelli, el *Concerto grosso en Sol menor, op. 3, núm. 2* de Geminiani, i el *Concert per a violí en Mi bemoll major "Il Pianto d'Ariadna", op. 7, núm. 6* de Locatelli en la primera part. Aquest darrer junt amb les esperades i arxiconegudes *Les quatre estacions*, en la segona part del concert, van ser els moments culminants de la nit en una interpretació que recordarem durant molt de temps.

Si la música del barroc era la música dels afectes, Biondi es deixa arrossegar per les passions: principis fulgurants, forts contrastos dinàmics, *tempi* accelerats. Aquest tocar fulgurant aplicat al barroc resulta fascinant i renova les obres, tot desempolsant-les. Biondi es mostrà plenament de facultats, es passeja entre els músics de la formació (que es lliuraren amb total dedicació) abans d'atacar amb el seu violí les més esbojarrades cabrioles, i deixant-nos sense respiració. Els somriures i les mirades còmplices van ser constants; es nota que s'ho passen bé a l'escenari, i saben transmetre a l'espectador aquesta energia.

XXVIII Festival de Música Antiga

Jos van Immerseel, *pianoforte*. Eric Hoeprich, *clarinet*. Taco Kooistra, *violoncel*. Brahms. CaixaForum. 28 d'abril de 2005.
Flanders Recorder Quartet. Ciconia, Webster, Johnson, Ashton, Simpson, Bach, Vivaldi, Van der Roost i obres anònimes. CaixaForum. 29 d'abril de 2005.

per JORDI SALAZAR

Ja hem tingut l'oportunitat de referir-nos en altres ocasions, des d'aquestes pàgines, al fet que en cada nova edició el Festival de Música Antiga que organitza la Fundació "la Caixa" ofereix com a mínim un concert que no està dedicat estrictament als períodes medieval, renaixentista o barroc. Enguany, la inclusió d'un programa monogràfic dedicat a Johannes Brahms venia justificada perquè les interpretacions es realitzaven amb instruments d'època, i tot i que la voluntat historicista sempre és ben rebuda, sovint aquesta pot girar-se en contra i anar en detriment de l'expressivitat de les mateixes obres.

El concert en qüestió estava protagonitzat pel pianista Jos van Immerseel, el clarinetista Eric Hoeprich –tots dos especialitzats en la interpretació amb criteris històrics– i el violoncel·lista Taco Kooistra, que, curiosament, ha desenvolupat una carrera centrada més en la música contemporània que no pas en l'antiga. El recital començà amb una convincent versió de la *Sonata per a clarinet i piano en Fa menor*, op. 120/1 de Brahms. Immerseel i Hoeprich assoliren un bon nivell de penetració tímbrica, tot i les limitacions expressives dels instruments, de sonoritat atenuada i poc propícies, per tant, per a exhibicions virtuosístiques. Amb tot, la interpretació, impecable tècnicament, ajudà a crear una atmosfera d'intimitat i recolliment gairebé màgica, tan característica de la música de cambra, però alhora tan difi-

cil d'aconseguir.

En la segona part del concert, integrada pel *Trio per a piano, violoncel i clarinet en La menor*, op. 114 del compositor alemany, aquesta màgia quedà, però, trencada a causa d'un cert desequilibri entre les parts. I tot i que els intèrprets, per separat, mostraren uns bons dots interpretatius, l'obra no arribà a quallar en el seu conjunt, perquè les suaus sonoritats del *pianoforte* i el clarinet contrastaren amb el timbre, més potent, del violoncel que, seguint també els preceptes de la interpretació amb criteris històrics, estava fabricat amb cordes de tripa. En aquest sentit, la preponderància del darrer –d'una veu aspra, especialment en els registres aguts– va desestabilitzar, com hem dit, els resultats globals de la interpretació.

Entre ambdues obres cambrístiques, Jos van Immerseel va oferir unes excel·lents interpretacions de

les dues *Rapsòdies*, op. 79 de Johannes Brahms, que adquiriren, amb el *pianoforte*, una nova i insòlita perspectiva que reforçava en molts aspectes la bellesa inherent a aquestes dues petites obres mestres del piano brahmsià.

Isi fa un moment parlàvem de la màgia que en ocasions amara els recitals de música de cambra, no podem deixar de referir-nos al recital que el prestigiós grup Flanders Recorder Quartet va oferir en el mateix cicle. Amb un programa titulat precisament "Màgic!", el conjunt belga de flautes de bec va fer una exhaustiva panoràmica per èpoques diferents, tot mostrant no únicament una indiscutible mestria interpretativa fruit de divuit anys de carrera musical, sinó també una total adaptabilitat als diversos períodes i estils compositius.

L'atractiu del concert es va veure emparat, a més, per dos aspectes: d'una banda,

l'espectacular dispositiu d'instruments que empra el quartet en el decurs del recital –una trentena, incloent-hi una flauta baixa barroca de més de dos metres de longitud–, que els permet fer front a un ampli repertori amb les exigències tímbriques corresponents a cada obra. De l'altra, la filosofia que caracteritza el grup, segons la qual el rigor interpretatiu i el sentit de l'humor no són dos trets excloents del fet musical, ans al contrari, esdevenen complementaris.

Aquesta darrera peculiaritat va servir perquè el públic quedés des del primer moment captivat pel carisma del Flanders Recorder Quartet. El conjunt va convidar l'audiència a fer un viatge musical que començà amb la peça "O Virgo Splendens" del *Llibre vermell de Montserrat*, i acabà amb una curiosa obra del compositor dels nostres dies Jan van der Roost, titulada *I Continenti*, consistent en un recorregut per músiques ètniques dels cinc continents. Entre aquests dos extrems vam poder escoltar una selecció de danses medievals i renaixentistes, i també una versió per a quartet de flautes del *Concert en Re menor*, op. 3/11 d'Antonio Vivaldi, passant prèviament per la matemàtica implacable de l'*Art de la fuga* de Bach, per mitjà de dues de les seves peces més representatives.

Daniel Taylor, contratenor. Sylvain Bergeron, llaüt. Cançons i balades populars isabelines. CaixaForum. 30 d'abril de 2005.

L'Arpeggiata. Obres i autors de diverses èpoques. CaixaForum. 3 de maig de 2005.

Lux Orphei. Carlos Mena, contratenor. Juan Carlos Rivera, llaüt. Carlos García-Bernalt, clavicèmbal i orgue. Victoria, Hidalgo, Murzia, Cabanilles, Gómez de Navas. CaixaForum. 5 de maig de 2005.

Via Artis. Diversos autors dels segles XIV i XV. CaixaForum. 13 de maig de 2005.

per ROBERT BENITO

El contrast, sincretisme i qualitat podrien caracteritzar aquests dos concerts vocals i instrumentals. El contratenor canadenc D. Taylor ens va oferir una selecció de les anomenades *lute song*, és a dir cançó per a

a veu solista amb acompanyament de llaüt, en un bell i ric recorregut per aquesta literatura no tan coneguda al nostre país de l'època que música i poesia van arribar a un maridatge perfecte en el segle d'or anglès amb figures de la vàlua de Dowland, però sense menysprear tots els anònims i les peces per a

llaüt sol que ens van delestar en duo amb el llaütista Sylvain Bergeron.

Amb un fi humor gairebé anglès, el contratenor canadenc va introduir alguna de les parts que després va servir musicalment amb una veu adequada al repertori i a l'estil corresponents, tot mostrant matisos diferents a les

XXVIII Festival de Música Antiga

L'Arpeggiata

PERMAN BORGAS

temàtiques contraposades –en la seva majoria amatòries– dels diversos anònims, sempre acompanyat correctament pel llaütista també canadenc S. Bergeron.

Com a contrast d'aquestes joies de la corona anglesa, vam poder sentir tres dies després les melodies i danses embogides que la dansa i el ritme de tarantel·la ha produït, tot al llarg d'una selecció de peces anònimes i tradicionals, juntament amb composicions que tenint com a base aquest ritme binari de subdivisió ternària han utilitzat compositors d'èpoques diferents des del primer barroc, com Kircher o Kapsberger o l'espanyol Santiago de Murcia, a contemporanis com Salvatore, Vitale o Spagnola.

L'Arpeggiata, un grup instrumental tan ric timbricament, compost per salteri, guitarra, contrabaix, tiorba i percussió, a més de dos cantants, ens va delectar amb unes interpretacions carregades d'emoció, naturalitat i sinceritat interpretativa. De vegades pensem que un concert de música ha de tocar la fibra, però sempre dintre d'una seriositat. Això es trencà en el present concert per a bé de la música, ja que la gent va acabar per sortir xiulant les melodies que poc abans havien escoltat i havien acompanyat amb els seus palmells, però sense per això llevar ni un bri de la qualitat musical d'uns intèrprets que, com la seva directora, Christina Pluhar, col·labora assíduament amb els principals conjunts de música històrica europea. Un encert d'elecció i d'interpretació.

Aquests dos darrers concerts van tenir com a fil conductor la monodia i polifonia antiga en versions reduïdes a la seva mínima expressió i en les diverses tradicions musicals que van florir a França en l'última etapa medieval i que s'obren cap al Renaixement italià i hispà fins al barroc florit de Cabanilles, Hidalgo i Santiago de Murcia.

La formació Lux Orphei va dividir el seu programa entre diví i humà, classificació clàssica dels anomenats "tons" o peces vocals segons el seu ús, eclesiàstic o teatral, tot oferint en la primera part una selecció d'obres del gran geni renaixentista de l'escola polifònica castellana T. Luis de Victoria, però en una versió –també feta a l'època– de veu solista i reducció de la resta de la polifonia a l'acompanyament instrumental, en aquest cas l'orgue.

En la segona part van venir els "tons humans", amb els quals la sobrietat eclesiàstica es va trencar per *pasacalles*, *fandangos* i altres ritmes hispans més propis de l'escena amb una literatura més "humana". Acompanyada per guitarra barroca i clavicèmbal van aconseguir apropar-nos al concepte de festa barroca que hi ha darrere d'aquesta música simple a primera vista.

Correcta la interpretació d'aquesta miniforació hispana, però vam trobar a faltar més picardia en la segona part i excés de solemnitat, que no significa misticisme, en la primera. A causa d'una mala formació musical, el repertori que ens va oferir el grup Via Artis no va acabar

de convèncer. Acostumats que la dita música clàssica comença amb Beethoven per a molts, amb Mozart per a menys i amb pocs amb Bach i Vivaldi, plantejar un concert amb drames d'amor del segle XIV va tenir com a resultat una interpretació correcta però una resposta del públic més aviat freda i amb una assistència molt delmada. Si algun aspecte es pot destacar del concert, va ser la monotonia de les interpretacions. Foren petites joies, però enfilades de manera avorrida i amb poc ganxo, fet que no resta dificultat a la interpretació d'aquest grup italià format per músics de diverses parts d'Europa. La contenció d'aquestes ba-

llatas i *virelais* va guanyar una mica en intensitat en les interpretacions dels *rondeaux* i *stampidas* que per un caràcter contrastat i rítmic van despertar d'una certa somnolència pròpia de la melangia d'aquests drames d'amor del segle XIV. Tal vegada hagués ajudat, en aquests concerts, tenir la lletra original i la traducció dels textos, ja que tant en el primer comentat, per ésser en la seva part religiosa en llatí, i en aquest segon concert amb textos en diverses llengües, esdevenia encara més difícil gaudir-ne, per la seva incomprensibilitat textual. Suggeriment humil per corregir en futures edicions.

Nous Repertoris, tribuna de música catalana

La sisena edició de *Nous Repertoris/Música XXI*, una de les poques opcions que té el compositor català per donar a conèixer la seva obra, s'ha celebrat amb un èxit esperançador, la qual cosa significa que la tasca dels seus organitzadors –Joventuts Musicals de Barcelona i del Gremi d'Editorials de Música de Catalunya– comença a inserir-se en el panorama concertístic de la ciutat. Resumim aquí dos concerts més, dels sis que amb notable audiència van tenir lloc el passat mes de maig.

per F. T.-B.

Homenatge a Fleta Polo

Nous Repertoris/Música XXI. Solistes de l'OBC. Fleta Polo. Auditori SGAE. 3 de maig de 2005.

Hem de lamentar que la música de Fleta Polo no hagi merescut major atenció, ja que en les seves composicions es manifesta un notable temperament creatiu que, sense pretendre cap mena de revolució, posa èmfasi especial en la voluntat d'expressar les seves emocions de manera directa al públic. Amb un

llenguatge d'equilibri formal inqüestionable i un lirisme recolzat en un ric desplegament harmònic, la música de Fleta va posar de manifest una inspiració de notable força, com també la solidesa del seu ofici creatiu. Aquesta és la impressió que va suscitar l'audició i estrena dels seus *Trio de corda* (*Capricho* 1985), el *Quartet de corda op. 69* i el *Sextet de corda*. Totes les obres de Fleta Polo van ésser acollides amb sinceres ovacions per un públic que escoltà amb atenció les brillants interpretacions que, encapçalats per Àngel Jesús García, van oferir els Solistes de l'OBC i que a la vegada es convertien en emocionat homenatge als setanta-cinc anys de Fleta Polo.

Vigència i polivalència dels nostres compositors

Joan Parellada i
Alba Latorre,
piano a quatre mans

Nous Repertoris/Música XXI. Alumnes de l'Escola de Música de Barcelona. D. Colomé. X. Montsalvatge. J. Cerve-lló. J. Nin-Culmell. Auditori SGAE. 17 de maig de 2005.

Destaquem l'excel·lent nivell que van manifestar els alumnes de grau superior de l'Escola de Música de Barcelona: G. Busquets, J. Parellada, J. Penàlver i R. Rovirosa, piano; A. Pusztai, flauta; B. Gómez, E. Grajales, E. Marcet, violí; M. Esteban, viola, i A. Comellas, violoncel. Ells van conferir al concert un clima d'esperançadora musicalitat i una nota d'entusiasme per la feina que estaven realitzant. Aspecte que a vegades en recitals protagonitzats per

instrumentistes amb una llarga experiència en actuacions públiques difícilment es percep.

L'enginyosa versió per a piano a quatre mans de l'*Scherzando over Beethoven* de D. Colomé va obrir el concert, que va concloure amb un interessant i personal *Quintet* de J. Nin-Culmell. Entre aquestes dues obres, es van interpretar *Dos moviments per a trio* de Jordi Cervelló, d'un desenvolupament atractiu, i *Tres policromies per a violí i piano* de X. Montsalvatge.

En resum, els quatre compositors, cadascun a la seva manera i també amb innegable ofici i imaginació, venien a representar la vigència d'una música que inscrivint-se en els corrents del neoclassicisme revela creativitat i sincera musicalitat.

Brillant clausura d'Avuimúsica

Avuimúsica. Quintet de Metall de l'OBC. A. Grèbol, S. Berge, F. Quintana, E. Eckart, W. Dragsta, F. Rabe, J. Guinjoan. Auditori del MACBA. 25 de maig de 2005.

per F. T.-B.

L'Associació Catalana de Compositors va clausurar la seva vuitena temporada d'Avuimúsica amb un brillant recital a càrrec del Quintet de Metall de l'OBC, el qual tingué lloc a l'Auditori del MACBA. Una partitura més aviat *light* d'estil jazzístic d'Armand Grèbol, una interessant obra per a solo de trompa del suec Berge, i també l'estrena de *Taronja* del jove F. Quintana Gendrau —una peça de melangiosos contorns expressionistes— i l'audició d'*Advent* d'Edmund Eckart —de

gran bellesa sonora i forma magníficament equilibrada— van constituir la primera part.

En la segona meitat del concert, el públic va poder aplaudir la feina dels instrumentistes en una altra estrena, *Lamento de Jericó*, un treball d'extensió considerable; un impressionant solo de trombó, revestit de discret joc escènic, intítulat *Basta* de Folke, i una bella versió de *Vectoriel* de Guinjoan, una peça que als seus vint anys de l'estrena continua produint impacte per les seves troballes i els plantejaments instrumentals.

¿Òpera o neurosi de compositor? Qüestions sense resposta

La meua filla sóc jo de Carles Santos (música i llibret). Cantans: A. Comas, X. Galán, I. Gracia, M. Melero, L. Rodríguez, O. Rosés, C. Sneider, A. Zaplatina. Ballarins: X. Estrada, T. Jodar. Grup instrumental d'alumnes de l'ESMUC. Dir.: Carles Santos. Teatre Lliure. 19 de maig de 2005.

per R. BENITO

Vam assistir a una estrena d'una obra del compositor valencià en la qual les diverses disciplines de música, teatre, dansa i *performance* s'entremesclen en un *totum revolutum* amb divers resultat de qualitat. Aquest resultat, en l'obra que ens ocupa, ha estat bastant negatiu quant a creativitat, inspiració i novetat. Una plantilla de 8 cantants, 2 ballarins, 8 instrumentistes de vent i 2 de percussió, a més de bastants moments musicals enregistrats són els elements amb els quals es construeix aquesta nova obra, qualificada com a òpera de petit format, d'una durada d'uns 80 minuts.

Descriure'n l'argument creiem que és irrellevant, perquè no té cap coherència ni sentit, sobretot després de l'intent repetit de llegir seguit el llibret, dividit en tretze escenes totalment deslligades, a part de la pobresa textual i de nivell semàntic. El que menys deu importar és que s'entengui la lletra de l'obra, perquè no arriba a l'espectador d'una manera comprensible (per una escriptura musical que fa impronunciable els textos, per tessitura vocal, per instrumentació o pel moviment escènic que ho pertorba) i si hi afegim que no hi havia sobretítulat...

Quant a l'aspecte musical del producte, vam tenir la impressió de caos d'inspiració, amb moments de cacofonia absurda, clústers musicals sense sentit i línies melòdiques que no conduïen enlloc. Musicalment, l'obra comença amb un solo de clarinet al qual es van afegint progressivament la resta dels instruments de vent en una progressió tímbrica interessant. Aquesta fanfara o obertura dona pas a un número per a quatre veus femenines que a tall de valquíries embarassades conformen una música més de percussió que no vocal tot arrossegant-se pel terra i deixant que passi per damunt un giny imitació d'un gran fetus que dona nom a aquesta escena.

Les quatre escenes següents vénen titulades com a "jocs", i així veritablement s'ho va prendre el públic davant el tenor A. Comas, el qual, intentant imitar els primers sons d'un nen, balbotejava entre rots i sons amb falset, passant a una sèrie de recitats de text incomprensible mentre saltava a corda. La

violència pren text i música en la veu del baríton X. Galán. Continua el despropòsit amb un absurd recitatiu cridat d'armes diverses de baríton, mentre dona voltes amb un petit cotxe de fórmula 1 per donar pas a un dels moments musicals més ben aconseguits amb un diàleg musical entre el baix I. Gràcia i un cor enregistrat femení.

Representar l'adolescència amb un solo musical de contratenor és una bona idea per incorporar aquesta veu dintre de la creació contemporània, i a més per escriure un moment de gran sentit líric magníficament interpretat per O. Rosés, però que surti amb un gran penis en erecció, ho creiem completament gratuït, i per descomptat, que el cantant hagi d'adaptar-se a l'acompanyament enregistrat d'un violí, poc seriós.

Les tres escenes següents, titulades "orgasmes", són ja un plus d'absurd tant en plantejament dramàtic com musical, tot resolent-ho amb una obra que no és de Santos, *Silence* de J. Cage (i per tant, suposem que deu haver pagat drets d'autor per incloure-la). La penúltima escena és un duo entre soprano i baix, amb un dels moments més aconseguits de l'obra, en el qual la soprano acompanyada de piano, també pregravat, canta sobre la frase "¿Oblidant tornarem a ser?" Pot ser que aquesta sigui la resposta per entendre aquest intent d'òpera de Santos.

Picades d'ullet absurdes, concessions a la galeria i provocació fàcil sense cap missatge interessant ni novetat musical digna de ressenya, aquest és el resum de l'aposta operística d'aquest any del compositor resident del Teatre Lliure. Solament dues qüestions obertes per a qui toqui respondre-les: ¿no hi ha compositors catalans joves amb obres més interessants que la que s'acaba de comentar i que no tenen possibilitat d'estrenar per l'esnobisme de portar compositors de fora del país? ¿Els diners públics han d'anar a aquests projectes que amb la consigna de la "llibertat de creació" tenen a part d'un bon màrqueting una qualitat dubtosa, una resposta d'assistència del públic mitjana, d'aplaudiment educat en les funcions que no són d'invitació i en les quals algú s'atreveix a cridar "Santos timador" al final a un compositor fantasma que solament compa-reix per rebre els aplaudiments d'una estrena entre amics?

Directors d'orquestra/direccions personals (7)

El destre Izquierdo

ERNEST MARTÍNEZ IZQUIERDO ÉS DESTRE. DES DE L'APARENÇA QUE UN DIRECTOR QUE EMPUNYA LA BATUTA AMB LA MÀ QUE EL NOMINA ÉS COM UN ANGLÈS CONDUINT PEL CONTINENT POT INDUIR A EQUÍVOC, RESULTA QUE, FINALMENT, LES APARENCES ENGANYEN. VA ARRIBAR A DIRIGIR L'OBC QUAN L'OBC SORTIA D'UN PERÍODE DE DISCUTIBILÍSSIMS DRETANS AL PODI. I VA COMENÇAR A REMUNTAR-LA, PERQUÈ EL MESTRE ÉS BON MÚSIC I ÉS TENAÇ.

per ANTONI BATISTA

recció i de la composició tornen a trobar-se. Finalment, Martínez Izquierdo, encara que més conegut com a director, és també un bon compositor.

El mestre va arribar a l'OBC havent fet gran una orquestra petita, la Pablo Sarasate de Pamplona. Tothom sabia que dominava com pocs el repertori contemporani, però molts es preguntaven què faria amb el *big brother* simfònic. Però el nostre home és valent i va plantar-se ben aviat davant d'una "megapartitura" com la *Missa de Requiem* de Verdi, tenint al davant intèrprets de poca broma com l'Orquestra de l'Òpera de Sofia i l'Orfeón Donostiarra, poc després que Claudio Abbado els triés justament a ells per anar de la mà amb la Filharmonia de Berlín en la commemoració del centenari de la mort del compositor. Peralada va emmudir i va enfollir.

Temps després, se les havia amb l'oratori *La Creació* de Haydn, amb l'orquestrina que l'havia llançat, al Palau. Va ser una versió de les que hom pot qualificar sense hipèrbole de memorable. *La Creació* diu moltes coses; a vegades —molt propi de Haydn— hi ha fins i tot mimesi de realitats difícils de descriure amb el llenguatge verbal, tan traït per l'esclavatge de la denotació, de la necessitat de guions explícits. *La Creació* de Martínez Izquierdo va tenir cura de tota aquesta metafísica que tan bé s'adiu amb la intensa "extensitat" de la música. Era el 16 de març de 2003 i vaig concloure la meua crítica de "La Vanguardia" així: "L'OBC ha fet un bon fitxatge."

D'aleshores ençà, el mestre s'ha passejat per repertoris amplis, tot demostrant una enorme imaginació en la programació i versatilitat en les versions, sempre des d'una dignitat artística molt ben comunicada. Capaç de dirigir trobant el punt de cocció no fàcil de pia-

nistes *al dente* com Michel Camilo o Gianluca Cascioli. Capaç de barrejar Beethoven i Stravinsky, del qual ha deixat una *Sacre* per a la memòria, altrament dit memorable. ¿I el Brahms amb en Colom? ¿I l'enregistrament per a Harmonia Mundi dels *Concerts* per piano, clarinet i violoncel de Guinjoan? La llista que la intel·ligència emocional ha guardat seria prou llarga.

Ernest Martínez Izquierdo acaba de presentar la seva propera temporada. Serà la culminació de la seva feina. Ben pensada, oberta de repertori i amb solistes dels considerats imprescindibles, com Kiri Te Kanawa, Gidon Kremer, Lluís Claret i Maria João Pires; sense deixar-nos al tinter la soprano Maria Espada, que va excel·lir en l'esmentada versió de *La Creació*. I el Falla que farà amb la cantant Ginesa Ortega, que protagonitza bellíssimes versions de les cançons tradicionals que va recuperar García Lorca, en versions cambrístiques que va dirigir Pons amb l'Orquestra del Lliure. Una temporada que permetrà veure el punt zenital d'un gran director que —els qui el coneixen ho saben—, a més a més és una bona persona, qualitat aquesta que ja va al desús i és poc valorada.

El mestre, en fi, és senzill. Va treure l'orquestra dels uniformes aristocràtics posant el vestit al dia, cosa que sens dubte acosta escenari i públic, en uns temps en els quals cada cop la comunicació és menys unidireccional, més interactiva i concelebrada. És obert i entén la cultura com un enriquiment ampli de l'ésser humà, i de tot plegat se'n ressent favorablement la seva música.

Ernest Martínez Izquierdo és jove, quaranta-tres anys. Té molt recorregut per davant i segur que en sentirem parlar molt, per a fortuna de la música, dels melòmans i del país.

249-250

calatunya música

revista musical catalana

LA CANÇÓ DE MUNTANYA

La crisi de la cançó d'excursionista

Com sempre en el nostre número estival, fem una proposta sobre el paper lleugera. I remarcuem el concepte "sobre el paper", perquè sovint aquesta dimensió amaga una realitat prou densa.

Aquest és el cas que ens ocupa. En principi, la cançó que és —o potser seria millor dir era— cantada pels excursionistes, pels amants de la natura, pels que tresquen cims, es passegen per valls, omplen refugis i munten acampades, correspon a una dimensió lúdica, festiva i joiosa; en resum, deliberadament no transcendent. O almenys en la qual el component transcendent no n'és objectiu principal.

Aquest és un món que especialment en una societat com la catalana, molt procliu als esports muntanyencs, ha gaudit d'unes considerables afinitats i ha comportat fins i tot una parcel·lació concreta

dins del conjunt d'aquesta praxi. A redós de les xirruques, de la motxilla, de la tenda, del foc de camp, dels fulards, dels trajectes allargassats joiosos amb tren, de l'harmònica i de la guitarra, hi ha hagut munió de jovenalla i no tan jovenalla que ha fet sentir la seva veu enmig de boscos, muntanyes i valls. I ja de manera més institucionalitzada, en trobades específiques.

Estem situant una realitat amb un deix nostàlgic inevitable, que els canvis dels temps han pertorbat en bona mesura i que han anat marginant, en un camí que de moment sembla imparable cap a noves realitats diferents: auriculars que penetren músiques estàndards, desplaçaments ràpids individualitzats, dimensió competitiva més que lúdica de l'esport muntanyenc i crisi de proclivitat associatives, entre altres raons, són força a l'arrel d'un altre estat de les coses... ¿Millor o pitjor? Qui ho sap.

La Festa de la Cançó de Muntanya

SI VOLEM HISTORIAR, ENCARA QUE SIGUI BREU-
MENT, LA FESTA DE LA CANÇÓ DE MUNTANYA
QUE ENGUANY CELEBRA LA QUARANTA-UNENA
EDICIÓ AL SANTUARI DE LA SALUT DE SABADELL,
HAUREM DE REMUNTAR-NOS ALS INICIS DE L'EX-
CURSIONISME CATALÀ I, FINS I TOT, A LES *Cançons
de la terra* DE FRANCESC PELAI I BRIZ (CINC
VOLUMS, 1866-1877), GAIREBÉ COINCIDENT AMB
LA PRIMERA ENTITAT: L'ASSOCIACIÓ CATALA-
NISTA D'EXCURSIONS CIENTÍFIQUES (1876).

per JAUME RAMON i MORROS

En tenim testimonis en l'*Anuari* de 1882 de l'Asso-
ciació d'Excursions Catalana, que publicà un aplec
de cançons catalanes que prosseguí amb cançons
del Rosselló i de l'Urgell.

Aplecs i recerques que foren recomanats en els congres-
sos excursionistes de 1911 a 1913, en el darrer dels quals
s'estrenà per l'Orfeó Manresà l'*Himne de l'excursionista*,
amb lletra de Josep Franquesa i música de Joan Lamote de
Grignon.

La difusió prosseguia, les entitats publicaven en els butlle-
tins lletres de cançons populars que els associats entona-
ven en les seves caminades muntanyenques. El portaveu
dels excursionistes de l'Ateneu Enciclopèdic Popular ho
feia mensualment, a més de les sessions dedicades als socis
dirigides per Aureli Capmany i Joan Amades.

L'any 1934 es va editar el *Cançoner popular de l'excur-
sionista*, de la Federació de Joves Cristians de Catalunya,
recull, estudi i notes explicatives de mossèn Francesc
Baldelló. El 1935 el *Cançoner de la Secció de Muntanya*
del Centre Excursionista de Catalunya, amb cançons popu-
lars i alpines foranes, com també poesies muntanyenques
adaptades a partitures de grans compositors –l'any 1954
ja havia assolit la setena edició. El 1936, el mateix mossèn
Francesc Baldelló ens oferia *Cançons de tot arreu*, vuitan-
ta-sis cançons populars traduïdes al català.

Anecdòticament, recordo que en una de les meves excur-
sions primerenques a Riells del Montseny, els veterans es
tragueren unes llibretes de la motxilla amb
lletres de cançons i ens ensenyaren la popu-
lar *La dama d'Aragó* i unes d'humor com:
*Cinquanta anys faré el diumenge..., Tant
petitet maridet m'heu dat...*

Com hem dit, els excursionistes omplien
les estones de viatge i de descans recor-
dant les seves gestes tot entonant cançons
populars o de muntanya traduïdes a la
nostra llengua. Defugint els cuplets de
moda. Cosa que promogué l'organitza-
ció de cursos de cançons i la consegüent
creació de petites corals per actuar en focs
de campament o festivals adients.

Proseguirem cronològicament: Elisard
Sala i Casasses musicà les *Cançons de
muntanya, de nit i de camí* del poeta mato-
roní Josep Punsola i Vallespi (1949). La
Secció de Cultura de la UEC de Barcelo-
na edita el primer cançoner dels Cursets
de Cançons de Motxilla (cursets que, creats

per Elisard Sala i continuats per Enric Aguado, es propaga-
ren prop d'una vintena d'anys per les entitats excursionistes
d'arreu de Catalunya). Vénen després *Cançons de camí enllà*
de Pere Benavent i Elisard Sala (1954) i *Cançons a flor de llavis*
editat també per les JOAC. El grup de muntanya de l'Agrup-
ació Cultural Folklorica de Barcelona edità *La cançó i la munta-
nya* amb poesies de diversos associats musicades per Ernest
Borràs.

Els grups corals proliferaren i s'intercanviaven concerts,
fins que la gran concentració de mil cinc-cents curse-
tistes d'Elisard Sala a Montserrat el dia 27 de maig de
1962 motivà i esperonà Josep Maria Castelló, director
de la Coral Catalunya, de l'Agrupació Excursionista Catalu-
nya, i el seu president Josep Cuadrench i Castellà a organitzar
una trobada de les set corals excursionistes que ja havien parti-
cipat en un homenatge a Joan Maragall a Núria dirigides pels
mestres Josep M Castelló, Elisard Sala i Josep M Perellada.

Cosa difícil en l'època que es vivia. El governador civil de
Barcelona no en volia saber res, d'un concert multitudinari
en llengua catalana, però finalment el president de l'Agrup-
ació, en Francesc Trias i Saperas, aconseguí per al dia 9 de maig
de 1965 –al cap de tres de porfiar– l'autorització del gover-
nador civil de Girona per celebrar la Primera Festa de la Cançó
de Muntanya a Hostalric, sempre, però, que el programa no
fos totalment en català; s'estrenà la cançó *El total del mallo*
que Elisard Sala havia dedicat a la gent de l'Alt Aragó.

Les tres primeres se celebraren a Hostalric, les dues següents
a Montblanc, i la sisena a Castellterçol. Fins aleshores les havia
organitzades la Coral Catalunya, però a partir del 1971, tant
el lloc escollit com l'organització foren rotatives; les localitats
visitades per la Festa de la Cançó de Muntanya han estat: Bagà,
Solsona, Cabrera de Mar, Moià, Berga, Besalú, Valls, Sant Cugat
del Vallès, Mataró, Igualada, Santes Creus, Teià, l'Espluga de
Francolí, Sant Feliu de Guíxols, Santuari del Collell, Santa Colo-
ma de Queralt, Santa Coloma de Farners, Cervera, Caldes de
Montbui, Sant Joan de les Abadesses, Oliana, Vic, Prats de
Molló, l'Espluga Calba, Caldes de Malavella, Bagà, Santuari de
Núria, la Garriga, Arbúcies, la Seu d'Urgell, Vilafranca del
Penedès, Castellar del Vallès i enguany al Santuari de la Salut
de Sabadell.

Hi han participat sempre: Coral de l'Agrupació Excursio-
nista Catalunya –actualment Madrigalistes de Catalunya–, Coral
de la Unió Excursionista de Sabadell, Cantaires Muntanyencs
del Club Excursionista de Catalunya, Coral
Núria de la UEC de Gràcia i Cantaires de la
UEC de la UEC de Barcelona. Amb la col·labo-
ració esporàdica de les corals de l'Agrupació
Excursionista de Reus, Centre Excursionista
de Catalunya, Centre Excursionista de Terras-
sa, UEC de Coll-blanc, Club Muntanyenc de
Sant Cugat, Centre Excursionista de la Comar-
ca del Bages, Centre Excursionista d'Olot,
Centre Excursionista Montclar, Centre Excursio-
nista del Penedès i Club d'Esquí Puigmal.

Malgrat la solidesa de la Festa de la Cançó
de Muntanya, són de preveure algunes tambor-
rinades d'estiu, i les tècniques de viatjar actuals
han desfet les colles nombroses, tothom
gairebé escolta la seva música preferida i no
queden pas espais de temps per omplir amb
converses i cantades, cosa que redueix la base
que engruixa les nostres corals excursionis-
tes, que, gràcies al prestigi i el bon fer, tirèn
endavant amb gran fermesa. Així sigui.

OPÈRES

La Gioconda

d'Amilcare Ponchielli

Octubre 2005 dies 4, 7, 10, 11, 13, 15, 16, 19, 20, 22, 23 i 25

Daniele Callegari / Lukas Karytinos / Pier Luigi Pizzi / Sergio Rossi / Gheorghe Iancu · Gran Teatre del Liceu / Teatro Real / Arena di Verona.

Deborah Voigt / Susan Neves, Elisabetta Fiorillo / Mariana Pentcheva, Ewa Podlès / Elena Zaremba, Richard Margison / Francisco Casanova, Carlo Guelfi / Joan Pons, Carlo Colombara / Alastair Miles, Pavel Kudinov, Josep Miquel Ribot, Angel Corella.

Semiramide

de Gioachino Rossini

Novembre 2005 dies 21, 24, 25, 27, 29 i 30

Desembre 2005 dies 2, 3, 5, 9 i 12

Riccardo Frizza / Dieter Kaegi / William Orlandi / Roberto Venturi / Liz Roche, Gran Teatre del Liceu / Teatro Real / Rossini Opera Festival (Pesaro) / Teatro Regio (Torí).

Darina Takova / Nelly Miricioiu, Daniela Barcellona / Ewa Podlès, Juan Diego Flórez / José Manuel Zapata, Simone Alaimo / Simón Orfila, Sandra Pastrana / Eliana Bayón.

Wozzeck

d'Alban Berg

Desembre 2005 dia 30

Gener 2006 dies 2, 5, 7, 8, 11, 12, 14, 15 i 17

Sebastian Weigle / Calixto Bieito / Allons Flores / Mercè Paloma / Xavi Clot, Gran Teatre del Liceu / Teatro Real / Opernhaus Hannover / Houston Grand Opera / Ópera Nacional de Letònia (Riga).

Franz Hawlata / Jochen Schmeckenbecher, Angela Denoke / Vivian Tierney, Reiner Goldberg / Jeffrey Dowd, Günter von Kannen / Johann Tili, Hubert Delamboyer / Andreas Conrad, David Kübler / Francisco Vas, Vivian Tierney / Claudia Schneider.

Otello

de Giuseppe Verdi

Febrer 2006 dies 9, 11, 12, 14, 15, 18, 21, 23, 24, 26 i 27

Antoni Ros-Marbà / Willy Decker / John Macfarlane / David Finn / Athol Farmer · Théâtre de la Monnaie (Bruxelles).

José Cura / Gabriel Sadé, Krassimira Stoyanova / Ana Ibarra, Lado Ataneli / Valeri Alexeev, Vittorio Grigolo / Francisco Vas, Vicenç Esteve Madrid, Giorgio Giuseppini.

María del Carmen

d'Enric Granados

versió concert

Febrer 2006 dies 19, 22 i 25

Josep Caballé-Domenech.

Ana Maria Sanchez, Albert Montserrat, David Pittman-Jennings, Maria Rodriguez, Stefano Palatchi, Joan Martin-Royo, Mercè Obiol, Javier Roldán, Josep Fadó.

Idomeneo

de Wolfgang Amadeus Mozart

Marc 2006 dies 14, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 25 i 26

Sebastian Weigle / Nicolas Brieger / Hans Dieter Schaal / Jorge Jara / Alexander Koppelman / Festival Klangbogen Osterklang Wien.

Bruce Ford / Roberto Saccà, Maria Bayo / Marie Armet, Regina Schörg / Brigitte Hahn, Kristine Jepson / Maite Beaumont, Francisco Vas, Robert Wörle.

El ganxo

de Josep Maria Mestres Quadreny

Òpera al Foyer

ESTRENA ABSOLUTA

Abril 2006 dies 6, 7 i 8

Juan José Olives / Mar Gómez / Joan Jorba / Mariel Soría / Sandra Caballero, Gran Teatre del Liceu / Auditorio de Zaragoza.

Grupo Enigma (Orquesta de Cámara del Auditorio de Zaragoza).

Die tote Stadt

La ciutat morta

d'Erich Wolfgang Korngold

Abril 2006 dies 12, 18, 20, 22, 24, 26 i 30

Maig 2006 dies 4, 6 i 8

Sebastian Weigle / Willy Decker / Wolfgang Gussmann / Wolfgang Göbbel / Athol Farmer, Gran Teatre del Liceu / Festival de Salzbourg / Wiens Staatsoper / Nederlandse Opera.

Torsten Kert / Klaus Florian Vogt, Susan Anthony / Stephanie Friede, Bo Skovhus / Markus Eiche, Julia Juon / Francisca Beaumont, Maria Rodriguez, Marisa Martins.

Ariodante

de Georg Friedrich Händel

Maig 2006 dies 15, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 26, 27 i 28

Harry Bickett / Achim Freyer / Claudia Doderer / Amanda Freyer, Barbara i Günter Weinhold · Oper Frankfurt.

Vessellina Kasarova / Silvia Tró Santafé, Ofelia Sala / Marie Armet, Elena de la Merced / Lisa Saffer, Sara Mingardo, Steve Davislin / John McVeigh, Denis Sedov / Umberto Ciummo, Marc Canturri.

Nabucco

de Giuseppe Verdi

versió concert

Maig 2006 dies 21 i 25

Nello Santi

Leo Nucci, Maria Guleghina, Aquiles Machado, Giacomo Prestia, Joyce DiDonato, Wayne Tigges, Serena Daolio.

Madama Butterfly

de Giacomo Puccini

Juny 2006 dies 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 26, 27 i 28

Juliol 2006 dies 2, 3, 4, 5, 10, 22, 25, 26, 28 i 29

Yves Abel / Moshe Leiser / Patrice Caurier / Christian Fenouillet / Agostino Cavalca / Christophe Forey, Gran Teatre del Liceu / Royal Opera House Covent Garden (Londres).

Florenza Cedolins / Cristina Gallardo-Domas / Daniela Dessi / Liping Zhang, Richard Leech / Aquiles Machado / Fabio Armiliato / Albert Montserrat, Carlos Alvarez / Dalibor Jenis / Joan Pons / Carlos Bergasa, Enkelejda Shkosa / Jane Dutton / Itxaro Mentxaka, Francisco Vas, Vasily Ladyuk, Stanislav Shvets, Claudia Schneider.

Lohengrin

de Richard Wagner

Juliol 2006 dies 21, 24, 27 i 30

Sebastian Weigle / Peter Konwitschny / Helmut Brade / Manfred Voss, Gran Teatre del Liceu / Hamburgische Staatsoper.

John Treleaven, Emily Magee, Luana De Vol, Hans-Joachim Ketelsen, Reinhard Hagen, Robert Bork, Vicenç Esteve Madrid, Jordi Casanova, Francisco Santiago.

DANSA

Nederlands Dans Theater I

Setembre 2005 dies 3, 4, 5, 6, 7, 9*, 10*, 12* i 13*

One of a Kind. Jiri Kylian
Anomaly One. Jacopo Godani*
Safe as Houses. Paul Lightfoot i Sol León*
Signing Off. Paul Lightfoot i Sol León*

Ballet Béjart Lausanne

Octubre 2005 dies 28, 29, 30 i 31

Brel et Barbara
L'Art d'être Grand-Père
Bolero

Ballet de Zurich

Gener 2006 dies 19, 20 i 21

In den Winden im Nichts. Heinz Spoerli

Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu

CONCERTS

Concert Beethoven

Kirill Gerstein, Aleksandr Anissimov
Orquestra Simfònica de l'Acadèmia del Gran Teatre del Liceu
Octubre 2005 dies 8 i 14

Homenatge a Victoria de los Àngels
Octubre 2005 dia 9

Concert Jane Eaglen

Jane Eaglen, Salvador Mas
Novembre 2005 dies 4 i 7

Concert Mozart

Anna Caterina Antonacci, Josep Pons
Orquestra de Cambra del Gran Teatre del Liceu
Novembre 2005 dies 26 i 28

Concert Final Concurs «Francesc Viñas»

Gueràssim Voronkov
Gener 2006 dia 22

Concert Händel

Elena de la Merced, Vivica Genaux, Michael Hofstetter
Orquestra de Cambra del Gran Teatre del Liceu
Març 2006 dies 19 i 23

RECITALS

Deborah Polaski

Octubre 2005 dia 18

Anne Schwanewilms

Gener 2006 dia 13

Barbara Frittoli

Febrer 2006 dia 10

Ian Bostridge

Febrer 2006 dia 20

David Daniels

Abril 2006 dia 10

Thomas Hampson

Juny 2006 dia 12

PROGRAMACIÓ AL FOYER

Sessions al Foyer

L'altre Ponchielli

Octubre 2005 dia 27

Petite Messe Solennelle

Desembre 2005 dia 11

L'Escola de Viena

Gener 2006 dia 4

Les òperes de Mozart

Gener 2006 dies 27 i 29

Arrigo Boito, compositor i libretista

Febrer 2006 dia 17

Korngold

Abril 2006 dia 29

La fascinació per l'Orient

Juny 2006 dia 15

Sessions «golfes»

Cosí fan tutte

Robert Lehmeier
Desembre 2005 dies 17, 18 i 19

Vive La Chanson

Karen Akers
Febrer 2006 dies 2 i 4

Soirée Offenbach

Mireille Delunsh
Març 2006 dies 9 i 11

EL PETIT LICEU

Pere i el llop

La petita guineu astuta en cinema

(a l'Espai Liceu)

D'òpera Viatge màgic pel món de l'òpera

Hansel i Gretel

La petita Flauta Màgica

El Superbarber de Sevilla

Somiant el carnaval dels animals

*a l'Auditori de Cornellà

CINEMA

Il viaggio a Reims

La petita guineu astuta

I Puritani

Don Quijote en Barcelona

Tosca (Sala principal)

Hamlet

Lady Macbeth de Msenk

*a l'Espai Liceu

VENDA DE LOCALITATS
A partir del 18 de juliol

ServiCaixa
902 53 33 53
servicaixa.com

LiceuDirecte
www.liceubarcelona.com

TaquillesLiceu
La Rambla, 51-59

Informació
Tel. 93 485 99 13
www.liceubarcelona.com

Amb la cançó de muntanya “a flor de llavi”

LA CANÇÓ DE MUNTANYA ÉS UNA CANÇÓ PER CANTAR MÉS QUE PER ESCOLTAR. NI EN DISC, NI PER RÀDIO, NI EN DIRECTE. ES CANTA, SOVINT ACOMPANYADA AMB GUITARRA, O ES TOCA AMB HARMÒNICA O AMB FLAUTA DOLÇA. A PLE AIRE, AL TREN, A L'AUTOBÚS DE LÍNIA QUE RECORRIA LES CARRETERES EMPOLSEGADES, DALT DE LA BACA I TOT, ENVOLTATS DE MOTXILLES I FARDATGE. EN CANTÀVEM PER SALUDAR EL NOU DIA, FENT CAMÍ, DINS LA TENDA -AL REPIC DE LES GOTELLADES DE PLUJA O DEL BAIX CONTINU DELS TRONS-, ALS VESPRES AL REFUGI, AL CAMPAMENT, A COLÒNIES, SOTA EL CEL ENTATXONAT D'ESTRELLES, A L'ESCALF AMORÓS D'UN FOC DE CAMP.

per JOAN SOLER i AMIGÓ

No hi cal ni megafonia ni tarima. Ni partitura ni assaigs ni batuta. Això sí, cançoners amb les lletres -o també amb partitura- i amb anotacions sobre els acords de guitarra. I discos, també: no tant per escoltar sinó per aprendre'n la melodia. Cançoners apaïats, de butxaca de motxilla, molt a mà, o de butxaca d'anorac. Amb tot, les cançons d'excursió, de muntanya, s'aprenen una vegada per sempre, se saben de memòria. Es canten a una sola veu o, com a molt, hi ha qui s'atreveix amb una segona, intuïda, elemental. O a cànon.

La lletra és important: d'una banda, perquè expressa; de l'altra, perquè la veu és l'únic suport instrumental de la melodia. El cançoner de muntanya és un aplec de cançons. Qui en feia la selecció?, d'on sortien? D'autor, anònimes, tradicionals, creacions, adaptacions d'altres idiomes, signades o no. El repertori era variat, divertit, animat, entranyable. Encara suggereix vivències de colla, anades amb tren, rutes a peu, vetllades... Cantar-les junts era una autèntica experiència de fraternitat.

En el record, el vell *Cançons a flor de llavi*, editat per la JOC (Joventut Obrera Catòlica), cap als anys cinquanta del segle passat, en català. Tothom el tenia, tothom l'usava. Moltes cançons se sabien de memòria, sovint només ens en servíem per triar quina cantar, gairebé al vol, i tothom s'hi afegia. Moltes eren de

tradició alpina, suïsses, tiroleuses, savoïardes, franceses, alemanyes, poloneses... *Salut, sublims muntanyes, L'estirià, L'home de Cro-magnon, Visca la claror del foc...* En català. Una generació de cançons, cançons d'una generació.

Una altra font era la provinent de l'excursionisme, el cançoner del Centre Excursionista de Catalunya. Una altra, els cançoners *Cançons per al poble*, d'Editorial Seràfica, *Plantem cantant* d'editorial Nova Terra, *Cançons de tramuntana...*

Una altra procedència era l'escoltisme, els fulls de la DDE, el cançoner "Unum cor", el *Cantoral Scout* d'Ediciones Sígueme... Cançons adaptades per Artur Martorell, per mossèn Antoni Batlle... *Minyó, somriu! Són records confosos, Sobre els cims, Au, anem, amics meus, a Sibèria...* Cançons tretes de gravacions escoltes franceses o angleses -*Marchons dans le vent, Chorale federale Scoutisme Français, Sois prêt!, Adjiji, The scout song book*- o catalanes, com *Cants al vent i Foc de camp* de la Coral Sant Jordi, a Ediphone Edigsa. I, amb l'Oriol Martorell, l'editorial MF, i les cançons exportades d'À Coeur Joie, de César Geoffroy, de Marcel Corneloup, adaptades al català... Després ho comentaria el mateix Oriol Martorell, en el segon volum de *Paraules i escrits*, on es llegeix: "El pare era dels que creia -i m'ho va ben encomanar!- que acostuma a ser molt millor cantar una cançó traduïda a la llengua dels intèrprets que no pas en la versió original."

Mossèn Batlle, d'altra banda, incorporava poemes de Joan Maragall i d'altres poetes catalans a melodies d'altres procedències: *Aquesta mata olorosa, Tot baixant per la drecera...* encaixant-les amb encert, forçant-les tan sols lleument. Una manera senzilla d'acostar la poesia catalana als nois i noies, tot naturalment.

Artur Martorell pouava del ric tresor dels espirituals negres, tota una descoberta en aquell temps: *Vell pelegrí, No tardis, Jack* -aquell emotiu *plantation song*-, *Gronxa'm, estel daurat...* Va ser Artur Martorell qui em va introduir en la tasca apassionant d'adaptar. Ell i el bon

amic Joan Argenté, poeta, badaloní com jo. Encara recordo el mestre al seu despatx, com m'ensenyava que una adaptació com cal, a part del contingut, per poder ser ben cantada, havia de fer coincidir els accents de la lletra amb els de la melodia. També em va fer adonar de la riquesa de monosíl·labs que té el català, un recurs per utilitzar, sobretot en adaptacions de l'anglès; i de la generositat de paraules agudes, que el fan

MOSSÈN BATLLE,
ARTUR MARTORELL I
JOAN ARGENTÉ, NOMS
IMPORTANTS EN LA
VINDICACIÓ DEL
GÈNERE.

Reunió tradicional
de mestres i
presidents de corals
(VI Festa de la
Cançó de Muntanya,
Castellterçol, 1970)

especialment apte per a l'adaptació del francès. I també -ho recordo prou bé- de la sonoritat de les emes i enes -"gronxa'm..."-, "dalt del tren..."- a final de vers, en les notes llargues: els espirituals negres ho agraeixen.

En Joan Argenté em va fer entendre que una bona adaptació no és tant la que se sotmet fidelment a la lletra, sinó la que "tradueix" l'esperit original; la que és capaç de provocar en el públic -i a qui canta, és clar- uns sentiments semblants als que la lletra original desvetlla en el seu públic. I que si un bon traductor adaptador ha de conèixer bàsicament la llengua originària, encara més ha de conèixer la pròpia, és a dir, la dels destinataris. Així, *Le plat pays* del cantautor belga Jacques Brel, a mans de l'Argenté, es convertia en *El clar país* que és Catalunya. Com també, en un nivell molt més modest, el *Vechio scarpone* va donar peu a la *Vella xiruca*. Enteníem que una lletra adaptada no podia ser una lletra de rebaixes, per senzilla que fos, sinó una "re-creació".

Ho he tingut molt present i gosaria dir que l'adaptació de *La vall del riu vermell*, a partir del *Red river valley*, va resultar especialment reeixida. Recordo quan va ser cantada multitudinàriament per primera vegada: va ser en l'enterrament de Josep Pallach. Un calfred em va recórrer la pell quan m'ho va explicar algú que hi havia assistit. Ja tenia raó, però, en Cruells, de "Música del Sur" d'Ediciones Quiroga, quan em deia: "*Mai no et faràs ric amb les teves cançons, només es canten a la muntanya i a les esglésies, els dos únics llocs on no es paguen drets d'autor.*" Tant se val! Tanmateix, puc ben manifestar la satisfacció que vaig sentir quan el company

Jaume Arnella em va comentar la reacció d'una colla de joves excursionistes; un dia, anant amb tren, va intentar corregir els acords de guitarra amb què acompanyaven *Les rondes de vi*. Res d'admetre l'error, ni quan ell, per reforçar les pròpies raons, es va identificar com l'autor de la melodia. "*-I ca! -van contestar-li-, si és una cançó tradicional catalana!*"

LES CANÇONS QUE
ES CANTEN A
MUNTANYA NO
PROPORCIONEN DRETS
D'AUTOR.

La derivació als records personals era, d'algun manera, inevitable. Ara, però, caldria continuar l'article reprenent el fil que va del *Cançons a flor de llavi* a l'*Uel·lé!* i als dos *lukaidí*, que van significar un canvi de generació, la dels anys seixanta, amb la incorporació de la Nova Cançó i, sobretot, amb el desplegament del moviment folk i la cançó de protesta en el seu repertori. La justificació de l'*Uel·lé* comença amb aquestes paraules: "*Ben segur que per les vostres mans han passat molts cançoners. Però, al nostre entendre, els reculls que s'han fet fins ara, a casa nostra, són ja poc actuals. Per això ens hem decidit a reunir, en un petit cançonner, cants de tota mena, cants d'arreu, cants -la majoria- d'avui*", i signa l'Equip Telstar-33. El nou cançonner consta, en una primera part, dels apartats "Natural", "Bans i danses", "Vespre, foc i comiat". En la segona inclou "Cançons d'avui" i "La cançó espiritual d'avui". Encara no hi apareix el *folk-song*, la novetat de les aportacions d'en Xesco Boix, just retornat dels EUA amb l'impactant repertori d'un Pete Segers, d'un Bob Dylan... *Escolta-ho en el vent, Els temps estan canviant...*

En aquesta dinàmica, cal destacar la tasca decisiva d'Hogar del Libro, amb el malaguanyat Àngel Fàbregues, i l'Equip Telstar-33, que va apostar per l'edició dels nous cançoners i la gravació dels discos *Als 4 vents*. I el protagonisme dels Falsterbo-3, de Pau Riba, dels Sapatres, dels Tres Tambors... Realment,

els temps estaven canviant: la presa de consciència cultural i nacional, el moviment d'estudiants que gosava manifestar-se cantant davant els "grisos" *Tots junts vencerem* i *No serem moguts!* I les expressions de la nova litúrgia en llengua vernacle, sorgida del Vaticà II, incloent-hi les bescantades misses kumbaià, al so de les guitarres. Però això ja seria un altre article.

THEO ADAM

THEO ADAM VA FER UNA BREU APARICIÓ EN EL *Parsifal* QUE VA PROTAGONITZAR PLÁCIDO DOMINGO AL LICEU EL GENER PASSAT. TÉ UNA EDAT MOLT AVANÇADA PERÒ UNA NATURALESIA PRODIGIOSA QUE FA QUE LA SEVA APARENÇA FÍSICA NO ES CORRESPONGUI AMB ELS SEUS ANYS. LA SEVA VEU TAMPOC NO HA ENVELLIT FINS AL PUNT DE NO PERMETRE-LI CANTAR ENCARA EL PAPER D'A-

QUESTA ÒPERA TRANSCENDENTAL DEL REPERTORI WAGNERIÀ. DES DEL SEU DEBUT EL 1949 A L'ÒPERA DE DRESDEN I A PARTIR DE 1953, HA ESTAT TOT AL LLARG DE CINQUANTA ANYS UNA FIGURA FONAMENTAL EN LA INTERPRETACIÓ DEL REPERTORI VOCAL DELS COMPOSITORS ALEMANYS, COM A MEMBRE PERMANENT DE L'STAATSOOPER DE BERLÍN I, SOBRETOT, EN ELS FESTIVALS DE BAYREUTH.

L'hereu de Bayreuth

per MÒNICA PAGÈS i SANTACANA

La seva veu recull el testimoni de la generació que va protagonitzar una de les èpoques més esplendoroses de Bayreuth, treballant sota la direcció de Wieland Wagner. Ha portat aquesta herència de la tradició musical alemanya als millors teatres del món, en cadascuna del miler d'actuacions i dels moltíssims enregistraments que l'han convertit en una llegenda de l'òpera i que tenim el privilegi d'entrevistar gràcies a la traducció de la Sra. Adela Rocha, segurament la persona més poliglota del Gran Teatre del Liceu.

-Per què és la primera vegada que canta al Gran Teatre del Liceu, després de la seva llarguíssima carrera internacional?

-No hi ha cap motiu concret. Vaig venir quan s'estava reconstruint el Teatre, vaig interpretar també *Parsifal* en versió de concert al Palau de la Música. Abans no es devia plantejar l'ocasió o no es devia trobar un forat a l'agenda.

-Parli'm dels seus orígens a l'Alemanya de la postguerra.

-Vaig començar a Dresden (on vaig néixer) fa molts anys, el 1949, i després a Bayreuth el 1950 ja vaig cantar per primera vegada Els mestres cantaires amb Wieland i Wolfgang Wagner.

-¿Va començar de seguida a estudiar el repertori de Wagner?

-Sí. Primer em van donar els papers més petits i després vaig poder cantar els més importants. També vaig estudiar molt Mozart. Vaig anar a Viena, a Berlín, a Hamburg... i més tard ja vaig cantar al Metropolitan, amb Karajan.

-Quina és la seva opinió sobre l'obra de Wagner?

-És impressionant! Evidentment és molt cansat de cantar, és molt difícil.

-¿Se sent identificat amb algun personatge en concret?

-Amb tots. Això també em passa amb les òperes de Mozart i d'Strauss.

-¿Creu que hi ha algun paral·lelisme entre *La flauta màgica* de Mozart i el *Parsifal* de Wagner, entre les seves simologies religioses?

-No ho crec. Les dues són meravelloses.

-Com entén la interpretació de Wagner en relació amb els altres autors alemanys, com Mozart i Strauss?

-He interpretat moltes òperes alemanyes, fins i tot de modernes, com *Bal de Gerha*. Totes tenen la seva dificultat. Cadascuna planteja problemes diferents.

-¿Ha hagut de desenvolupar la seva tècnica de manera diferent per a cadascun dels gran compositors que formen el repertori alemany: Bach, Mozart, Wagner, Strauss...?

-La base tècnica és la mateixa, però cadascun t'obliga a desenvolupar una particularitat. Evidentment, no puc cantar de la mateixa manera Bach que Wagner, encara que s'ha de poder cantar un Hans Sachs igual que un Wotan. Sempre hi ha unes petites diferències en cada personatge. Es pot dir que en Wagner hi ha tota la tècnica de la veu.

-Què és el més important en la interpretació de Wagner?

-La dicció, l'expressió de les paraules, la claredat, que el públic entengui el que es diu.

-Per als cantants que no són alemanys deu ser la màxima dificultat, segurament.

-Sí, és clar. El llenguatge és tan precís i la música està tan unida al missatge, a les paraules, que la pronúncia és el més important. Seria el més destaca-

ble. El meu nét estudia a Dresden, és baix baríton, i sempre li dic que canti parlant. Per exemple, que estudiï molt a poc a poc, fent molta atenció a la pronúncia. Això és el més important. Que sempre se l'entengui quan canta.

-¿Creu que les noves generacions generalment ho tenen en compte, això?

-Ho intenten. Hi ha matisos com aquest: "Du meine hertze, du meine zee..." [I pronuncia aquestes paraules de dues maneres perquè es vegi la diferència]. És essencial adonar-se d'aquesta diferència de sonoritat perquè les paraules s'entenguin amb el significat exacte.

-També ha cantat molt *lieder*, en la seva llarga carrera...

-Sí, tots els cicles coneguts de Schubert: Winterreise, Die schöne Müllerin... Aquestes obres són un altre exemple d'aquest aspecte fonamental de la pronunciació en el cant del repertori alemany.

-Quina evolució ha observat en la interpretació de Wagner, des d'aquells anys cinquanta fins ara, tant a Bayreuth com en altres teatres?

-No es canta gaire diferent de quan jo vaig començar. El text de Wagner està impregnat de tot el contingut i es canta igual a tot el món.

-Vostè també ha estat director d'escena...

-Sí, he fet el *Parsifal* a Dresden, a Berlín. He fet set posades en escena: Les noces de Figaro, Così fan tutte, Capriccio de Richard Strauss, i d'altres.

-En quins anys ho va fer?

-Ho vaig fer durant vint anys.

-Quina concepció té de la posada en escena en les obres de Wagner, en aquest cas?

-És molt difícil de dir. Sempre he intentat fer el que havia pensat Wagner. Encara que amb el temps, tot es pot canviar.

EVA GUILLAMET

MALGRAT SER UNA DE LES GRANS FIGURES DEL MÓN DE L'ÒPERA INTERNACIONAL, THEO ADAM ÉS UN ALEMANY DE L'EST, DE SOCA-REL, QUE NOMÉS UTILITZA L'ANGLÈS PER COMUNICAR-SE EN LA VIDA QUOTIDIANA QUE FA A L'ESTRANGER, PERÒ NO PAS PER CONTESTAR LES PREGUNTES D'UNA ENTREVISTA. AIXÒ HO DIFICULTA MOLT ALS PERIODISTES COM JO QUE VIVIM L'APRENENTATGE DE L'ALEMANY COM SI FOS UNA ESCALADA A L'EVEREST. A BANDA DEL MUR QUE SUPOSA LA LLENGUA, TAMBÉ CAL TENIR EN COMPTE QUE THEO ADAM ÉS UN HOME DE POQUES PARAULES, I QUE, FENT HONOR AL SEU POBLE, NO NECESSITA ESTENDRE'S GAIRE EN ELS SEUS JUDICIS, SINÓ QUE CONSIDERA QUE CADA MOT JA EXPRESSA PROU BÉ, PER SI SOL, ELS PENSAMENTS QUE SE LI DEMANEN. UNA SOLA FRASE ÉS MÉS QUE SUFICIENT COM A RESPOSTA. SOVINT, ELS INTÈRPRETS QUE HAN TROBAT EN LA MÚSICA LA VIA PERFECTA DE COMUNICACIÓ DEUEN SENTIR LES PARAULES CURTES, MALDESTRES, COM UN ESBÓS DEL QUE ARRIBA A ACONSEGUIR LA MÚSICA.

"Canvia tot menys Wagner", afegeix la Sra. Rocha, en la qual cosa Adam li dona la raó.

-¿Hi ha algunes posades en escena que li hagin semblat poc encertades?

-De vegades hi ha alguna cosa que jo faria diferent, però en general les trobo correctes.

-Què en pensa, d'aquest final del Parsifal, el que va plantejar la producció del Liceu en col·laboració amb altres teatres?

-És un caprici del director d'escena. No ho vull criticar. Potser faltava una mica de color, en tot plegat.

-Vostè que va conèixer les posades en escena de Wieland Wagner, en les quals sempre hi havia una espectacularitat molt majestàtica, ¿troba molta diferència amb les d'ara?

-El temps sempre canvia les coses. És inevitable.

-¿Això vol dir que són obres sempre vives, per molts anys que passin?

-Sí, és clar. Admeten molts punts de vista.

-Quina producció i quin director recorda que el commogué especialment?

-Per a mi, Wieland Wagner. Era el meu temps, quan feia Amfortas, Hollander... Era fantàstic!

La Sra. Rocha recorda que la companyia de Bayreuth va venir a Barcelona els anys cinquanta. Theo Adam afegeix que també van anar al Japó, en

aquells anys. Era la primera vegada que sortien d'Alemanya. Va ser l'única oportunitat que hi va haver de veure les seves produccions i això els va permetre superar la crisi econòmica que patien.

“
Es pot dir que en Wagner hi ha tota la tècnica de la veu. El seu text està impregnat de tot el contingut i es canta igual a tot el món.”

-Wieland Wagner va ser potser el que va captar millor l'essència de l'esperit de Wagner. ¿Ho creu així?

-Sí, sí, sense cap dubte. Era una persona excepcional. Tenia l'obra de Wagner perfectament assimilada.

-I com a director musical, ¿destacaria algú en concret?

-Per a mi Knappertsbusch, el millor de tots. Va ser la línia directa de Von Bülow. Estàvem a Dresden una vegada, Knappertsbusch em va venir a saludar amb la seva dona durant la pausa. Em va dir: "Va estar molt bé l'any passat a Bayreuth, Wotan va ser excel·lent, ha de venir a cantar el meu Sachs." I jo li vaig dir: "Però jo encara tinc trenta-tres anys." "Trenta-tres? On va a parar, Déu meu...!", va exclamar amb la seva veu gravíssima. I se'n va anar.

-Voldria que em fes un comentari sobre la seva experiència d'Amèrica en relació amb Europa. De la manera com ha vist que el públic entén aquestes òperes.

-Tots els públics són interessants. A Amèrica hi he cantat moltíssimes vegades. Els agrada molt Wagner. També he cantat molt al Japó i a Itàlia. Als japonesos els agrada moltíssim Wagner, els apassiona. Vaig tenir molt d'èxit cantant al Japó. L'únic continent on no he cantat és a l'Àfrica.

Pianistes de carn i paper

DIUEN QUE LA GRAN MÀGIA DE LA LITERATURA ÉS LA SEVA CAPACITAT DE TRANSPORTAR EL LECTOR A MONS NOUS. QUAN LLEGIM UN LLIBRE SOLEM IMAGINAR-HI ELS TRETS FÍSICS DELS PROTAGONISTES, L'ESCENARI ON TÉ LLOC L'ACCIÓ, FINS I TOT ELS COLORS O LES OLORS QUE HI DESCRIU L'ESCRITOR. PERÒ ALGUNS LLIBRES, A MÉS, TAMBÉ TENEN LA SEVA PRÒPIA MÚSICA, QUE POSA LA BANDA SONORA A LA HISTÒRIA. ÉS EL CAS DE LA NOVEL·LA *El pianista*, PUBLICADA EL 1985 PER MANUEL VÁZQUEZ MONTALBÁN, TRASLLADADA AL CINEMA PER MARIO GAS EL 1998 I QUE ARA ARRIBA AL FESTIVAL GREC AMB UN FORMAT INÈDIT QUE COMBINA MÚSICA I TEATRE.

per NÚRIA PELÁEZ

Xavier Albertí és l'encarregat de dirigir un espectacle insòlit que explica tota una novel·la amb només un actor (Juan Diego) i un pianista (Jordi Masó) a l'escenari. La novel·la *El pianista*, adaptada per a aquest muntatge per Lluís Cunillé, constitueix una reflexió ètica sobre el paper de l'artista en la societat mitjançant la contraposició entre dos personatges: el pianista i compositor Albert Rosell, que veu truncada la seva carrera artística amb l'arribada de la Guerra Civil Espanyola, i el músic Lluís Doria, que pren posició del costat que més convé en cada moment per triomfar enmig d'una societat que es destrueix.

L'obra s'estrenarà els dies 22 i 23 de juliol en el Festival d'Estiu de Barcelona Grec'05 i el 5 d'agost es repetirà en el Festival Castell de Peralada, abans d'anar a Madrid i altres ciutats espanyoles. Quan van proposar al pianista Jordi Masó de donar vida musical al seu homòleg creat per Montalbán, va acceptar el repete encantat: "Em van trucar i em va semblar una idea interessant i bastant diferent. El guió de l'espectacle està molt ben fet, perquè inclou l'essència de la novel·la", explica Masó, que reconeix que es va llegir el llibre per preparar el seu paper de pianista de carn, respecte del pianista de paper de Montalbán.

L'espectacle que es veurà al Grec tracta d'il·lustrar la novel·la amb composicions que surten en el text,

L'OBRA
S'ESTRENARÀ EN EL
FESTIVAL D'ESTIU DE
BARCELONA GREC'05 I
ES REPETIRÀ AL
FESTIVAL CASTELL DE
PERALADA.

però també inclou música que no apareix en el llibre i que pretén evocar aquesta època dels anys vint i trenta del segle passat. En principi la idea era que l'obra inclogués obres de compositors catalans i francesos, com Debussy, però finalment seran tots catalans, per una qüestió de guió. El director de l'obra, Xavier Albertí, va decidir juntament amb Masó quines composicions podrien acompanyar millor la història creada per Montalbán. "L'experiència de treballar amb Albertí és molt bona,

perquè ell és pianista, i va suggerir algunes obres que va considerar adients per al guió. Va anar molt bé que ell conegués el repertori pianístic", destaca Masó, que ja va treballar amb Albertí en el grup de música contemporània Barcelona 216, en el qual van fer junts l'*Oda a Napoleón* de Schönberg.

L'obra, seguint l'esquema original de la novel·la, s'estructura en tres blocs. La primera part consta d'un llarg parlament del narrador i el fragment musical més extens de l'obra, en què Masó interpreta *Preludis a l'amic absent* de Ricard Lamote de Grignon. En la segona part de l'obra hi ha una alternança entre música i lletra, amb fragments més breus, en què Masó posa banda sonora a la novel·la amb *El carrer, el guitarrista i el vell cavall* de Frederic Mompou, *Tocs de festa* de Josep Maria Ruera, la *Polca de l'equilibrista* de Manuel Blancafort i la "Peça núm. 10" de la *Música callada* de Mompou. En la darrera part de l'espectacle es combinarà novament un llarg parlament del narrador amb *Charmes* núm. 2 de Mompou, i *Soirées de Barcelona* núm. 2 de Robert Gerhard.

"Aquest espectacle és fàcil de muntar perquè cadascú assaja la seva part per separat i després ens ajuntem. A més, jo vaig tenir la sort que moltes de les obres que interpreto en l'obra ja formaven part del

Xavier Albertí parla
amb Jordi Masó i
l'actor Juan Diego

L.M. PALOMARES

al
Palau de la
Música Catalana

Mirador

R E S T A U R A N T

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA
BARCELONA

GRUP

SAGARDI.

Jean Luc Figueras

ASSESSOR GASTRONÒMIC

OBERT TOTS ELS DIES:

DE 13 A 16H | DE 20:30 A 24H, HORARI
QUE S'AMPLIA ELS DIES DE CONCERT.

Sant Pere Més Alt -Palau de la Música Catalana-
08003 BARCELONA | Tel. 93.310.24.33
RESERVES: 902.520.522 _ mirador@sagardi.com

'Remake' Turandot amb gran repartiment

EL GRAN TEATRE DEL LICEU TANCA LA TEMPORADA REPOSANT LA PRODUCCIÓ AMB LA QUAL VA REINAUGURAR EL TEATRE LA TEMPORADA 1999-2000, DRAMATÚRGIA DE NÚRIA ESPERT SOBRE L'IMPOSANT ESCENOGRAFIA I VESTUARI DEL DUO EZIO FRIGERIO I FRANCA SQUARCIAPINO.

per J. COMELLAS

A. BOFILL

aquí poseu-hi els noms que vulgueu i també discografia.

Calaf serà Franco Farina, un altre cantant que així mateix es mou en aquest context i amb qui ja vam gaudir en la darrera versió de *Tosca*, la temporada 2003-04.

Timur, sempre en el primer repartiment, serà el nostre Stefano Palatchi, que retorna al Liceu en un paper a la mesura de les seves possibilitats. El quartet de noms onomatopèics, Ping, Pang, Pong i Altoom serà interpretat per un excel·lent quadre de comprimaris de la casa: Lluís Sintes, Francisco Vas, David Alegret i Josep Ruiz.

De la resta no cal afegir gran cosa. Obra pòstuma de Puccini, estrenada el 1926, un any i mig després de la mort del compositor –amb Miguel Fleta interpretant Calaf–, i acabada per Franco Alfano, *Turandot* és una òpera sense capacitat de sorprendre. El seu argument, inspirat en el conte de les *Mil i una nits*, se centra en el triangle amorós Turandot-Calaf-Liù en un context de misogínia amb final feliç llastat pel suïcidi necessari de la fidel esclava Liù.

Obra definitiva de Puccini, no sols pel fet de ser la darrera, sinó perquè hi són presents les millors virtuts del compositor bergamasc, com són un melodisme brillant, en aquest cas amb un cos acusat i espès i una orquestra densa i brillant. Tot plegat ajuda a configurar un espectacle operístic grandios que encaixa tant per a una inauguració de temporada com per a la traca final.

Som, doncs, davant una proposta aliena a la capacitat de sorpresa, repartiment a part. Aquí sí que sobre el paper hi ha al·licients concrets, perquè hi ha un quadre d'interprets d'un nivell extraordinari, amb els debuts de Luana DeVol en el paper de la tirànica i capriciosa princesa Turandot, i el de Barbara Frittoli en el de la dolça Liù.

La soprano nord-americana Luana DeVol és una cantant que està en plena maduresa al cap de vint-i-cinc anys del seu debut europeu a Stuttgart amb *Fidelio*, en el si d'una trajectòria desenrotllada en gran part al Vell Continent, on ha viscut la major part dels seus èxits.

Es tracta d'una notable especialista en el repertori potent, especialment el wagnerià –però també Strauss–, i així el paper de Brünnhilde li ha proporcionat destacats moments de glòria. Paper que ha passejat pels escenaris més rellevants, amb Bayreuth com a gran referència. L'any 1997 i 2000 va ser proclamada Cantant de l'Any per la revista "Opera International".

Liù serà Barbara Frittoli, una cantant més jove, que es mou habitualment en els ambients operístics més privilegiats tant pel que fa a escenaris –Metropolitan, La Scala, etcètera– com a repartiments i directors, i

Turandot de Giacomo Puccini. Llibret: G. Adami i R. Simoni. Luana DeVol. Barbara Frittoli. Franco Farina. Stefano Palatchi. Lluís Sintes. Francisco Vas. David Alegret. Josep Ruiz. Orquestra i Cor del Gran Teatre del Liceu. Cor Vivaldi-Ipsi. Dir. musical: Maurizio Benini. Dir. escènica: Núria Espert. Coproducció: Gran Teatre del Liceu i ABAO. Gran Teatre del Liceu. Del 21 al 30 de juliol de 2005.

XIII SCHUBERTIADA
a Vilabertran

25è Aniversari
Festival Internacional de Música de l'Empordà

19 d'agost

OFÈLIA SALA, soprano
ROGER VIGNOLES, piano

20 d'agost

JEROME ROSE, piano

26 d'agost

MICHELLE BREEDT, mezzosoprano
WOLFRAM RIEGER, piano

27 d'agost

CHRISTIAN MIEDL, baríton
HANS ADOLFSSEN, piano

2 de setembre

QUARTET CASALS
SARAH WILLIAMSON, clarinet

3 de setembre

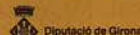
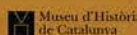
ORQUESTRA DE CAMBRA
DEL GRAN TEATRE DEL LICEU
LIEDER CÀMERA, COR DE CAMBRA
SYLVIA SCHWARTZ, soprano
ANIOL BOTINES, tenor
MARC PUJOL, baix
KAI KLEUSTEEN, concertino
ANTONI ROS MARBÀ, director

9 de setembre

ENSEMBLE ÉLAIOS
ASSUMPTA MATEU, soprano
MITSUKO SHIRAI, mezzosoprano
LLUÍS VILAMAJÓ, tenor
THOMAS RUE, baríton
FRANCISCO POYATO, piano
LIEDER CÀMERA, COR DE CAMBRA
JOSEP VILA, director

11 de setembre

JULIANE BANSE, soprano
WOLFRAM RIEGER, piano
ISAAC RODRÍGUEZ, clarinet

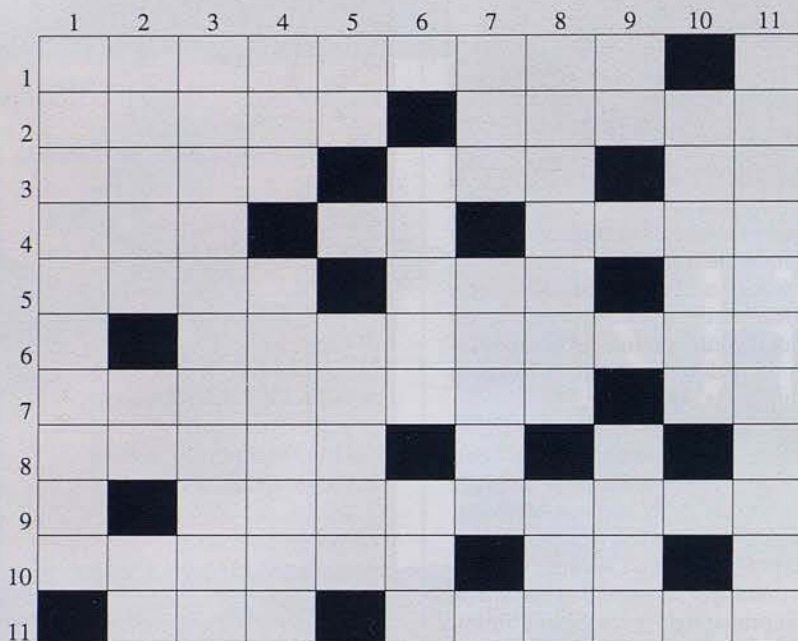
info@jmfiqueres.com
www.jmfiqueres.com

JOVENTUTS MUSICALS DE FIGUERES
telèfon 972 50 01 17 (matins de 9 a 13h)

TEL·ENTRADA 902 10 12 12
CAIXA CATALUNYA telentrada.com

per Eduard V. Patsi

Música encreuada

Horizontals

1. Temporades musicals d'estiu. Jolivet o Janáček.
2. Antecessor de la guitarra. Luciano, compositor italià.
3. No és pas allò, sinó que és més a prop. Cal per tocar la viola. Django Reinhardt, guitarrista de jazz.
4. Universitat Espacial d'Olot. Elvis Presley, cantant de rock. Universitat Nacional d'Educació a Distància.
5. Et fots desordenadament. Tubòfon desconsonantitzat. Expressió pròpia del flamenc.
6. Un romà solitari. Instruments d'època.
7. Peça breu –i suposadament senzilla– per a piano. Ho tenen en comú Satchmo, Salieri i Santana.
8. Diabolus in Musica. Nono o Niel-

sen. Schumann o Schubert. Vivaldi o Varese.

9. Mi major. Dirà les notes pel seu nom.

10. Joaquín, el gran *bailaor*, del revés. Podrien ser nou romans, però és mig homenatge a en Jep Nuix. Ligeti o Lully.

11. Ni avui, ni demà, ni demà passat. Mig to avall.

Verticals

1. Deixebles d'en Rampal.

2. Oratori (*op. 70*) de Mendelssohn. Ottorino Respighi, compositor. Part central d'un tema musical.

3. Miquel Bofill, per exemple.

4. Fora, en anglès i cap per amunt. Obra simfonicocoral, tipus *El pessebre* de Pau Casals.

5. Límits del compositor Ibert. Mi major. El Pare Soler ho era (cap per amunt).

6. Cinc romans. Apreti Fermi l'afinador de la guitarra. Federació de Cors i Bandes o Futbol Club Barcelona.

7. Primers compassos del mes d'abril. Morricone, compositor italià fent la vertical. Mi major.

8. Ernesto, compositor cubà. Inicis d'en Jimmy Hendrix.

9. Senyor. Ni un nen ni una nena no anà a non-non. La major. L'instrument més metàl·lic de la família de la llengüeta.

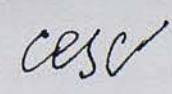
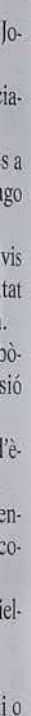
10. Perfectes i exactes, bé que a vegades utòpics. Lleta rondadora. Cinquanta romans.

11. Director i violagambista català (dues paraules).

Música encreuada de juny 2005 (núm. 248)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	G	U	I	T	A	R	R	E	R		E
2	R	I	C	E	R	C	A	R		A	P
3	A	R	E	N	A		M	I	T	P	O
4	N	T		O	N	O	M	A	T	O	P
5	A	C	O	R	D		S	C	I	P	E
6	D	A	N	S	A	N	T		O		I
7	O		I		D	I	E	S		T	E
8	S	O	S	T	E	N	I	D	O	R	S
9		F	A	O	D		N	O	T	A	
10	X	U	C	R	U	T		M	O	S	T
11	B	B		T	E	R	O		C	T	R

Solucions en el número següent.

revista musical catalana

MAX D'OLLONE
*Le ménétrier
i altres obres*

Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya.
Mark Kaplan, violí. François-Joël Thiollier, piano.
Dir.: Lawrence Foster.
Segell: Claves Records.

Com a sorprenent cal qualificar aquest CD que va enregistrar l'OBC en la seva erràtica política en aquesta parcel·la. Hom ignora a quina idea o concepte obeeix que una formació catalana perpetui obra d'un compositor secundari francès, que a més compta amb una producció orquestral limitada, ja que és conegut sobretot com a creador operístic.

Però un cop superat aquest escull, hom té davant un producte sorprenent, o el que és el mateix, la descoberta d'un conjunt d'obres d'un notable interès i d'un compositor injustament oblidat. Obres que a més ara s'enregistren per primera vegada.

Max d'Ollone, que va viure entre 1875 i 1959, va compondre l'aplec de composicions que mostra el cedé en la primera dècada del segle XX i això s'acusa de manera perceptible en una estètica d'un impressionisme gairebé evanescent, fet de pinzellades sonores delicadíssimes i de pianíssims que es fonen en la llunyania d'uns límits sonors imperceptibles. Música de sensacions, de textures gairebé imperceptibles, tradueix fidelment uns pressupòsits estètics molt de l'època, sense, per altra part, fer-hi aportacions transcendents.

Hom remet molt fidelment a aquells anys de tombant de segle en què coexis-

tien encara l'exuberància sonora del tardoromanticisme germànic -llegiu-hi Wagner, Mahler i Strauss, especialment-, amb la lluminositat difusa delicada d'un impressionisme molt reclòs en ell mateix.

Tot acompanyant dos excel·lents solistes, Mark Kaplan i François-Joël Thiollier, l'OBC es mostra literalment pletòrica, en unes versions absolutament reeixides. Lawrence Foster condueix amb una gran autoritat un cosmos sonor complex, carregat de riscos fins a convertir l'enregistrament en una obra de notable qualitat, com justament han remarcat les diverses distincions internacionals que ha aconseguit. J.C.C.

IT's coming

Ignasi Terraza Trio.

Aquest és un disc d'absoluta maduresa, en el qual Ignasi Terraza demostra a bastament que és un pianista de pedra picada. De sensibilitat i swing exquisits. Aquí es llueix a

consciència, acompanyat per dos pesos pesants: Pierre Boussaguet, contrabaix, i Gregory Hutchinson, bateria. Dos homes que no només saben acompanyar, sinó també construir d'acord amb el que el líder interpreta. En aquest excel·lent *IT's Coming* -títol del darrer tema del CD, obra del mateix Terraza- hi ha frescor a dosis massives. Ningú no s'enfarfega, perquè la claredat d'idees i la classe dels tres músics s'imposa amb enorme autoritat. Autoritat que es troba en les molt bones versions de clàssics com "I'm getting sentimental over you", "Prelude to a kiss" o "Yesterdays", que s'intercalen amb altres temes de Terraza, "Give me another", "Van Gogh" i "Oscar's Will", i amb un de Boussaguet, "Brown's Sweets". Un disc rodó, i no solament en el sentit purament físic del producte. **Albert Suñé**

Oraindik Ametsetan

Víctor de Diego Group.

El bilbaí Víctor de Diego, que fa anys que viu a Catalunya, no lidera aquí el seu primer disc. Ja ha deixat empremta de la seva classe en altres CD. En aquest, amb un repertori de temes seus en què imperen el *bop*, el *swing* i també una mica de *funky*, De Diego s'acompanya per un trio dels del morro fort: Joan Díaz, piano; Curro Gálvez, contrabaix, i Marc Ayza, bateria. El resultat és un CD en què brilla la qualitat de De Diego, però s'hi troba a faltar una mica més de força en els seus plantejaments i discursos. Diríem que hi ha massa "fredor coltraniana", massa

indolència en diversos passatges. Una fredor, d'altra banda, que potser ha estat buscada a consciència. Perquè en d'altres, els saxos tenor i soprano del líder saben col·locar-se a un nivell esplèndid pel que fa a comunicació i força. O sigui, és un disc de contrastos. Perquè també hi ha uns temes bastant més aconseguits que d'altres pel que fa a la construcció. **A.S.**

My fifty one minutes

Raynald Colom.

Colom és un dels joves músics catalans amb més projecció del món jazzístic. En aquest disc, el líder torna a demostrar que és un trompeta magnífic. Posseeix un estil realment propi, que es concreta en un fraseig colorista, punyent, de gran força, amb aparicions i encabritaments sobtats. Colom s'envolta de Martí Serra, saxos tenor i soprano; José Reinoso, teclats; Tom Warburton, contrabaix; i Marc Ayza, bateria. Però també obre la porta a tres músics convidats: Jesse Davis, Alex A. "Tnt", i Javier Mas. El resultat, en un disc en què al costat de temes propis de Colom hi ha coses de Hoagy Carmichael o Jaco Pastorius, és prou bo. Hi domina el *bop* però també hi ha *funky*. Tots els músics hi aporten el que tenen, que és molt i de gran qualitat. Quan Raynald cohesioni un xic més els seus discursos i en la confecció dels seus temes no apareguin algunes repeticions esquemàtiques, la cosa funcionarà com una locomotora. Perquè aquest Colom està cridat a volar molt alt. **A.S.**

*Materials de l'Obra del Cançoner
Popular de Catalunya.
Vol. XIV*

Memòries de les missions de recerca, per Palmira Jaquetti; Enric d'Aoust; Joan Amades. A cura de Josep Massot i Muntaner. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona MMIV.

El volum XIV de *Materials de l'OCPC* conté la redacció amb exemples musicals de les missions de recerques realitzades per Palmira Jaquetti i Enric d'Aoust a Verges i la seva rodalia, del 29 d'agost al 21 de setembre de l'any 1930; l'efectuada a la Ribagorça i el Pallars, per la mateixa P. Jaquetti amb Maria Carbó, del 27 de juny al 27 d'agost de 1931; i la que ens explica Joan Amades que juntament amb Joan Tomàs van dur a terme pel Baix Llobregat i "altres terres" (el Lluçanès i l'Anoia), del 10 d'agost al 30 de setembre de 1931.

La primera selecta que hi trobem és dels materials recollits a Verges i als seus entorns: la Tallada, Tor, Maranyà, Canet i Jafre. Són un conjunt de setanta-vuit melodies de cançons tradicionals que ens presenten variants interessants. Algunes, a llur torn, ens mostren unes dobles notacions musicals indicatives de la diversitat d'entonacions en què eren cantades.

La segona col·lecta, un conjunt de setanta-vuit documents aplegats també per P. Jaquetti amb l'ajut de Maria Carbó, és una mostra de les cançons i músiques populars de les comarques abans esmentades. Hi trobem les de Beranui, Moncortés, Envall, Lluçà, Montsor, Reguard, Peracalç, Puigcerver, Massivert, Corruñui, Pinyana, Cadolla, Naens, Burguet, Cérvoles, Larén, la Bastida de Bellera, Erill la vall, Duro, Saraís, Castelló de Tor i Aulet.

Són dues memòries redactades per P. Jaquetti amb un llenguatge gairebé idíl·lic. Quan explica la cançó en diu que és de "*frescor nova*", que "*és bonica*", o que les cançons "*són joiells que brillen com estrelles descloses*".

La tercera és la mostra de noranta-sis melodies anotades al dictat per Joan Tomàs

i el redactat de la missió —com d'habitud— de Joan Amades. Els exemples són provinents de localitats del Baix Llobregat i llocs propers: Esplugues de Llobregat, Sant Vicenç dels Horts, Prats del Lluçanès, Santa Eulàlia de Puig-oriol, Salselles, Santa Maria de Merlès, Castellbisbal, Vallirana, Begues, Sant Climent de Llobregat, Vallbona del Penedès, l'Espelt, Torrelles de Llobregat, Corbera de Llobregat, Sant Joan Despí, Martorell i Pallegà. S'hi troben vint-i-set fotografies.

He volgut anomenar totes les localitats d'on provenen els exemples musicals del volum que ara comento perquè un bon nombre d'elles ja estan completament deshabitades. Altres llocs, encara que són avui units de població dependent d'un municipi, hi seria estrany trobar algú que amb la capacitat de memòria com la que ens aporten les notacions que aquí tenim, ens cantessin versions o variants d'un interès tan cert com les que d'*Els estudiants de Tolosa* van ser recollides a llocs tan distants com la Tallada i Jafre, anotades per P. Jaquetti i E. Aoust, a Esplugues i Torrelles de Llobregat, transcrits per J. Tomàs i J. Amades. Aquest és un exemple entre d'altres de la documentació que es tracta en el volum.

Josep Massot i Muntaner ens fa a mans el volum XIV de materials de 413 pàgines amb la seva presentació, tres memòries i selectes.

Els seus índexs de temes onomàstics i toponímics ajuden el nostre interès documental. L'edició, realitzada pacientment i amb saber, és feta amb l'ajut de Núria Mañé. La tenim mercès a Publicacions de l'Abadia de Montserrat amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. **Josep Crivillé i Bargalló**

HELENA
MATHEOPOULOS
Maestro

Traducció: José Miguel Baena Valbuena.
Editorial: Robinbook.
Col·lecció: "Ma non troppo".

Helena Matheopoulos és una divulgadora de temàtica musical excel·lent, d'acord amb el seu ofici originari, el periodisme, gràcies al qual s'ha bastit un notable prestigi que l'ha portada a esdevenir directora de projectes vocals de la Philharmonia Orchestra. Compta amb mitja dotzena de llibres de diversa índole, especialment acarats al món vocal, entre els quals el que li va donar més predicament a casa nostra, el titulat *Bravo*, en el qual ofereix una visió de l'art del cant operístic en un recull d'opinions de grans figures de la lírica internacional.

El llibre que ens ocupa té una semblança acusada amb aquest, només que traslladant el model o l'esquema al món dels directors, o dels grans directors. Recollint amb agudesia i sentit els "evangelis" de deu de les batutes més importants, algunes d'elles ja traspasades, ens ofereix una visió de primera mà del que constitueix l'art de la direcció orquestral. Són, com sempre en aquesta autora, noms importants; concretament: Leonard Bernstein, Claudio Abbado, Karl Böhm, Carlo Maria Giulini, Herbert von Karajan, James Levine, Zubin Mehta, Riccardo Muti, Georg Solti i Simon Rattle. Dues generacions de grans mestres que són provocats intel·ligentment per l'autora perquè expliquin la manera particular de veure el seu art. La dimensió del que podríem anomenar directe —la mateixa veu dels protagonistes—, constitueix un al·licient afegit. Llibre de lectura còmoda, no pretén ser cap tractat profund per a estudiosos, sinó eina d'introducció planera a l'ofici de la conducció orquestral per a afeccionats inquisits. En aquest sentit, compleix perfectament la seva funció. **J.C.C.**

*Diccionario Espasa.
Compositores de
música clásica*

Direcció: Marc Honegger.
Edició i presentació: Tomás Marco.
Editorial Espasa-Calpe.

Els llibres de consulta acostumen a tenir força èxit, perquè tenen el mèrit de la seva funcionalitat, en ajudar a resoldre determinats problemes, malgrat que aquests sovint no siguin transcendents.

Aquesta voluminosa obra, prop de vuit-centes pàgines i dues-centes cinquanta il·lustracions, ha estat confeccionada per un equip de prop de dos-cents especialistes dirigit pel musicòleg francès Marc Honegger. Pel que fa a la revisió de la parcel·la espanyola, hom ha comptat amb el concurs de Tomás Marco. En realitat, hom ha partit de l'original *Diccionario de la música* editat fa anys per l'Institut de Musicologia d'Estrasburg dirigit pel mateix Honegger.

L'actual versió ha reelaborat aquell llibre fent una selecció de noms, eliminant aquells que eren al marge de l'interès ni que fos llunyà, i fent esment als espanyols, a més de completar dades en un intent de fer útil el volum a un segment ampli d'interessats: des d'estudiosos a afeccionats selectius. El risc en aquest cas és si no s'assoleix satisfer ni uns ni altres; risc en què no cau, especialment pel que fa al segon dels tipus esmentats.

Juntament amb la biografia, hi ha una guia d'audició en el cas dels compositors més destacats, una llista del seu *opus*, i un comentari sobre les característiques genèriques del conjunt d'aquest mateix *opus*.

Un llibre definitivament útil, funcional, en la mesura que inclou una enorme quantitat d'informació, que convida a un ús sovintejat, que aclareix dubtes i dona respostes fiables. **J.C.C.**

BARCELONA (BARCELONÈS)

1 JULIOL	20,30 h	Liceu	<i>La gazetta</i> de Rossini. Dir.: Maurizio Barbacini.
3 JULIOL	17 h	Liceu	<i>La gazetta</i> de Rossini. Dir.: Maurizio Barbacini.
5 JULIOL	20,30 h	Liceu	Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu. Soile Isokoski, soprano. Birgit Remmert, mezzosoprano. Jonas Kaufmann, tenor. Franz-Josef Selig, baix. Dir.: Antoni Ros Marbà. <i>Missa Solemnis</i> de Beethoven.
6 JULIOL	20,30 h	Liceu	Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu. Soile Isokoski, soprano. Birgit Remmert, mezzosoprano. Jonas Kaufmann, tenor. Franz-Josef Selig, baix. Dir.: Antoni Ros Marbà. <i>Missa Solemnis</i> de Beethoven.
7 JULIOL	20 h	Acad. Marshall	Ruth Lluís, piano. Schubert, Beethoven, Albéniz, Granados, Montsalvatge.
14 JULIOL	21,30 h	Ateneu Barcelonès	Anton Serra, flauta. Jaume Torrent, guitarra. Molino, Giuliani, Legnani, Castelnuovo-Tedesco. (Música als Palaus).
17 JULIOL	19 h	Auditori Winterthur	Cor Vivaldi. Trio de jazz. Dir.: Òscar Boada. Obres i arranjaments d'autors diversos per a cor i trio de jazz. (Les Quatre Estacions del Cor Vivaldi).
21 JULIOL	20,30 h	Liceu	<i>Turandot</i> de Puccini. Dir.: Maurizio Benini.
	21,30 h	Palau Moja	Trio Marshall (flauta, violoncel i piano). Weber, Motatu, Martinu, Damase. (Música als Palaus).
22 JULIOL	20,30 h	Liceu	<i>Turandot</i> de Puccini. Dir.: Maurizio Benini.
24 JULIOL	17 h	Liceu	<i>Turandot</i> de Puccini. Dir.: Maurizio Benini.
25 JULIOL	20,30 h	Liceu	<i>Turandot</i> de Puccini. Dir.: Maurizio Benini.
27 JULIOL	20,30 h	Liceu	<i>Turandot</i> de Puccini. Dir.: Maurizio Benini.
28 JULIOL	20,30 h	Liceu	<i>Turandot</i> de Puccini. Dir.: Maurizio Benini.
29 JULIOL	20,30 h	Liceu	<i>Turandot</i> de Puccini. Dir.: Maurizio Benini.
30 JULIOL	20,30 h	Liceu	<i>Turandot</i> de Puccini. Dir.: Maurizio Benini.
3 AGOST	20,30 h	Liceu	Compañía Andaluza de Danza. <i>Bodas de sangre</i> (coreografia: Antonio Gades). <i>La leyenda</i> (coreografia: José Antonio).
4 AGOST	20,30 h	Liceu	Compañía Andaluza de Danza. <i>Bodas de sangre</i> (coreografia: Antonio Gades). <i>La leyenda</i> (coreografia: José Antonio).
5 AGOST	20,30 h	Liceu	Compañía Andaluza de Danza. <i>Bodas de sangre</i> (coreografia: Antonio Gades). <i>La leyenda</i> (coreografia: José Antonio).
6 AGOST	17 h i 21,30 h	Liceu	Compañía Andaluza de Danza. <i>Bodas de sangre</i> (coreografia: Antonio Gades). <i>La leyenda</i> (coreografia: José Antonio).
7 AGOST	17 h	Liceu	Compañía Andaluza de Danza. <i>Bodas de sangre</i> (coreografia: Antonio Gades). <i>La leyenda</i> (coreografia: José Antonio).
3 SETEMBRE	20,30 h	Liceu	Nederlands Dans Theater I. <i>One of a Kind</i> . Coreografia: Jiri Kylián.
4 SETEMBRE	17 h	Liceu	Nederlands Dans Theater I. <i>One of a Kind</i> . Coreografia: Jiri Kylián.
5 SETEMBRE	20,30 h	Liceu	Nederlands Dans Theater I. <i>One of a Kind</i> . Coreografia: Jiri Kylián.
6 SETEMBRE	20,30 h	Liceu	Nederlands Dans Theater I. <i>One of a Kind</i> . Coreografia: Jiri Kylián.
7 SETEMBRE	20,30 h	Liceu	Nederlands Dans Theater I. <i>One of a Kind</i> . Coreografia: Jiri Kylián.
9 SETEMBRE	20,30 h	Liceu	Nederlands Dans Theater I. <i>Anomaly One</i> (coreografia: Jacopo Godani). <i>Safe as Houses</i> (coreografia: Paul Lightfoot i Sol León). <i>Signing Off</i> (coreografia: Paul Lightfoot i Sol León).
10 SETEMBRE	17 h i 21 h	Liceu	Nederlands Dans Theater I. <i>Anomaly One</i> (coreografia: Jacopo Godani). <i>Safe as Houses</i> (coreografia: Paul Lightfoot i Sol León). <i>Signing Off</i> (coreografia: Paul Lightfoot i Sol León).
12 SETEMBRE	20,30 h	Liceu	Nederlands Dans Theater I. <i>Anomaly One</i> (coreografia: Jacopo Godani). <i>Safe as Houses</i> (coreografia: Paul Lightfoot i Sol León). <i>Signing Off</i> (coreografia: Paul Lightfoot i Sol León).
13 SETEMBRE	20,30 h	Liceu	Nederlands Dans Theater I. <i>Anomaly One</i> (coreografia: Jacopo Godani). <i>Safe as Houses</i> (coreografia: Paul Lightfoot i Sol León). <i>Signing Off</i> (coreografia: Paul Lightfoot i Sol León).
23 SETEMBRE	21 h	Auditori	OBC. Thomas Zehetmair, violí i director. Schubert, Mozart. Festival Mozart.
24 SETEMBRE	19 h	Auditori	OBC. Festival Mozart. (Segona audició).
25 SETEMBRE	11 h	Auditori	OBC. Festival Mozart. (Tercera audició).
28 SETEMBRE	21 h	Auditori	OBC. Magdalena Martínez, flauta. Magdalena Barrera, arpa. Dir.: Thomas Zehetmair. Schubert. Mozart. Festival Mozart.

CAPELLADES (ANOIA)

15 JULIOL	21h	Paper de Música	Assumpta Mateu, soprano. Francisco Poyato, piano. Schumann, Wolf, Debussy, Fauré.
23 JULIOL	22 h	Font Cuitora	Concert d'alumnes del Curs d'Estiu de Música de Capellades. Mozart, Schubert, Schuman. (Concerts d'Estiu).
30 JULIOL	22 h	Font Cuitora	Orquestra Joventut Percussionista de Catalunya. (Concerts d'Estiu).
6 AGOST	22 h	Font Cuitora	Toni Subirana, veu i guitarra. Jordi Badia, piano. Cançons i poemes musicats. (Concerts d'Estiu).
27 AGOST	22 h	Font Cuitora	Dani Alonso Super Combo. Porter, Ellington, Charles, Basie, Wonder. (Concerts d'Estiu).
17 SETEMBRE	21 h	Paper de Música	Juan-José Pardo, clarinet. Anna Puigmartí, piano. Copland, Weber, Poulenc.

MONTBLANC (CONCA DE BARBERÀ)

17 JULIOL	22 h	Esgl. Sta. Maria	J.L. González Uriol, orgue.
22 JULIOL	22 h	Esgl. Sta. Maria	Alumnes del Curs de Música Ibèrica per a Orgue. J. M. Mas i Bonet, orgue.

REUS (BAIX CAMP)

3 JULIOL	19,30 h	Església Prioral	Johannes Skudlik, orgue.
18 SETEMBRE	19,30 h	Església Prioral	Heinz Balli, orgue.

SITGES (GARRAF) - CONCERTS DE MITJANIT

2 JULIOL	22,30 h	Palau Maricel	Mariana Gurkova, piano. Chopin, Mompou, Turina, Schubert, Liszt.
8 JULIOL	22,30h	Palau Maricel	Recital de violí i piano. Händel, Beethoven, Kreisler, Sarasate.
16 JULIOL	22,30 h	Racó de la Calma	Quintet Solistas Orte. Granados, Brotons, Schubert.
23 JULIOL	22,30 h	Palau Maricel	Álex Alguacil, piano. Liszt, Montsalvatge, Granados, Albéniz.
29 JULIOL	24 h	Port Sitges Resort	Eloi Prat, tenor. Lali Solà, piano. Cançons napolitanes.

EL VENDRELL (BAIX PENEDEÈS) - FESTIVAL INTERNACIONAL DE MÚSICA PAU CASALS

9 JULIOL	22,30 h	Aud. Pau Casals	Lluís Claret, violoncel. Gerard Claret, violí. Maruxa Lorente, piano. Cristian Ifrim, viola. Mario Lisarde, contrabaix. Schumann, Schubert.
16 JULIOL	22,30 h	Aud. Pau Casals	Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les Terres de Lleida. Daniel Ligorio, piano. Dir.: Alfons Reverté. Txaikovski, Liadov, Stravinsky.
21 JULIOL	22,30 h	Aud. Pau Casals	Grupo Vocal de Difusión. Dir.: Mariano Moruja.
23 JULIOL	22,30 h	Aud. Pau Casals	Natalia Gutman, violoncel. Bach.
24 JULIOL	22,30 h	Aud. Pau Casals	Natalia Gutman, violoncel. Bach.
30 JULIOL	22,30 h	Aud. Pau Casals	Cobla Mediterrània. Isabel Gregori i Bernat Castillejo, flautes. Santi Molas, percussió. Serra, Saló, Oltra, Casals, Vilamanyà, Cases, Doppler, Ventura, Viladesau.
4 AGOST	22,30 h	Aud. Pau Casals	Zukerman Chamber Players. Mozart, Dvorák.
6 AGOST	22,30 h	Aud. Pau Casals	Orquestra Camerata XXI. Dir.: T. Gosmann. Beethoven, Haydn, Schubert.
11 AGOST	22,30 h	Aud. Pau Casals	Orquestra Simfònica Fok. Pavel Perina, viola. Dir.: Petr Vronsk. Bach, Stamiz, Haydn.
13 AGOST	22,30 h	Aud. Pau Casals	Orquestra de Cambra Franz Liszt. Pau Codina, violoncel. Händel, Corelli, C. Ph. E. Bach, Dvorák, Liszt.
14 AGOST	20 h	Aud. Pau Casals	Orquestra de Cambra Franz Liszt. Concert familiar.
17 AGOST	22,30 h	Aud. Pau Casals	Gospel American Spiritual Ensemble.
18 AGOST	22,30 h	Aud. Pau Casals	Gospel American Spiritual Ensemble.
20 AGOST	22,30 h	Aud. Pau Casals	Serguei Tarasov, piano. Chopin, Liszt, Rakhmàninov.
25 AGOST	22,30 h	Aud. Pau Casals	Quartet Casals. José L. Estellés, clarinet. Mozart, Brahms, Xostakóvitx.
27 AGOST	22,30 h	Aud. Pau Casals	Cor de la Capella de St. Petersburg. Dir.: V. Txernuixenko. Rakhmàninov.

rtve

G R U P O

con la música

Detall de les pintures murals de La Pedrera. Foto: Pau Giral·Miracle

LA FUNDACIÓ
CAIXA CATALUNYA
DÓNA SUPORT
A LA MÚSICA
PATROCINANT
EL COR DE CAMBRA
DEL PALAU DE LA
MÚSICA CATALANA